

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE
ÖĞRENME AMAÇLI MEKTUP YAZMA
ETKİNLİĞİNİN KULLANILMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MERVE ALTAY

Antalya
Ocak, 2020

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE
ÖĞRENME AMAÇLI MEKTUP YAZMA
ETKİNLİĞİNİN KULLANILMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Merve ALTAY

Danışman: Doç. Dr. Ahmet Zeki GÜVEN

Antalya, 2020

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçalardan gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserleri her kullanışında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım. Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

10 / 01 / 2020

MERVE ALTAY

İmza

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Merve ALTAY'ın bu çalışması 10. 01. 2020 tarihinde jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Türkçe Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programında Yüksek Lisans Tezi olarak oy birliği / oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

İMZA

Başkan : Prof. Dr. Mehmet CANBULAT
Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Yalçın YILMAZ
İstanbul Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Üye (Danışman) : Doç. Dr. Ahmet Zeki GÜVEN
Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü

YÜKSEK LİSANS TEZİNİN ADI: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Öğrenme Amaçlı Mektup Yazma Etkinliğinin Kullanılması

ONAY: Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulunun tarihli ve sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Ramazan KARATAŞ
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Türkçe eğitiminin bir alt alanı olarak karşımıza çıkan Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi günümüzde hızla önem kazanıp gelişmektedir. Bu alanda Türkiye’de çalışan kurumların başında TÖMER gelmektedir. Süreçte kullanılan yöntem, teknik ve uygulamalar ise zaman içinde sürekli değişip gelişmeye devam etmektedir. Bu amaçla çalışmada ele alınan öğrenme amaçlı yazma; günümüzde dünyanın birçok ülkesinde (ABD, İngiltere, Kanada vb.) müfredatın bir parçası haline gelmiştir. Uluslararası literatürde geniş çapta araştırma konusu olan öğrenme amaçlı yazma, ülkemizde yeni şekillenmekte olduğundan yapılan çalışmaların ulusal literatürde sınırlı olduğu görülmektedir. Ayrıca bu çalışmaların çoğunlukla fen bilimleri alanında yapıldığı görülmüş, sosyal bilimler alanında ise sadece birkaç tane çalışmaya ulaşılmıştır. Öğrenme amaçlı yazma incelendiğinde bu yöntemin dil alanında ve sosyal bilimlerde de uygulanabileceği görülmüştür. Buradan hareketle Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde öğrencilerin Türkiye’yi ve Türk kültürünü tanıtabilme durumlarının öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup yazma ile belirlenebileceği düşünülmektedir. Böylece öğrenme amaçlı mektup yazma ile öğrenciler hem öğrenmek için yazı yazacak hem düşünmek için yazıyı bir araç olarak kullanacak hem de yaratıcı yazma gerçekleştirebileceklerdir.

Lisans eğitiminden başlayarak yüksek lisans araştırma süresince ve tez çalışmam boyunca bana destek olan, bilgi birikimi, görüşleri, tecrübeleriyle beni aydınlatıp bana yol gösteren değerli hocam ve danışmanım Doç. Dr. Ahmet Zeki GÜVEN’e teşekkür ederim.

Lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca deneyimlerinden yararlandığım ve desteklerini her zaman hissettiğim değerli hocalarım Prof. Dr. Mehmet CANBULAT, Prof. Dr. Yusuf TEPELİ ve Doç. Dr. Bekir DİREKÇİ’ye teşekkür ederim.

Bugüne kadar eğitim hayatımda emeği geçen öğretmenlerime, bana destek olup yanımda olan arkadaşlarıma; araştırmanın uygulama sürecinde yardımcı olan Akdeniz Üniversitesi TÖMER’deki akademik personele, idari personele ve uygulamaya katılan öğrencilere teşekkür ederim.

Hayatım boyunca sevgisiyle yanımda olup desteklerini ve yardımlarını benden hiç esirgemeyen, bu zorlu süreçte de beni yalnız bırakmayan çok değerli annem Ayşen ALTAY ve biricik kardeşim Mine ALTAY’a çok teşekkür ederim.

Hayatıma girdiği günden beri hep yanımda olan, sevgisiyle ve desteğiyle bana güç veren hayat arkadaşım Yılmaz ÖÇAL’a çok teşekkür ederim.

Merve ALTAY

ÖZET

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE ÖĞRENME AMAÇLI MEKTUP YAZMA ETKİNLİĞİNİN KULLANILMASI

ALTAY, Merve

Yüksek Lisans Tezi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ahmet Zeki GÜVEN

Ocak 2020, 133 + xiii sayfa

Bu araştırmanın amacı, Akdeniz Üniversitesi TÖMER’de 2018-2019 eğitim-öğretim yılında A2, B1 ve B2 seviyelerinde Özel ve YTB gruplarında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkiye’yi ve Türk kültürüne ait öğeleri öğrenme ve kültürlerarası etkileşim durumlarının öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenerek incelenmesidir. Araştırmanın modeli nitel araştırma desenlerinden durum çalışmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu Antalya ilinin Konyaaltı ilçesinde bulunan Akdeniz Üniversitesi TÖMER’de 2018-2019 eğitim-öğretim yılında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 45 kadın ve 45 erkek olmak üzere toplam 90 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak öğrenci tanıma formu ve öğrenci çalışma formu kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında doküman analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Öğrencilerle iki ay arayla üç uygulama yapılmıştır. İlk uygulama 32 A2 Özel ve 21 A2 YTB öğrencisiyle, ikinci uygulama 27 B1 Özel ve 22 B1 YTB öğrencisiyle, üçüncü uygulama ise 20 B2 Özel ve 22 B2 YTB öğrencisiyle gerçekleştirilmiştir. Uygulama süreçlerinde öğrencilere uygulama hakkında bilgi verilmiş ve öğrencilerden sevdikleri bir arkadaşlarına Türkiye’yi ve Türk kültürünü tanıtan bir mektup yazmaları istenmiştir. Araştırmada elde edilen veriler araştırmacı tarafından toplanmış ve içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Altı grubun her birinden 15 tane olmak üzere 90 mektup seçilmiştir. Mektuplarda konuyla ilgili geçen cümleler tespit edilerek kültürel öğeler belirlenmiş ve 11 tema oluşturulmuştur. Veriler bu temalar çerçevesinde incelenmiştir.

Araştırma sonucuna göre, öğrencilere bunun bir sınav olmadığına belirtilmesi ve öğrencilerin mektup yazmak için sevdikleri bir arkadaşlarını muhatap seçmesi; öğrencilerin mektuplarını yazarken samimi davranmasında, konuyla ilgili bildiklerini mektuplarında rahatça ifade etmesinde etkili olmuştur. Ayrıca tüm seviye ve gruplarda kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre aktarımlarının daha ayrıntılı olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, yabancılara Türkçe öğretimi, yazma eğitimi, yazma becerisi, öğrenme amaçlı mektup yazma.*

ABSTRACT

THE USE OF WRITING LETTER TO LEARN ACTIVITY IN TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

ALTAY, Merve

Master's Thesis, Department of Turkish and Social Sciences Education

Thesis Advisor: Doç. Dr. Ahmet Zeki GÜVEN

January 2020, 133 + xiii page

The present study aims at examining the learning and intercultural interaction status of Turkey and Turkish cultural elements, which was determined through writing to learn activity, by the students who learn Turkish as a foreign language at A2, B1 and B2 levels of private and YTB groups at TÖMER, Akdeniz University during 2018-2019 academic year. It adopted the case study design of qualitative research methods. The study group consisted of 90 students (45=female, 45=male) who were learning Turkish as a foreign language in 2018-2019 academic year at TÖMER, Akdeniz University in Konyaaltı, Antalya. Student demographic information form and students' worksheets were used as data collection tools in the research and document analysis technique was used to collect data. Three applications were carried out with the students at two-month intervals. The applications and groups were as follows: (The first application, 32 A2-level Private and 21 A2-level YTB students), (The second application, 27 B1-level Private and 22 B1-level YTB students), and (The third application, 20 B2-level Private and 22 B2-level YTB students). During the application, students information was provided about the activity and they were asked to write a letter introducing Turkey and Turkish culture to a friend. The data proceeded in the study were collected by the researcher and analysed through the content analysis technique. 90 letters, 15 of which were from each of the six groups, were selected. The relevant sentences in the letters were determined and cultural elements were identified and 11 themes were created. The data were examined within the framework of these themes. According to the research result, since the students were informed that it was not an exam so they chose a friend to whom they wanted to write a letter, they were sincere while writing letters and expressed what they knew about the subject in their letters comfortably. In addition, it was observed that female students wrote more detailed expressions compared to males at all levels and groups.

Keywords: *Teaching Turkish as a foreign language, teaching Turkish to foreigners, writing education, writing skill, writing letter for learning purposes.*

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1 Problem Durumu.....	1
1.2 Araştırmanın Amacı ve Alt Problemleri.....	2
1.3 Araştırmanın Önemi.....	3
1.4 Araştırmanın Sayıltıları (Varsayımları)	3
1.5 Araştırmanın Sınırlılıkları.....	3
1.6 Tanımlar.....	4

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 Dil Nedir?	5
2.2 Ana Dili.....	7
2.3 Hedef Dil - Yabancı Dil.....	8
2.4 Kültür Nedir?.....	8
2.4.1 Dil-Kültür İlişkisi.....	10
2.4.2 Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültür Aktarımı.....	11
2.5 Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Tarihi.....	13
2.6 Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Temel ve Genel İlkeler.....	18
2.6.1 Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Temel İlkeler.....	18
2.6.2 Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Genel İlkeler.....	18
2.7 Dil Becerileri.....	19
2.7.1 Dinleme Becerisi.....	19

2.7.2 Konuşma Becerisi.....	20
2.7.3 Okuma Becerisi.....	20
2.7.4 Yazma Becerisi.....	20
2.8 Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yazma Eğitimi.....	21
2.8.1 Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yazma Eğitiminin Aşamaları.....	23
2.8.2 Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yazma Süreci.....	24
2.8.3 Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'nde (AOÖÇ) Yazma Yeterlikleri.....	25
2.9 Öğrenme Amaçlı Yazma.....	27
2.9.1 Öğrenme Amaçlı Yazmanın Tarihsel Gelişimi.....	29
2.9.2 Öğrenme Amaçlı Yazma Teorileri.....	30
2.9.3 Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Türleri.....	32
2.9.4 Öğrenme Amaçlı Yazma Modeli.....	32
2.9.5 Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Faydaları.....	35
2.9.6 Öğrenme Amaçlı Mektup Yazma Etkinliği.....	35
2.10 Konu İle İlgili Yapılmış Çalışmalar.....	37

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1 Araştırma Modeli.....	44
3.2 Çalışma Grubu.....	45
3.3 Veri Toplama Araçları.....	53
3.3.1 Öğrenci Tanıma Formu.....	53
3.3.2 Öğrenci Çalışma Formu.....	53
3.4 Uygulama/Verilerin Toplanması.....	54
3.5 Verilerin Analizi.....	54

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	56
4.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	63
4.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	71
4.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	79
4.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	90

4.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	96
4.7 Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	102

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1 Sonuç ve Tartışma.....	108
5.2 Öneriler.....	112

KAYNAKÇA.....	113
----------------------	------------

EKLER

Ek-1 Öğrenci Tanıma Formu.....	119
Ek-2 Öğrenci Çalışma Formu.....	120
Ek-3 Uygulama Örnekleri.....	121
Ek-4 Araştırma İzni.....	130

ÖZGEÇMİŞ.....	132
----------------------	------------

İNTİHAL RAPORU.....	133
----------------------------	------------

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 2.8.3. 1. AOÖÇ’de Belirtilen Ortak Öneri Düzeyleri.....	26
Tablo 2.8.3.2. AOÖÇ’de Belirtilen Yazma Yeterlikleri.....	26
Tablo 2.9.4. Öğrenme Amaçlı Yazma Modeli.....	33
Tablo 3.2.1.Çalışma Grubunu Oluşturan Seviye, Grup ve Kişi Sayıları.....	46
Tablo 3.2.2.Çalışma Grubunu Oluşturan Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	46
Tablo 3.2.3.A2 Özel Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri.....	47
Tablo 3.2.4.A2 YTB Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri.....	48
Tablo 3.2.5.B1 Özel Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri.....	49
Tablo 3.2.6.B1 YTB Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri.....	50
Tablo 3.2.7.B2 Özel Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri.....	51
Tablo 3.2.8.B2 YTB Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri.....	52
Tablo 4.1.1. A2, B1 ve B2 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri.....	56
Tablo 4.2.1. A2, B1 ve B2 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Kadın Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri.....	63
Tablo 4.2.2. A2, B1 ve B2 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Erkek Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri.....	67
Tablo 4.3.1. A2, B1 ve B2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri.....	71
Tablo 4.4.1.A2, B1 ve B2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Kadın Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri.....	79
Tablo 4.4.2.A2, B1 ve B2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Erkek Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri.....	85
Tablo 4.5.1.A2 Özel ve A2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri.....	90
Tablo 4.6.1.B1 Özel ve B1 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri.....	96
Tablo 4.7.1.B2 Özel ve B2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri.....	102

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 4.1.1. A2, B1 ve B2 Özel’de Kùltür Ögelerini Aktaran Öğrenci Sayısı.....	57
Grafik 4.2.1. A2, B1 ve B2 Özel’de Kùltür Ögelerini Aktaran Kadın Öğrenci Sayısı.....	64
Grafik 4.2.2. A2, B1 ve B2 Özel’de Kùltür Ögelerini Aktaran Erkek Öğrenci Sayısı.....	68
Grafik 4.3.1. A2, B1 ve B2 YTB’de Kùltür Ögelerini Aktaran Öğrenci Sayısı.....	72
Grafik 4.4.1.A2, B1 ve B2 YTB’de Kùltür Ögelerini Aktaran Kadın Öğrenci Sayısı.....	80
Grafik 4.4.2.A2, B1 ve B2 YTB’de Kùltür Ögelerini Aktaran Erkek Öğrenci Sayısı.....	86
Grafik 4.5.1.A2 Özel ve A2 YTB’de Kùltür Ögelerini Aktaran Öğrenci Sayısı.....	91
Grafik 4.6.1.B1 Özel ve B1 YTB’de Kùltür Ögelerini Aktaran Öğrenci Sayısı.....	97
Grafik 4.7.1.B2 Özel ve B2 YTB’de Kùltür Ögelerini Aktaran Öğrenci Sayısı.....	103

KISALTMALAR LİSTESİ

TÖMER: Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

AOÖÇ: Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi

ÖAY: Öğrenme Amaçlı Yazma

TDK: Türk Dil Kurumu

YTB: Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Burslu Okuyan Öğrenciler

Özel: TÖMER’de Belli Bir Ücret Karşılığında Türkçe Öğrenen Öğrenciler

vb. : ve benzeri

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde; problem durumuna, araştırmanın amacına, alt problemlerine, önemine, sayıltılarına, sınırlılıklarına ve araştırma ile ilgili tanımlara yer verilmiştir.

1.1.Problem Durumu

Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesi, hayat şartlarının değişmesi, zamana ayak uydurma gibi sebepler küreselleşen dünyada insanların yeni arayışlara girmesine yol açmıştır. Öyle ki insanların ana dili dışında ikinci bir dil öğrenme çabası da bu arayışlardan biri olarak gösterilmektedir. İnsanların ikinci bir dil öğrenme sebepleri ise birbirinden oldukça farklıdır. Bu sebepler; dil öğrenme hobisi, evlilik, sosyal hayat, iş yaşamı, eğitim, siyaset, göç, merak vb. şeklinde genel olarak sıralanabilmektedir. Bu tür durumlar ise insanların hayatında yabancı dil öğrenmenin gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

Yabancı dil öğreniminden bahsederken kültür öğreniminden de bahsetmek gerekmektedir. Çünkü bir dili öğrenmek demek o dilin kültürünü de öğrenmek demektir. Dil ve kültür bir kağıdın iki yüzü gibi birbirinden ayrılamayan önemli unsurlardır. Yabancı dil öğreniminde ve öğretiminde öğrenci için de öğretici için de kültür asla ihmal edilmemesi gereken yapı taşlarındandır.

Yabancı dil öğretimine bakıldığında konuyla ilgili farklı yöntemler, uygulamalar ve kurumlar olduğu görülmektedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi konusunda çalışan kurumların başında TÖMER gelmektedir. TÖMER, Türkiye'nin birçok yerinde yaygın olarak çalışmaktadır. Yöntemler ise süreç içinde sürekli değişip gelişmiş, böylece ortaya çeşitli yöntemler ile uygulamalar çıkmıştır ve çıkmaya da devam etmektedir.

Öğrenme amaçlı yazma, geleneksel olmayan yazma türlerindendir. Günümüzde dünyanın birçok ülkesinde -ABD ve AB ülkelerinin birçoğu- müfredatın bir parçası olan öğrenme amaçlı yazma üzerine uluslararası literatürde geniş çapta araştırmalar yapılmaktadır. Ülkemizde ise bu çalışma alanı yeni şekillenmekte olduğundan yapılan çalışmalar ulusal literatürde oldukça sınırlı sayıdadır. Bu çalışmaların da neredeyse tamamının fen bilimleri alanında yapıldığı görülmektedir. Sosyal bilimler alanında ise bu konuda çok az sayıda çalışma bulunmaktadır. Öğrenme amaçlı yazma incelendiğinde bu yöntemin sosyal bilimler ve dil alanlarında da uygulanabileceği görülmektedir. Buradan hareketle yabancı dil olarak

Türkçe öğretiminde öğrencilerin Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıtabilme durumlarının öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup yazma ile belirlenebileceği düşünülmektedir. Böylece öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile öğrenciler hem öğrenmek için yazı yazacak hem düşünmek için yazıyı bir araç olarak kullanacak hem de bu şekilde yaratıcı yazma etkinliği gerçekleştirebileceklerdir.

Tüm bu açıklamalar doğrultusunda bu araştırmanın problemi, Akdeniz Üniversitesi TÖMER'de 2018-2019 eğitim-öğretim yılında A2, B1 ve B2 seviyelerinde Özel ve YTB gruplarında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği kullanılarak Türkiye'yi ve Türk kültürüne ait öğeleri öğrenme, tanıtabilme ve kültürlerarası etkileşim durumlarının belirlenmesidir.

1.2.Araştırmanın Amacı ve Alt Problemleri

Bu araştırmanın amacı, Akdeniz Üniversitesi TÖMER'de 2018-2019 eğitim-öğretim yılında A2, B1 ve B2 seviyelerinde Özel ve YTB gruplarında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkiye'yi ve Türk kültürüne ait öğeleri öğrenme ve kültürlerarası etkileşim durumlarının öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenerek incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. A2, B1 ve B2 Özel seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları nasıldır?
2. A2, B1 ve B2 Özel seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları cinsiyet açısından nasıldır?
3. A2, B1 ve B2 YTB seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları nasıldır?
4. A2, B1 ve B2 YTB seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları cinsiyet açısından nasıldır?
5. A2 Özel ve A2 YTB seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları arasında fark var mıdır?
6. B1 Özel ve B1 YTB seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları arasında fark var mıdır?
7. B2 Özel ve B2 YTB seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları arasında fark var mıdır?

1.3.Araştırmanın Önemi

Geleneksel olmayan yazma türleri içinde değerlendirilebilecek olan öğrenme amaçlı yazma, günümüzde dünyanın birçok ülkesinde -ABD ve AB ülkelerinin birçoğu- müfredatın bir parçası olmuş ve öğrenme amaçlı yazma üzerine yapılan araştırmalar uluslararası literatürde geniş bir yer bulmuştur. Buna rağmen ülkemizde bu çalışma alanı incelendiğinde bu konuda yeterli çalışma olmadığı görülmektedir. Öğrenme amaçlı yazma ülkemizde yeni şekillenmekte olduğundan yapılan çalışmalar ulusal literatürde oldukça sınırlı sayıdadır. Yapılan çalışmaların da neredeyse tamamına yakını fen bilimleri alanındadır. Sosyal bilimler alanında ise çok az sayıda çalışma bulunmaktadır. Bilim araştırmaları incelendiğinde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin ülkemizde çalışılmayı bekleyen bir konu olduğu görülmektedir. Bu araştırmanın; yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanı ile öğrenme amaçlı yazma konusunda ilgili literatüre katkı sağlaması ve sosyal bilimlerde öğrenme amaçlı yazma konusuna dikkat çekilmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

1.4.Araştırmanın Sayıtları (Varsayımları)

Veri toplama aracına verilen cevapların samimi olduğu varsayılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin Avrupa Birliği Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (AOÖÇ) kapsamında belirtilen dil düzeylerinden A2, B1 ve B2 düzeyinde dil yeterliğine sahip olduğu varsayılmıştır.

1.5.Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Antalya ilinin Konyaaltı ilçesinde bulunan Akdeniz Üniversitesi TÖMER’de A2, B1 ve B2 seviyelerinde Özel ve YTB gruplarında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 90 öğrenci ile sınırlıdır.

Araştırmada incelenecek dokümanlar öğrencilerin yazdığı mektuplarla sınırlıdır.

Araştırma uygulanacak öğrenme amaçlı yazma etkinliği, mektup yazma ile sınırlıdır.

Araştırma öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile öğrencilerin Türkiye’yi ve Türk kültürünü öğrenme ve kültürlerarası etkileşim durumlarının belirlenmesi ile sınırlıdır.

1.6.Tanımlar

Dil: Fiziksel olarak ele alındığında tat olmaya yarayan bir duyu organı, anlaşma aracı olarak ele alındığında iletişimin en önemli ögesi, kültürel olarak ele alındığında milletin kimliğidir.

Ana Dili: Çocuğun içine doğduğu ve ailesinden öğrendiği dildir.

Hedef Dil/Yabancı Dil: Ana dilin dışında kalan, sonradan öğrenilen dillerdir.

Kültür: Bir milletin temelini oluşturan maddi ve manevi tüm değerlerdir.

Yazma Becerisi: Anlatma becerilerinden biri olan ve eğitim yoluyla kazanılan yazma; duygu, düşünce ve sözleri özel harf ve işaretlerle belli bir düzene göre yazıya aktararak anlatmaktır.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yazma Eğitimi: Duygu, düşünce ve izlenimlerin Türkçenin dil özelliklerine uygun biçimde ve belirli bir plan çerçevesinde yazıya aktarılması hedefinin kazandırılmasıdır.

Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (AOÖÇ): Hedef dil öğretiminde ortak bir temel oluşturulmasını ve modern diller alanında uluslararası iş birliğinin geliştirilmesini sağlayan sistematik bir yapıdır (Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü, 2013, s. 11).

Dil Yeterlik Düzeyleri: Dil yeterlik düzeyleri; A1 ve A2 temel düzey, B1 ve B2 orta düzey, C1 ve C2 ileri düzey olmak üzere altı seviyeden oluşur.

Öğrenme Amaçlı Yazma (ÖAY): Bir konu veya kavramın öğrenilmesi ya da öğretilmesi amacıyla yazma etkinliğinin kullanılmasıdır.

Öğrenme Amaçlı Mektup Yazma: Öğrenme-öğretme sürecinde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinde mektup yazmanın kullanılmasıdır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde; konu ile ilgili kavramlar ve kuramsal çerçeve hakkında bilgi verilmiştir.

2.1. Dil Nedir?

Dil; fiziksel olarak ele alındığında tat olmaya yarayan bir duyu organı, anlaşma aracı olarak ele alındığında iletişimin en önemli ögesi, bir kültür ögesi olarak ele alındığında ise milletin kimliğidir. Aslında temel olarak bakıldığında ise dil, insanın ayrılmaz ve vazgeçilmez bir parçasıdır.

Dilin bu gücü ve özü her zaman merak uyandırmış ve dil ile ilgili konular sürekli bir araştırma konusu olmuştur. Geçmişten günümüze yapılan ve günümüzde de yapılmaya devam edilen bu araştırmalara rağmen dil ile ilgili ortak bir tanıma varılamamıştır. Dilin canlı bir varlık olması ve yapılan tanımların tek başına dili anlatmada yeterli olmaması bu durumun sebepleri olarak gösterilmektedir. Böylece yapılan araştırmalar sonucunda dilin çok sayıda tanımı yapılmıştır. Dil ile ilgili yapılmış bu tanımlardan bazıları şunlardır:

Dil; “(I) ağız boşluğunda, tatmaya, yutkunmaya, sesleri boğumlamaya yarayan etli, uzun, hareketli organ, tat alma organı” (TDK, 2011, s. 662), “(II) insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban” (TDK, 2011, s. 664).

“Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir” (Ergin, 2013a, s. 3).

“Dil, bir anda düşünemeyeceğimiz kadar çok yönlü, değişik açılardan bakınca başka başka nitelikleri beliren, kimi sırlarını bugün de çözemediğimiz büyümlü bir varlıktır” (Aksan, 2015, s. 11).

Dil, ünlü Yunan düşünürü Platon tarafından da *Kratylos* adlı yapıtında (aktaran Aksan, 2015, s. 55) bireyin düşüncelerini ses, özne ve yüklem kullanarak anlaşılır biçime getirmesi olarak tanımlanmıştır.

Göğüş'e (1978, s. 1-7) göre dil; bir milletin kendisidir. Dil yalnız bilgi değil, bilgiden çok beceridir. Beceri ise yalnız bilmek değil, yapabilmektir. Beceri yaparak yineleyerek kazanılır; kolay kolay da unutulmaz ve değişmez.

Erenoğlu (2008, s. 66) Kaplan'ın dilin tanımını genel bakımdan, işlevi bakımından ve manevi bakımdan üç boyutta yaptığını belirtmiştir. Genel açıdan dil, seslerin bir şeyleri çağrıştırmaları süreci; işlevi açısından dil bir araç; manevi açıdan ise dil bir milletin tarihi ve hayat şeklidir.

Dilin niteliğini kavrayabilmek için dilin özelliklerini incelemek gerekir. Buna göre dilin özellikleri şöyle sıralanabilir (Karasoy, Yavuz, Kayasandık ve Direkci, 2013, s. 15-17):

1. *Anlaşma aracıdır:* Dil, ilk ve en temel işleviyle anlaşma aracıdır. Bu durum sıradan bir durum değildir. Dil, insanlara hizmet eder. Ancak insanlar onu istedikleri şekle sokamazlar. Dili olduğu gibi kabul etmek, onun kurallarına uymak zorundadırlar. Dil, insanlar arasındaki iletişimi en doğal ve kolay şekli ile sağlar.
2. *Doğaldır:* Doğal olması dilin en önemli özelliklerindendir ve özü itibarıyla dilin doğasını değiştirmek mümkün değildir.
3. *Kuralları vardır:* Dillerin doğası gereği kendine özgü kuralları vardır. Bu kurallar dilin doğasından meydana gelir. İnsanlar dil bilgisi denilen bu kuralları belirleyip ona göre konuşmazlar. Bu kurallar konuşulan dil üzerinden doğal olarak belirlenir.
4. *Canlıdır:* Dil; doğal olarak gelişen, kendi kanunları ile yaşayan canlı bir varlıktır. Bir dilde ihtiyaç hâlinde yeni kelimeler doğabileceği gibi bir kelimenin zamanla kullanımdan kalkması ile kelime ölümleri de gerçekleşebilir. Hayatın döngüsü içinde görüldüğü gibi doğma, büyüme, gelişme, ölüm evreleri dilde de görülebilir.
5. *Gizli anlaşmalar sistemidir:* Bir milleti oluşturan bireyler, tarihin bilinmeyen zamanlarında gizli bir anlaşma yapmış gibi aynı kavramlar için aynı kelimeleri kullanırlar. Bu durumda aynı kavramın farklı dillerde farklı kelimelerle karşılandığı görülür. Bu da milletlerin gizli anlaşma sistemlerini oluşturur.
6. *Milletin ortak malıdır:* Dil, bir milletin kimliğidir. Ayrıca bireyleri bir araya getirip milletlerin oluşmasını sağlayan unsurların da başında gelir.
7. *Sosyal bir varlıktır:* Dillerin yapısı, kelime hazinesi, özellikleri toplumdan topluma değişiklik gösterir. Bu durum milletlerin kültürü, anlayışı, yaşadığı coğrafya ile yakından ilgilidir. Eskimoların dilinde karın yağış şekillerini anlatan çok sayıda kelime olması buna örnektir.

2.2.Ana Dili

Ana dili, çocuğun içine doğduğu dildir. Çocuk doğar doğmaz ilk olarak işitme yoluyla ana dili ile karşılaşır. Konuşmaya başladığı anda da bu dil ile etkileşime girer. Böylece birey, ana dili aracılığıyla ailesi ve yakın çevresi ile güçlü bir bağ kurmaya başlar. Bireyin kimlik oluşumunda ana dili oldukça etkili bir yere sahiptir.

Türkçe Sözlük'teki tanıma göre ana dili “çocuğun ailesinden ve içinde yaşadığı topluluktan edindiği dildir” (TDK, 2011, s. 119).

Aksan (2015, s. 51-81) ana dilini çocuğun annesinden, ailesinden öğrendiği, daha sonra da ilişkili bulunulan çevrelerden öğrenilen, kuşaktan kuşağa aktarılan, ulusun kültürüyle sıkı sıkıya ilişkili bir bildirişme dizgesi; toplumsal bir kurum olarak tanımlar. Ona göre bu dil, insanların bilinçaltına inerek toplumla en güçlü bağlarını oluşturur.

Kaplan (aktaran Erenoğlu, 2008, s. 66) dilin öneminden bahsederken ana diline ayrıca önem verir. Ona göre millî kimliği belirleyen, dil edinimini ve dil bilincini sağlayan en temel unsur ana dilidir. Sonradan öğrenilen dillerin ise ana dilinin yerini tutamayacağını savunur. Ona göre dil, annelerin çocuklarına verdiği süt ve sevgi kadar değerlidir ve annelerden öğrenildiği için de bireyin kendi diline ana dili denir. Ana dilinin bireyi ailesine, kültürüne, milletine ve tarihine bağlaması açısından da önemli olduğunu belirtir.

Ana dili kavramı hakkında Göğüş'ün (1978, s. 2) görüşlerinden; insanın, ana dili ile birlikte toplumun bütün doğru-yanlış değerlerini, inançlarını, geleneklerini, ülkülerini de aldığı, o toplumun böylece bir bireyi olduğu öğrenilmektedir. Ayrıca Göğüş; dilin insana, böyle bir tek topluma bağlı bir kişilik verme etkisi ve gücü dolayısıyla insanın birçok dil bilse de o kişi için bir tek ana dilinin varlığını, onun da çocuklukta öğrendiği dil olduğunu belirtmektedir. İşte ana dilinin bu ulusal niteliği ve kişiyi ulusa bağlama gücü, ana dilinin ve ana dili eğitiminin önemini ortaya koymaktadır.

Ana dili kavramı ile ilgili karşılaşılan bir sorun ise bu kavramın ana dil kavramı ile birbirine sıkça karıştırılması ve bu iki kavramın birbirinin yerine kullanılmasıdır. Ancak bu iki kavram birbirinden farklı anlamlar taşımaktadır. Ana dil, kendisinden farklı diller türemiş olan dil; ana dili ise çocuğun içine doğduğu, ailesinden ve çevresinden edindiği dildir. Bu kavramların karşıladıkları anlamlardan da anlaşılacağı gibi ana dil ve ana dili kavramlarının birbirlerinin yerine kullanılmalarının doğru olmadığı görülmektedir.

2.3.Hedef Dil - Yabancı Dil

İnsanlar bilim, eğitim, kültür, askerlik, sanat, turizm, siyaset, ticaret ve iletişim gibi çeşitli alanlarda farklı ilişkiler kurmaktadır. Bu ilişkilerin etkili olarak sürdürülebilmesi için ana dilden başka dillerin öğrenilmesi gerekmektedir (Barın, 2004, s. 20). Bu gibi sebeplerle kişinin ana dili dışında öğrenmeyi hedeflediği dile, hedef dil veya ikinci dil denilmektedir. Ayrıca “yabancı dil öğrenimi, kişinin ana dili dışında başka bir dil ve kültürle tanışması demektir” (Güzel ve Barın, 2013, s. 229-235).

Yabancı dil kavramı Türkçe Sözlük’te “ana dilin dışında olan dillerden her biri; ana dilin dışında öğrenilen uzmanlık dili” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2011, s. 2496). Öztürk’ün (2015, s. 21) tanımına göre ise yabancı dil, bireyin farklı sebeplerden dolayı ana dilinin dışında sonradan bilinçli ve planlı olarak öğrendiği dildir.

Güzel ve Barın’a (2013, s. 15) göre eğitim, göç, akademik başarı, evlilik, kişisel merak vb. insanların yabancı dili öğrenme sebepleri olarak değerlendirilebilir. Ayrıca bu sebepler içinde yer alan en önemli unsurlardan birisi de siyaset veya dünya üzerindeki siyasi reformlardır.

Dil yalnız bir bilgi dizgesi olsaydı, bir yabancı dilin kurallarını ve sözcüklerini yeterince bilen kişilerin o dili konuşabilmesi ve yazabilmesi gerekirdi. Oysa bunları yapabilmek için yabancı dil öğrenenlerin yeterince dinlemeleri, sözcük ve tümceleri yinelemeleri, yazmaları, kısaca bu dili bir beceri durumuna getirmeleri gerekmektedir (Göğüş, 1978, s. 7). Barın’a (2004, s. 20) göre bir yabancı dili öğrenmek yeni bir insan olmaktır.

UNESCO’nun 1980 yılındaki tespitlerine göre Türkçe; dünya dilleri arasındaki resmî dil sıralamasında dünyada en çok konuşulan beşinci, ana dil sıralamasında üçüncü dildir. Buna göre Türkçe hem konuşulan bir ana dil hem de öğrenilen bir yabancı dil şeklinde ele alınabilir (Güzel ve Barın, 2013, s. 11-20).

2.4.Kültür Nedir?

Kültür, bir milletin temelini oluşturan maddi ve manevi tüm değerlerdir. Bu değerlerin başında dil yer almaktadır. Dilin yanında tarih, din, gelenekler, örf ve âdetler, aile, ahlak anlayışı, dünya görüşü, güzel sanatlar, ekonomi, müzik, yemek, hukuk sistemi, tabii ve doğal güzellikler ve daha birçok unsur bu kültürel değerlerdendir. Kültür asırlar boyunca gelişen bir varlıktır ve bu gelişimde kültürler arasındaki ilişkinin önemi büyüktür.

Kültür, “tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve

toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünüdür” (TDK, 2011, s. 1558). Aynı tanımda kültür için hars ve ekin anlamları da kullanılmaktadır.

Kaplan’a (2014, s. 26-29) göre kültür; fertleri aşan, fertleri şekillendiren, yönlendiren ve fertlere şahsiyet veren bir varlıktır. ...İnsanoğlunun maddi ve manevi ihtiyaçları çok çeşitlidir. O, bu ihtiyaçları karşılayabilmek için binlerce şey icat edip geliştirmiştir. Kültür, insanoğlunun maddi ve manevi ihtiyaçlarının maddeleşmiş şekilleridir. Kültür, bir toplumda, tabiatın dışında, insan elinden ve dilinden çıkma her şeydir.

Türkiye’de kültür konusunu ciddi ve bilimsel şekilde ele alan ilk önemli isim Ziya Gökalp’tir. Gökalp’e (2013, s. 49-121) göre kültür; yalnız bir ulusun dinî, ahlaki, hukuki, kurgusal, sanatsal, dilsel, iktisadi ve bilimsel hayatlarının uyumlu bir toplamıdır. Halkın gelenekleri, yerleşmiş görenekleri, örfleri, sözlü ya da yazılı edebiyatı, dili, müziği, ahlakı, sanatsal ve ekonomik ürünleridir.

Atatürk’ün ifadesiyle “Türkiye Cumhuriyetinin temeli kültürdür. Kültür; okumak, anlamak, görebilmek, görebildiğinden anlam çıkarmak, uyanık davranmak, düşünmek, zekâyı terbiye etmektir” (“T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı”, t.y.).

Atatürk’e göre uygarlığı harstan (kültürden) ayırmak hem güç hem de gereksizdir. Ona göre hars; bir toplumun devlet hayatında, fikir hayatında yani bilim ve güzel sanatlarda, iktisadi hayatta yani tarımda, ticarete, zanaatta, kara, deniz ve hava ulaşımında yapabileceği işlerin bileşkesidir. Bir milletin medeniyeti denildiği zaman hars adı altında sayılan bu üç tür etkinliğin bileşkesinin anlaşılması gerekmektedir. Atatürk’ün kültür ya da uygarlık anlayışı, dayandığı öncüllerle temel ilkeler ve hedefler açısından a) Tarihi gerçekçidir, b) Akılcı ve bilimcidir, c) Kavram ve kapsamda bütüncüdür, d) Evrimci ve yenilikçidir, e) Çağdaş ve Batılıdır, f) Milliyetçi değil ulusçu yani laikdir (Güvenç, 2008, s. 34). Mustafa Kemal Atatürk’ün başarı sırlarından biri de kültür ve uygarlık arasında ayırım yapmamış olmasıdır. (Güvenç, 2002, s. 98).

Taylor’a göre kültür; bilgi, iman, sanat, ahlak, hukuk, örf, âdet ve insanın toplumun bir üyesi olması dolayısıyla kazandığı diğer bütün beceri ve alışkanlıkları içine alan bir bütün; Wiesler’e göre bir topluluğun yaşama tarzı; Sapir’e göre atalardan gelen maddi manevi değerler toplamıdır (aktaran Kafesoğlu, 1999, s. 15).

Kültür; kapsamı bakımından toplumu oluşturan kişileri, onları bir arada tutan, birbirine bağlayan dil ve haberleşme süreçlerini, sanatlarını, inançlarını, törelerini, hukuk ve yönetim kurumlarını, üretim ve tüketim düzenlerini içine alır (Güvenç, 2002, s. 15).

Kültür kelimesinin çeşitli anlamları vardır. Latince toprağı işleme demek olan bu tabir, zamanla Batı Avrupa dillerinde kazandığı yüksek umumi bilgi anlamı ile Türkçeye de girmiştir. Kültür karakter bakımından özel, medeniyet geneldir. Medeniyet kültürlerden doğar. Bir kültürün varlığı bir milletin varlığını veya bir topluluğun varlığı bir kültürün varlığını gösterir (Kafesoğlu, 1999, s. 15-16).

T.S. Eliot'a göre (aktaran Kaplan, 2014, s. 16) ise kültür, bir toplumun dininin vücut bulmuş biçimidir. Çünkü din, kültürü besleyen bir kaynaktır. Kaplan'a (2014, s. 105-106) göre de din insanlık kültürünün temelini oluşturur ve yeryüzünde istisnasız tüm kültür ve medeniyetler dinlerden doğmuşlardır. Türkler de kültürünü bin yıldan fazla zamandan beri benimsediğı ve içinde yaşadığı İslamiyetin tesiri altında şekillendirmiş ve bu durum Türk kültürünü derinden etkilemiştir.

Yapılan tanımlardan hareketle kültürün özellikleri şöyle sıralanabilir (Karasoy ve diğerleri, 2013, s. 20-21):

1. Millîdir.
2. Tarihîdir.
3. Özgündür.
4. Milletin ortak malıdır.
5. Canlı ve tabii bir varlıktır.
6. Ahenkli bir bütündür.
7. Özü değiştirilemez.

2.4.1.Dil-Kültür İlişkisi

İnsan-insan, insan-kültür ve kültür-kültür varlıkları arasındaki ilişkiler, etkileşimler, başı ve sonu belli olmayan fakat başlangıç ve sonuçları çok önemli ve anlamlı görünen süreçler içinde gerçekleşir (Güvenç, 2002, s. 85).

Kültür denildiğı zaman da akla gelen ilk şey dildir. Dil, bir milletin kültürünün ilk sırada yer alan ögesidir. Kaplan (2014, s. 134-206) dil ve kültür arasındaki ilişkiyi "Dil kültürün temeli ve taşıyıcısıdır." cümlesi ile açıkça ifade etmiştir. Ayrıca Kaplan, dili bir milletin duygu, düşünce ve hayatını barındırıp koruması yönünden de eve benzetmiştir. Buna göre aynı zamanda dil, kültürün de evidir.

Dil ve kültür insan hayatının her anında yer almaktadır. Bu durum dil, kültür ve insan arasında çok sıkı bir bağ kurulmasını sağlamıştır. Bu açıdan dil ve kültür, bir milletin hayatını yansıtan aynaya benzetilebilir. Okur ve Keskin (2013, s. 1622-1623) de dil ve kültürün sıkı ilişkisini vurgularken dili olmayan bir kültür düşünölemeyeceğı gibi kültürden etkilenmeyen

bir dilin de düşünölemeyeceğini belirtmiştir. Yeryüzünde var olan bütün diller; herhangi bir kültür ve düşünce yapısının görüntüsü olarak ortaya çıkmıştır. Bu durum da dillerin birbirinden farklı olmasına ortam hazırlamıştır.

Uygur'un (2001, s. 7) görüşüne göre dil güçlü etkisini kültür varlığında daima hissettirir. Kültürün her yanı en iç öğelerine kadar zorunlulukla dilin damgasını taşır. Uygur'a göre dil, insan varoluşunun ana koşuludur. İnsanın konuşan bir varlık olması ise dilin her çağda güncel bir konu olmasını sağlamıştır.

Aksan (2015, s. 64-67) dil ve kültür ilişkisini açıklarken dilin insanı insan, ulusu ulus yapan temel taşlardan biri olduğunu belirtmiş ve dili kültürün belkemiğı saymıştır. Ona göre, bazen bir tek sözcük bile bir ulusun maddi ve manevi kültürü üzerine fikir verebilmektedir. Bu duruma Türk kültürü açısından bakıldığında Türkçenin Türk kültürü hakkında çok önemli bilgiler vereceğı açıktır. Çünkü konuşma ve yazı dili olarak Türkçe binlerce yılın mahsulüdür.

Şimşek (2011, s. 7) Türkçe ve Türk kültürünü, kültür ve dil arasındaki kopmaz bağa en güzel örneklerden biri olarak göstermiş, Türkçenin kültürümüzle harmanlanıp bizi dünyanın en güçlü medeniyeti yaptığını, asırlardır yıpratılmaya ve yozlaştırılmaya çalışılan bu gücün, dilimiz ve kültürümüz sayesinde ayakta kaldığını belirtmiştir.

Kültür ile ilgili edinilen bilgilerden yola çıkılarak Türk milletinın kültürel değeri şu başlıklar altında ele alınabilir: dil, edebiyat, tarih, din, film/dizi, müzik, Türk şehirleri, plastik sanatlar, kültürlü insanlar, Türkiye'nin tabii güzellikleri ve servet hazineleri, örf ve âdetler, kanun, millî ve dinî bayramlar ile özel günler, törenler, üretim, tüketim tarzı, aile, mimari, yiyecek ve içecekler, giyim, bağımsızlık sembolleri (Türk bayrağı, İstiklâl Marşı), Türk büyükleri (Ulu önderimiz Atatürk başta olmak üzere). Başlıklar genel olarak bu şekilde belirlenebilecek olsa bile daha birçok kültürel değerimizin olduğu unutulmamalıdır.

2.4.2. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültür Aktarımı

Vygotsky'nin sosyo-kültürel kuramı ile yabancı dil eğitiminde sosyal ve kültürel unsurlar öne çıkmaya başlamış, bilişsel kuramlar yerine sosyo-kültürel yaklaşımlar hakimiyet kazanmaya başlamıştır. Sosyo-kültürel yaklaşımlar ise konuşma ve yazma becerilerinin evrensel değil sosyal ya da kültürel çevreye bağılı olduğunu savunmuşlardır (Uysal, 2011, s. 93-100).

Kültür kavramına bakıldığında bu kavramın farklı alanlara göre betimlenebildiğı görölmektedir. Buna göre bilim anlamında kültür; dini, sanatı, yapılan her şeyi içine alan karmaşık bir varlık alanıdır. O bütünlük içinde yer alan her şey birbirine bağılıdır. Gözle görölmeyen, elle tutulmayan bu bağları, insan eğitimle öğrenir; dil ile iletişimle kurar ve

sürdürür. Kültür, toplumun üyesi olarak insanın, yaparak yaşayarak öğrendiği ve aktarıp öğrettiği maddi manevi her şeyden oluşan karmaşık bir bütündür. (Güvenç, 2002, s. 14-15).

Yabancı bir dil öğrenmek; o dilin kültürünü anlamak ve tanımaktır. Bir dilin biçimsel yapısında var olan anlamsal yapıyı kültür oluşturur. Buradan hareketle yabancı bir dili öğrenmenin en iyi kültür aktarımı ile gerçekleştiği söylenebilir. Yabancı dil öğretimindeki amaç da öğrencinin sadece hedef dili öğrenmesi değil, hedef dil ile birlikte hedef kültürü de öğrenmesidir (Okur ve Keskin, 2013, s. 1623-1638).

Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'nde (AOÖÇ) belirtildiğine göre “kültürlerarası bir yaklaşımın yabancı dil eğitimindeki ana amacı; dil ve kültür farklılıklarından etkilenecek elde edilen bir ayrıcalık anlayışıyla zenginleşme sonucu, öğrenenin kişiliğinin olumlu bir şekilde gelişiminin ve kimlik bilincinin artmasını sağlamaktır” (Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü, 2013, s. 11).

Kültürlerarası iletişim, farklı toplumların kültürlerini tanıyarak onlarla etkileşime geçmektir. Bu iletişimi sağlamanın yolu ise kültürel farkındalıktır. Modern dil öğretiminin unsurlarından olan kültürel farkındalık kavramı ise dil ve kültür arasındaki sıkı ilişki sonucu ortaya çıkmaktadır. Dili yerinde öğrenmenin yani kültürün içinde yaşamının kültürel farkındalığı arttırdığı söylenebilir. Bunun için dil öğrenme süreci kültürel farkındalık oluşturma süreci ile birlikte yürütülmelidir. Çünkü yabancı dil öğrenme, farklı bir kültürü öğrenmenin en kolay ve mükemmel yoludur (Alyılmaz ve Er, 2018, s. 1270-1280).

Dilin doğru bir şekilde kazanılması ve sonuçta da başarılı ve kaliteli bir iletişimin sağlanması için yabancı dil öğretiminin amacı öğrencilere sadece dil bilgisi, sözcük bilgisi ve iletişim yetisi değil kültürlerarası iletişim yetisi kazandırmak olmalıdır. Yabancı dil öğretiminde dil kullanımı ve kültürel bağlam farkındalığının oluşturulması için kültürlerarası iletişim yetisine mutlaka yer verilmelidir. Sosyal etkileşimin sağlanması, ikinci dil ve kültürene aktif bir katılımın sağlanması ve kültürlerarası iletişim becerilerinin pekiştirilebilmesi için sınıf ortamının ve verilen görevlerin gerçek hayattakine mümkün olabildiğince yakın olması gerekmektedir (Uysal, 2011, s.96- 98).

Erdal'a (2018, s. 83-91) göre yabancı dil öğrenme çok boyutlu bir süreçtir. Bir dilde var olan kelimeleri ve kuralları öğrenmek o dili öğrenmek demek değildir. Bir dili öğrenmek için o dilin kültürünü de öğrenmek gerekir. Çünkü dil; günlük yaşamdan, şarkılardan, atasözü ve deyimlerden, sokaktan, çarşıdan, pazardan, geleneklerden vb. bağımsız değildir. Aksi hâlde dilde yapay bir öğrenme gerçekleşir ve öğrenilen dil kalıcı olmaz. Millî kültür, doğal ortamlarda öğrenilebilmesine rağmen dil öğretim merkezlerinde yaşatılarak öğretilmesi daha uygundur. Ayrıca öğrenci için kültürün taşıyıcısı rolündeki ders kitabı, en güvenilir bilgi

kaynağıdır. Kitaptaki kültürel öğeler sınıf ortamında öğretmen tarafından da vurgulanarak pekiştirilir. Bunun yanında öğretmen; öğrencilerinin farklı kültürlerle sahip olduğunu unutmamalı, Türk kültürünü öğretirken diğer kültürlerle de saygılı olmalı ve derslerinde farklı kültürlerle de yer vermelidir. Bu durumun öğrencileri olumlu motive edebileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Etkili bir kültür aktarımı için ilk olarak hedef dil, dil öğrenen öğrenciye sevdirmeli, öğrencinin hedef dile ve kültüre karşı ilgi ve merak duyması sağlanmalıdır. Bunun yanında kültür aktarımındaki temel noktanın; öğrencinin kendi dilini ve kültürünü, hedef dil ve kültür ile karşılaştırması ve bunları bütünlük içinde değerlendirmesi olduğu unutulmamalıdır. Böylece öğrencinin kendi kültürünü yadsımaması bununla birlikte hedef kültürün bazı özelliklerini tam olarak, bazı özelliklerini ise kısmen kabul edebilmesi sağlanmalıdır (Okur ve Keskin, 2013, s. 1624).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği sınıflarda kullanılan ders kitabı ve malzemelerinde Türk kültürünün içerilmesi eğitimin öğrenciler için daha anlamlı ve faydalı olmasını sağlamaktadır (Bayyurt, 2011, s. 34-39).

2.5. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Tarihi

Türk dilinin tarihine bakıldığında tarihi bilinen ve günümüze dek ulaşan en eski Türk yazıtı olarak Köktürk Dönemi'nde (6.-8. yüzyıl) 7. yüzyılda yazılmış Çoyr yazıtı ile karşılaşılmaktadır (Ercilasun, 2015, s. 128). Orhun Yazıtları bu yazıttan yaklaşık kırk yıl sonra yazılmıştır. Günümüzde Türk dilinin bilinen ilk yazılı belgeleri Orhun Yazıtları kabul edilmektedir. Orhun Yazıtları, 8.yüzyılda II. Köktürk Kağanlığı Dönemi'nde Költigin, Bilge Kağan ve Tonyukuk adına dikilen taşlardır. Bu yazıtlar için Ergin (2013b, s.15); Türk adının geçtiği ilk Türkçe metin, taşlar üzerine yazılmış şaheser, Türk yazı dili, tarihi ve edebiyatının en değerli, en büyük eseri gibi nice muhteşem sözler söyleyerek eserin önemini belirtmiştir.

Güzel ve Barın (2013, s. 19), 8. yüzyıldan beri bir yazı ve bilim dili olan ve bundan önce de binlerce yıldır varlığı bilinen Türkçenin, ana dili veya yabancı dil olarak öğretiminin bu süreç içerisinde kendiliğinden ortaya çıktığını belirtmektedir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin başladığı zaman kesin olarak bilinmemekle birlikte çok eski zamanlardan beri var olduğu bilinmektedir (Güzel ve Barın, 2013, s. 19). Buna rağmen bu alanın gelişmesi ve sistematik bir boyut kazanması, Türklerin Araplarla tanışıp ilişki kurmasıyla başlamıştır. Bilinen ilk yabancı dil olarak Türkçe öğretimi çalışması Kâşgarlı Mahmud'un Dîvânu Lugâtî't-Türk adlı eseridir. Bu eserden sonraki dönemlerde

(Kıpçak Dönemi gibi) de bu alanda çeşitli kitaplar hazırlanmıştır. O dönemlerde yazılan Türkçe öğretim kitapları, günümüzde benimsenen Türkçe öğretimi sisteminden farklı olmasına rağmen günümüz sistemiyle benzerlikler göstermektedir (Biçer, 2011, s. 2).

Karahanlı Dönemi'nde (11.-13. yüzyıl) yabancı dil olarak Türkçe öğretimi incelendiğinde bilinen ilk Türkçe öğretimi kitabının bu dönemde yazıldığı görülmektedir. Bu alanda bilinen ilk yazılı eser ise Kâşgarlı Mahmud'un yazmış olduğu Dîvânu Lugâti't-Türk'tür (1072-1074). Eserin tam adı Kitâbü Dîvânu Lugâti't-Türk (Türk Dillerini Toplayan Kitap) şeklindedir. Araplara Türkçeyi öğretmek amacıyla Arapça olarak kaleme alınan eser, Türkçeden Arapçaya bir sözlüktür. Ancak eserde kullanılan örnekler Türkçedir. Ayrıca eserde Türkçe ve Arapçanın eşit durumda olduğu ortaya konulmuştur. Bu kıymetli eserin tek nüshası vardır (Biçer, 2011, s. 10; Büyükkız, 2014, s. 612; Ercilasun, 2015, s. 314-317). Akalın'ın (2008, s. 7-9) dediğine göre; eser pek çok özelliğiyle Türk kültüründe ilklerin kitabı, Türkçenin hafızasıdır.

Kâşgarlı Mahmud sadece bir sözlük yazarı değildir. Sözlüğünde belirttiğine göre o, Kitâbü Cevahiri'n-Nahv fi Lûgati't-Türk (Türk Dilinin Gramer Cevherleri) adlı bir de Türk dil bilgisi kitabı yazmıştır. Ancak bu eser bugüne dek bulunamamıştır (Akalın, 2008, s. 6; Ercilasun, 2015, s. 315).

Türkçe öğretimi tarihinde eşsiz bir yeri olan Kâşgarlı Mahmud, tümevarım yaklaşımıyla bugünkü modern yöntemlerin uygulandığı bir sistem geliştirmiş, günümüzde de dil öğretiminde yol gösterici olmuştur (Biçer, 2011, s. 11).

Kâşgarlı Mahmud'un, dil öğretimi konusunda izlediği başarılı yöntemin başlıca özellikleri şunlardır (Akyüz, 2015, s. 38):

1. Medreselerde yapıldığı gibi önce ve hemen her zaman sadece kural verme değil, ilkin çok sayıda örnekten hareket edip kurala ulaşma yolunu izlemiş ve günümüz yabancı dil öğretiminde benimsenen bir yöntem uygulamıştır.
2. Dil öğrenmede örneklerin, metinlerin önemini çok iyi görmüş, örneklerini günlük hayattan, atasözlerinden, şairlerden derlemiştir.
3. Dil öğretirken, Türk kültürünü de tanıtmaya amacını gütmüş, bu konuya özel bir önem vermiştir.
4. Dil öğretiminde tekrarın önemini çok iyi kavradığından, önceden geçen bir kuralı gerektiğinde hatırlatmaktan çekinmemiştir.
5. İzlediği bu başarılı yöntemleri buluncaya kadar çok çaba harcayan yazar, iki yıl içinde eserini üç kez yazıp beğenmemiş, dördüncü kez yazmıştır. Böylece, o, eser yazma yöntemi konusunda da bize yol göstermektedir.

Kıpçak Dönemi'nde (13.-14. yüzyıl) yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında büyük gelişmeler görülmüş, nitelikli ve sistematik kitaplar hazırlanmıştır. Memluk Devleti'nin yönetici ve ordu kısmının Türk oluşu Türkçeye ve Türkçenin öğretimine önem verilmesini sağlamıştır. Bu dönemde yazılan eserler şunlardır (Biçer, 2011, s. 14):

- *Codex Cumanicus (Kuman Kitabı)*: Kıpçak Türkçesinin en önemli eserlerinden birisi şüphesiz Codex Cumanicus'tur. 13. yüzyıl sonlarıyla 14. yüzyılın ilk yarısında Karadeniz'in kuzeyinde yazılmış olan bu eser, hem kültür hem de dil tarihimiz bakımından paha biçilemez değerdedir (Argunşah ve Güner, 2015, s. 11). Eser, Karadeniz'in kuzeyindeki Kıpçak (Kuman) Türklerinden İtalyan tüccarlar ve Alman rahipler tarafından derlendiği tahmin edilen, Hristiyanlığa ait ilahileri, bilmeceleri Türkçe-Almanca-Latince-Farsça sözlük parçalarını içine alan anonim bir eserdir (Ercilasun, 2015, s. 382; Karasoy ve diğerleri, 2013, s. 44). Eserin bir nüshası vardır.
- *Kitâbü'l-İdrâk li-Lisâni'l-Etrâk (Türklerin Dilini Anlama Kitabı)*: Endülüslü dil bilgini Ebû Hayyan Muhammed bin Yusuf tarafından 1312'de Mısır'da yazılmış bir sözlük ve gramerdir. Eserin üç nüshası vardır (Ercilasun, 2015, s. 384-385). Türkçenin bilinen ilk gramer kitabıdır (Karasoy ve diğerleri, 2013, s. 44).
- *Kitâb-ı Mecmû-ı Tercümân-ı Türkî ve Acemî ve Mugalî (Türkçe, Farsça ve Moğolcanın Bütün Çevirmenlerinin Kitabı)*: Eser, Halil bin Muhammed el-Konevî adlı Konyalı bir Türk tarafından 1343 yılında Mısır'da kaleme alınmış bir sözlük ve gramerdir. Eser, Arapça-Türkçe sözlük ve gramer ile Moğolca-Farsça sözlükten oluşmuştur. Eserin tek nüshası vardır (Akar, 2017, s. 232; Ercilasun, 2015, s. 385).
- *Et-Tuhfetü'z-Zekiyye fi'l-Lügati't-Türkiyye (Yeni ve Arı Türkçenin Sözlüğü)*: Eserin yazıldığı yer ve tarih tam olarak bilinmemekle birlikte, 15. yüzyılın başlarında yazıldığı tahmin edilmektedir. Eser, Arapça-Türkçe bir sözlük ve gramerdir. Bilinen tek nüshası vardır (Akar, 2017, s. 235; Ercilasun, 2015, s. 387).
- *Bulgatü'l-Müşâk fî Lûgati't-Türk ve'l-Kıfçak (Türk ve Kıpçak Sözcüklerinin Türlevlerinin Kitabı)*: Cemâleddin Ebû Muhammed Abdullah et-Türkî adlı bir Türk tarafından 14. yüzyılın ikinci yarısında veya 15. yüzyıl başlarında yazılmış Arapça-Türkçe sözlüktür. Tek nüshası vardır (Akar, 2017, s. 233; Ercilasun, 2015, s. 388).
- *El-Kavânînü'l-Küllîyye li-Zabtî'l-Lûgati't-Türkiyye (Türk Dilinin Genel Kuralları)*: Yazarı ve yazılış tarihi belli olmayan eserin 15. yüzyıl başlarında Kahire'de yazıldığı tahmin edilmektedir. Eser, Arap dilinde yazılmış bir Türk grameridir. Tek nüshası vardır (Akar, 2017, s. 234; Ercilasun, 2015, s. 389).

- *Ed-Dürretü'l-Mudiyye fi'l-Lügati't-Türkiyye (Türk Dilinin Parlayan İncisi)*: Yazarının Ebû Hayyan olduğu tahmin edilmektedir (Akar, 2017, s. 235). Eser, 14. veya 15. yüzyılda yazılmış Arapça-Türkçe sözlük ve konuşma kılavuzudur. Tek nüshası vardır (Ercilasun, 2015, s. 390).

Çağatay Türkçesi Dönemi'nde (15.-20. yüzyıl) yabancı dil olarak Türkçe öğretimine bakıldığında; bu alandaki ikinci büyük eserin bu dönemde yazıldığı görülmektedir. Bu eser Ali Şir Nevaî'nin Muhâkemetü'l-Lugateyn (İki Dilin Karşılaştırması) adlı eseridir.

Bu dönemde ana dili öğretimi ile ilgili birçok sözlük ve gramer kitabı yazılmıştır. Yalnızca Ali Şir Nevaî'nin 15.yüzyılda yazdığı Muhâkemetü'l-Lugateyn adlı eserin niteliği diğerlerinden farklıdır. Eser, Farsçanın Türkçeden üstün olmadığını, Türkçeyle eşit derecede olduğunu hatta Türkçenin Farsçaya karşı üstünlüğünü kanıtlamak amacıyla yazılmıştır. Eser Fars diliyle Türk dilinin gramer özellikleri ile sözcük anlamlarının karşılaştırılması şeklinde hazırlanmıştır. Aynı zamanda eser, Türkçede ilk adbilim ve anlambilim eseri olarak kabul edilmektedir (Barın, 2004, s. 21; Biçer, 2011, s. 12; Şimşek, 2011, s. 12).

Şimşek (2011, s. 12), Muhâkemetü'l-Lugateyn ve Dîvânu Lugâti't-Türk'te yer alan dilbilim araştırma yöntemlerinin çağımızın uygulamalarına benzer olduğunu belirtmiş ve bu iki büyük eserin ortak amacının, Türkçeye hak ettiği saygıyı vermek ve Türkçenin değerli bir dil olduğunu göstermek olduğunu ifade etmiştir. Barın'ın (2004, s. 21) Türk eğitim tarihinde Kâşgarlı Mahmud ve Ali Şir Nevaî'nin yaptığı çalışmaların yöntem ve içerik bakımından önemli olduğunu belirtmesi de bunu destekler niteliktedir.

Türkçeye önem verilmesi ve Türkçenin korunması ile ilgili bir diğer gelişme ise Konya'da Karamanoğlu Mehmet Bey'in yayımladığı fermanıdır. 15 Mayıs 1277'de Karamanoğlu Mehmet Bey'in yayımladığı "*Bugünden sonra, divanda, dergâhta, bargâhta, mecliste, meydanda Türkçe'den başka dil konuşulmaya!*" buyruğu, dil tarihinin en önemli olaylarından biridir. Arapça ve Farsçanın o dönemde Türkçe üzerinde egemenlik kurması sebebiyle bu fermanla Türkçe korunmaya çalışılmıştır (Biçer, 2011, s. 15).

Osmanlı Dönemi'nde (16.-20. yüzyıl) yabancı dil olarak Türkçe öğretimi incelendiğinde bu dönemde uzun yıllar boyunca Türkçenin ana dili ya da yabancı dil olarak öğretilmeye çalışılmasının söz konusu olmadığı görülmektedir. Osmanlı Dönemi'nde Avrupa ile diplomatik ilişkiler kurulmasıyla birlikte yabancılar Türkçe öğrenmeye başlamışlardır. Bu dönemde bazı yabancı dil olarak Türkçe okuma-yazma öğretimi çalışmalarına rastlanmaktadır (Biçer, 2011, s. 19). Ayrıca Batılı devletler 17. yüzyıldan itibaren Türk dilinin ve kültürünün zenginliğine yoğun ilgi duymuştur (Ağıldere, 2010, s. 702).

Ağıldere (2010, s. 693-695) bu çalışmasında Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde önemli bir yeri olan Dil Oğlanları Okulu'ndan bahsetmektedir. İlk dil oğlanları okulunu İstanbul'da 1551 yılında Venedik Cumhuriyeti kurmuştur. Bu okulun amacı kendi uyruğundan olan Doğu dilleri ve özellikle de Türkçe bilen tercümanlarını yetiştirmektir. Bu dil oğlanları okulunu; 1669 yılında Fransa, 1754 yılında Avusturya, 1766 yılında Polonya ve son olarak 1814 yılında İngiltere izlemiştir. Fransız Hükümeti'nin 1669'da İstanbul'da Doğu dilleri tercümanları yetiştirmek amacıyla kurduğu Doğu Dil Oğlanları Okulu, Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde önemli bir yapı taşı oluşturmuştur. Bu okullarda yetişen öğrenciler ilerleyen yıllarda uluslararası ilişkilerde yer alarak Osmanlı kültürü ve Avrupa kültürü arasında bir köprü görevi görmüşlerdir.

Cumhuriyet Dönemi'nde (20. yüzyıl ve günümüz) yabancı dil olarak Türkçe öğretimine bakıldığında ilk adım olarak Türk diline verilen önemin artmasından bahsedilmelidir. Cumhuriyet Dönemi'nde Atatürk'ün talimatıyla 12 Temmuz 1932 yılında Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin kurulması ile birlikte Türk diline verilen önem artmış, Türk dili ile ilgili önemli çalışmalara imza atılmış, böylece Türkçenin öğretimi hız kazanmıştır. Bu kurumun adı 1934'te Türk Dili Araştırma Kurumu, 1936'da ise Türk Dil Kurumu olmuştur.

Cumhuriyet Dönemi'nde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi Boğaziçi Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi öncülüğünde gelişmiştir. Ayrıca bu kurumlar bu alanla ilgili ilk kaynakların yazılmasına da öncülük etmiştir. Bu sürece önderlik eden araştırmacılar ise Boğaziçi Üniversitesi'nde Hikmet Sebüktekin ve Ankara Üniversitesi'nde Kenan Akyüz'dür (Erdem, 2009, s. 890).

Modern anlamda yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ile ilgilenen ilk önemli kurum 1984'te Ankara Üniversitesi'nde kurulan TÖMER (Türkçe Öğretim Merkezi) olarak bilinmektedir. Böylece sistematik ve uygulayıcı bir boyuta taşınan Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi kurumsal bir kimlik kazanmıştır. Bu şekilde farklı üniversitelerde de kurulan bu merkezler sayesinde büyük gelişmeler yaşanmıştır (Barın, 2004, s. 21; Biçer, 2011, s. 20; Şimşek, 2011, s. 14).

Türkiye'de Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi üniversiteler veya farklı kurumların Türkçe öğretim merkezleri tarafından ve eğitim fakültelerinin Türkçe Eğitimi Bölümleri tarafından yürütülmektedir (Biçer, 2011, s. 21). Bunun yanında yurt dışında da Türkçe öğretim merkezleri bulunmaktadır. Bu kurumlardan resmî olarak ülkemize bağlı bulunanlar Yunus Emre Enstitüsü bünyesinde çalışmaktadır. Yurt dışında yabancı dil olarak Türkçe öğretimi bu kurumla resmîleşmiştir. Bu kurumun da birçok ülkede merkezleri bulunmaktadır (Şimşek, 2011, s. 14). Günümüzde de Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi gelişerek değişen

koşullara uygun olarak devam etmektedir. Bu alanda yapılan çalışmalar da gün geçtikçe artış göstermektedir.

2.6. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Temel ve Genel İlkeler

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, Türkçe ve Türk kültürünün yaşatılması ve yaygınlaşmasında önemli bir rol oynamaktadır. Ancak dil öğretimi, belirli ilkeler doğrultusunda yapılmalıdır. Bu ilkeler temel ve genel ilkeler olmak üzere iki başlık altında ele alınmaktadır. Süreçte kullanılacak yöntem ve tekniklerin seçilmesinde, ders ortamındaki uygulamalarda bu ilkeler dikkate alınmalıdır (Barın, 2004, s. 29).

2.6.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Temel İlkeler

Barın (2004, s. 22-24) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde temel ilkeleri şöyle sıralamıştır:

1. Dil öğretiminin planlanması,
2. Dört temel beceriyi dikkate alma,
3. Basitten karmaşığa, somuttan soyuta gitme,
4. Bir seferde tek yapıyı sunma,
5. Verilen bilgi ve örneklerin hayata uygunluğu,
6. Öğrencileri aktif kılma,
7. Bireysel farklılıkları dikkate alma,
8. Görme ve işitmeye dayalı araçlardan yararlanma.

2.6.2. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Genel İlkeler

Barın (2004, s. 24-26) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde genel ilkeleri ise şöyle belirtmiştir:

1. Kullanılan dilin öğretilmesi,
2. Telaffuza önem verme,
3. Öğrencilerin bildiği kelimelere dayanarak yeni cümleler kurma,
4. Öğrencilere öğrendiklerini uygulama imkânının verilmesi,
5. Herkese eşit söz hakkı tanınması,
6. Öğrencinin kendini yazılı ve sözlü ifade edebilmesi,
7. Dil ile birlikte kültürün verilmesi,
8. Hem bireysel çalışmalara hem de grup çalışmalarına gereken ölçüde yer verilmesi,

9. Dersi sıkıcı olmaktan kurtaracak çeşitli uygulamalara yer verilmesi,
10. Öğretilmeyenlerin sorulmaması,
11. Öğrencinin öğreneceği kadar bilgi verilmesi,
12. Öğrencilerin yaptıkları yanlışların anında düzeltilmesi,
13. Yöntemin belirlenmesi.

2.7.Dil Becerileri

Dil, anlama becerileri ve anlatma becerileri olarak iki temel üzerine kuruludur. Anlama becerileri dinleme ve okuma, anlatma becerileri ise konuşma ve yazmadır. Bu dört temel dil becerisi kazanılış sırasına göre dinleme, konuşma, okuma ve yazma olarak sıralanmaktadır. Sağlıklı olarak etkili bir dil ortamına doğan her birey, sırasıyla dinleme ve konuşma becerilerini doğal yollardan kazanır. Okuma ve yazma becerileri ise -sırasıyla- okul çağına geldiği zaman eğitim yoluyla kazanılır. Dil becerileri bir bütündür ve birbirinden ayrılmaları mümkün değildir.

Dil eğitiminin önemi; dört temel dil becerisinin kazanılmasına ve geliştirilmesine katkı sağlamak, sağlıklı bir iletişim kurmaya yardımcı olmaktır. Doğan'ın (2014, s. 152) dediği gibi bir dili tam olarak biliyor olmak için o dilin, temel dil becerileri açısından dengeli bir şekilde edinilmiş olma zorunluluğu vardır. Bu sebeple dört temel dil becerisinin tüm eğitim öğretim kademelerinde dengeli ve sürekli olarak geliştirilmesi zorunludur. Dört temel dil becerisine (dinleme, konuşma, okuma, yazma) aşağıda ayrı başlıklar altında kısaca değinilecektir.

2.7.1.Dinleme Becerisi

Anlama becerilerinden ilki dinlemedir ve dinleme doğal yollarla kazanılan bir beceridir. Dinleme; ses dalgalarının işitilerek zihinde anlamlandırılmasıdır. Göğüş'e (1978, s. 228) göre dinleme, işitmekten farklı olan ruhsal bir olaydır; işittiğini anlamak ve sonuç çıkarmak için dikkat harcayarak konuşmayı izlemektir. Ungan'a (2014, s. 141) göre işitme kulağa sesin gelmesi, dinleme ise bu sesi anlamlandırma çabası olarak tanımlamaktadır.

Dinleme becerisi her bireyin hayatında büyük oranda zaman harcadığı bir dil etkinliğidir. Öyle ki diğer dil becerilerinin temelinde de dinleme becerisi yer almaktadır. Yapılan araştırmalar okulda, işte ve günlük hayatta en fazla kullanılan dil becerisinin dinleme olduğunu ve dinlemenin önemini ortaya çıkarmaktadır. Doğan'a (2014, s. 159) göre dinleme eğitiminde asıl amaç öğrencilerden başlayarak bütün vatandaşları etkili birer dinleyici yapmaktır.

2.7.2.Konuşma Becerisi

Anlatma becerilerinden ilki konuşmadır ve konuşma da dinleme gibi doğal yollarla kazanılan bir beceridir. Konuşma, duygu ve düşüncelerin sesle ifade edilerek dil ile aktarılmasıdır. Gündüz ve Şimşek (2014, s. 20) konuşmayı, düşüncenin ses organları yardımıyla anlamlı söze dönüşmesi şeklinde tanımlamaktadır. Erdem (2014, s. 181) de konuşmayı, uygun işaretlerin ve seslerin zihinde anlam oluşturarak mesaja dönüşmesini sağlayan fiziksel ve zihinsel bir süreç; Göğüş (1978, s. 174) ise; kişinin isteklerini, düşüncelerini sözle bildirmesi olarak tarif etmiştir.

Konuşma becerisi insanların hayatları boyunca dinlemeden sonra en çok zaman harcadığı beceridir. Bunun için Erdem (2014, s. 217) dil kazanımında anlatımın en önemli unsurunun konuşma olduğunu belirtmektedir. Gündüz'e (2014, s. 93-94) göre konuşma eğitiminin amacı, duygu ve düşünceleri ana dilin kurallarına uygun, doğru ve etkili bir biçimde anlatma yeteneği kazandırmaktır.

2.7.3.Okuma Becerisi

Anlama becerilerinden ikincisi okumadır ve okuma, dinlemenin aksine doğal yollarla kazanılan bir anlama becerisi değil, eğitim yoluyla kazanılan bir anlama becerisidir. Okuma; bir yazının harflerini tanımak, çözümlemek, seslendirmek ve bundan anlam çıkarmaktır.

Karatay'a (2014, s. 223) göre okuma, farklı duyuşsal ve bilişsel bileşenlerin birlikte işletilmesi aracılığıyla anlam kurma çabasıdır. Akyol (2014, s. 15) okumayı, uygun bir ortamda okuyucu ve yazar arasında gerçekleşen görüş alışverişi; Göğüş (1978, s. 60) ise bir yazının harf, sözcük ve imlerini tanıyarak bunların anlamlarını kavramak şeklinde tanımlamaktadır.

Okuma eğitiminin temel amacı okuduğunu kavrayan, sorgulayan, kavradığına doğru tepkide bulunabilen ve bu becerileri okunan her metne karşı bilinçli ve etkin şekilde kullanabilen bireyler yetiştirmektir (Karatay, 2014, s. 225). Okuma becerisinin kazandırılmasının yanında okumayı sevdirmek de oldukça önemlidir.

2.7.4.Yazma Becerisi

Anlatma becerilerinden ikincisi yazmadır ve yazma, konuşmanın aksine doğal yollarla kazanılan bir anlatma becerisi değil, eğitim yoluyla kazanılan bir anlatma becerisidir. Yazma; duygu, düşünce ve sözleri özel harf ve işaretlerle belli bir düzene göre yazıya aktararak anlatmaktır. Tıpkı konuşmada olduğu gibi kendini anlatma, tanıtmaya ve iletişim kurmanın yollarından biri de yazmadır. Yazma insanın doğası gereği ortaya çıkan bir ihtiyaçtır.

Gündüz ve Şimşek'e (2016, s. 19) göre yazma, hem bir düşünme aracı hem de düşünceleri, duyguları, hayalleri ve izlenimleri en iyi şekilde ifade edebilmek için birtakım sembol ve işaretleri belli bir disipline göre düzenleme becerisidir.

Göğüş (1978, s. 235) yazmayı; düşünceyi, duyguyu, olayı yazı ile anlatma olarak ifade etmiştir. Karadağ ve Maden (2014, s. 266-270) de yazmayı, aktarılacak istenen anlamların harflerle kodlanması şeklinde tanımlamış, yazma becerisinin görsel sembollerle gerçekleştiğini, anlamların sembollerle kodlandığını ve muhatabın görme duyusuna etki ederek ortaya çıktığını belirtmiştir.

Yazmanın bilgi edinme ve bilginin hafızada kalıcılığını sağlamanın en etkili yollarından biri olduğunu belirten Ungan (2007, s. 469) ise yazmayı, insanlarda bilginin uygulama boyutunu harekete geçiren, bilginin kültüre dönüşerek hayatın bir parçası olmasının temelini oluşturan bir eylem olarak tanımlamaktadır. Ona göre yazma, dil gelişimini hızlandırmakta ve özgüveni artırmaktadır.

Yazmanın (yazılı anlatım / kompozisyon); bireylerin düşünce, görüş, duygu, gözlem ve tecrübelerini, seçilen konuyla ilgili olarak planlayıp dilin kurallarına uygun biçimde anlatması olarak tanımlanabileceğini belirten Göçer (2010, s. 179), yazmanın günlük hayattaki önemini de vurgulamaktadır.

Ungan (2007, s. 469) yazmanın öneminden bahsederken yazma kültürü gelişmiş toplumlarda iletişimin daha rahat, insanların anlaşmalarının daha kolay olduğunu belirtmiştir. Ona göre yazı, kalıcı olmanın ilk elementidir.

2.8. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yazma Eğitimi

Tarih devirlere ayrılırken önemli olaylar ve buluşlar göz önünde bulundurulmuştur. Bu devirlerden ilki olan İlk Çağ (M.Ö. 4000-3500) yazının icadı ile başlamıştır. Tarihî devirleri başlatan yazı bu yönüyle uygarlığın temel taşlarından biridir. Aynı zamanda yazının geleceğin şekillenmesinde de oldukça önemli bir rol oynaması yazının ve yazma becerisinin önemini açıkça göstermektedir. Bu kadar büyük bir öneme sahip olan yazma becerisini geliştirmek için gerçekleştirilen yazma eğitiminin de ne kadar önemli olduğu buradan anlaşılmaktadır. Dil eğitiminde önemli bir yere sahip olan yazma becerisi; dili somutlaştıran, öğrenilmesi ve öğretilmesi oldukça zor ve karmaşık bir süreçtir.

Yabancı dilde yazma kavramı ele alındığında Hyland'ın ikinci dilde yazma kavramı ile karşılaşılmaktadır. Hyland (2019, s. 2), ikinci dilde yazmanın yazarın ana dili dışında bir dilde yapılan yazma için kullanılabilecek bir terim olduğunu belirtmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisini geliştirmede amaç; duygu, düşünce ve izlenimlerin Türkçenin dil özelliklerine uygun biçimde ve belirli bir plan çerçevesinde yazıya aktarılması hedefinin kazandırılmasıdır. Uygulamalı bir bilişsel etkinlik olan yazma, bireyin bilgilerinin somut olarak görülmesi, bireye dönüt verilmesi ve dilin eksikliklerinin belirlenmesinde önemli araçlardandır. Bu süreçte öğretici de dil bilgisi, söylem, iletişim ve kültür yeterliğine sahip olmalıdır (Tiryaki, 2013, s. 38-43).

Gündüz ve Şimşek (2016, s. 19-20) de yazma eğitiminin amacını, öğrencilere Türkçenin kurallarına uygun yazma becerisi kazandırmak ve onların estetik zevklerini geliştirmek olarak belirtmiştir.

Yazma becerisinin bazı hedefleri kazandırmaya yardımcı olduğu bilinmekle birlikte bu hedefler şöyle sıralanmıştır (Çakır, 2010, s.167-168):

- Öğrenme sürecini kontrol etmek,
- Öğrencilerin seviyelerini belirlemek,
- Öğretilen yapıları veya kelimeleri pekiştirmek,
- Dil yanlışlarını belirlemek,
- Noktalama işaretlerini öğretmek,
- Diğer becerilerin daha iyi öğrenilmesine yardımcı olmak,
- Öğrencilerin dil yetilerinin gelişmesini sağlamak,
- Öğrencilerin yaratıcı düşüncelerini sağlamak,
- Öğrenilen konuların kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe aktarılmasına yardımcı olmak,
- Öğrencilerin yetilerini performansa dönüştürmektir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yazma eğitiminin geliştirilmesi için dikkat edilmesi gereken bazı noktalar Way, Joiner ve Seaman tarafından şu şekilde belirtilmiştir (aktaran Tiryaki, 2013, s. 39):

- Öğretim yapılacak hedef kitlenin özellikleri (yaş, ana dili vb.) belirlenmelidir.
- Rehber durumundaki kişi hedef kitleyi tanımalı ve olumsuz aktarımların önüne geçmelidir.
- Öğrencilerin ana dilinin cümle yapısı (İngilizcede söz dizimi özne+yüklem+nesne, Türkçede söz dizimi özne+nesne+yüklem vb.) bilinmelidir.
- Yazma eğitimi çalışmaları planlı ve sürekli şekilde olmalıdır.
- Yazmanın her aşamasında rehber, kişiye yol göstermelidir.

- Yazma çalışmalarında, seviyeler göz önünde bulundurularak farklı metin türlerinden ve anlatım yollarından yararlanılmalıdır.

Göğüş'e (1978, s. 240) göre yazma eğitiminin temel ilkesi yazdırmaktır. Çünkü yazma becerisi yazı yazmakla öğrenilir. Yazma eğitiminin temel ilkeleri şöyle sıralanabilir (Gündüz ve Şimşek, 2016, s. 31-35):

- Yazmaya motive olmak,
- Türkçeyi kullanma becerisine sahip olmak,
- Bireysellik, üslûp veya dili kendileştirmek,
- Dikkatli bir gözlemci olmak,
- Okumayı zevkli ve zorunlu bir alışkanlık olarak sürdürmek,
- Öğrendiklerimiz üzerinde düşünmek ve bilgiyi özümsemek,
- Zengin bir sözcük hazinesine sahip olmak,
- Yaratıcı yanını harekete geçirmek ve özgün olmak,
- Gördükleri/okudukları/izledikleri üzerinde hayal kurmak,
- Zihninde ürettiklerini mantıklı bir düzen içine sokabilmek şeklindedir.

2.8.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yazma Eğitiminin Aşamaları

Yazma eğitiminde önemli olan sadece dil bilgisi kurallarını ve sözcükleri doğru yazmak değil; dil bilgisi yapılarını kurallı ve anlamlı şekilde bir araya getirerek yazmaktır. Bunun için ana dili Türkçe olan kişilerde olduğu gibi yabancı dilde de aşamalı bir biçimde yazma eğitimi verilebilir. Bu eğitim beş aşamada gerçekleştirilebilir (Tiryaki, 2013, s. 40-41):

1. *Alfabe Aşaması:* Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yazma eğitiminin ilk adımı alfabe aşamasıdır. Bu aşamada alfabe öğretimi gerçekleştirilebilir. Kaynak dil ve hedef dilin alfabelerinin farklı olduğu durumlarda bu aşama özellikle önem kazanmaktadır. Kaynak dilin Arapça ve Çince olması durumu buna örnek gösterilebilir.
2. *Kelime Öğretimi:* Bu süreçte söz varlığı; hedef kitlenin ilgi, ihtiyaç ve seviyelerine uygun olarak öğretilmelidir. Bu süreçte gerçek objeler, görsel ve işitsel araçlar, dramatizasyon, eş ve zıt anlamlı kelimeler kullanılabilir.
3. *Cümle Öğretimi:* Bu süreçte söz dizimi kurallarının dillere göre farklılık göstermesi durumuna dikkat edilmeli ve yabancı dilde yazma eğitimi verilirken cümle öğretimi buna göre planlanmalıdır. İngilizcede söz dizimi yapısının özne+yüklem+nesne, Türkçede söz dizimi yapısının özne+nesne+yüklem şeklinde olması bu duruma örnektir. Bu süreçte de çeşitli teknik ve etkinlikler kullanılabilir.

4. *Paragraf Öğretimi:* Kelime ve cümle öğretimi sürecinden sonra cümlelerin anlamlı biçimde bir araya getirilebilmesi için paragraf öğretimi gerçekleştirilir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde paragraf öğretimi karışık cümleler verilerek bunların anlamlı bir hâle getirilmesi, resimler verilerek kişilerin gördüklerini anlatmalarının istenmesi gibi etkinliklerle geliştirilebilir.
5. *Metin Öğretimi:* Alfabe, kelime, cümle ve paragrafların tutarlı ve anlamlı biçimde bir araya getirilmesi ile metin oluşur. Metin öğretiminde yazma çalışması için birçok durum belirlenebilir. Mektup yazma, günlük tutma, e-posta yazma ve alışveriş listesi hazırlama bu sebeplere örnektir. Metin düzeyinde eğitim verilirken öğrencilere yazma sürecindeki aşamalar da kavratılmalıdır.

2.8.2. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yazma Süreci

Bireylere yazma eğitiminin aşamaları kavratıldıktan sonra metin düzeyinde yazma çalışmaları gerçekleştirilmelidir. Bu süreçte bireylere yazma sürecindeki aşamalar da kavratılmaya çalışılmalıdır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma süreci aşağıdaki basamaklarla gerçekleştirilebilir (Tiryaki, 2013, s. 41-43):

1. *Motivasyon ve Ön Bilgilendirme:* İlk olarak öğrencilere yazmanın neden gerekli olduğu ve yazacakları metnin kendilerine sağlayacağı yarar açıklanmalıdır. Yazma süreci hakkında öğrencilere bilgi verilmelidir. En önemlisi de öğrenciler yazmaya teşvik edilmelidir.
2. *Örnek Metin İnceleme:* Yazma çalışmasına başlamadan önce örnek bir metinden yola çıkarak yazma aşamaları ve yazma süreci açıklanabilir.
3. *Hazırlık:* Gündüz ve Şimşek'e (2016, s. 145-151) göre hazırlık aşamasında yapılması gerekenler; konuyu belirlemek, yazma amacını ve hedef kitleyi belirlemek, yazı türünü, anlatım biçimini ve üslûbunu belirlemek, konunun sınırlarını belirlemek, konuyla ilgili malzemeyi belirlemek, ana ve yardımcı düşünceleri belirlemek, bakış açısını belirlemektir. Yazma çalışmalarının ilk basamağı konu seçimidir. Konu seçiminde hedef kitle dikkate alınmalı ve esnek davranılmalıdır. Bu süreçte beyin fırtınası, araştırma yapma, kavram ağı oluşturma gibi çeşitli yollardan yararlanılabilir.
4. *Taslak Oluşturma:* Bu aşama planlama aşamasıdır. Hazırlık aşamasından sonra yazma etkinliğine geçilmesi için plan yapmak gerekir. Gündüz ve Şimşek'e (2016, s. 145-151) göre yazıda plan iki başlık altında toplanabilir:
 - *Biçimsel planlama:* Metnin dış yapısıyla ilgili planlamaları kapsar (Başlık vb.).

- *İçerik planlaması:* Metnin iç yapısı ile ilgili planlamaları kapsar (Konu vb.).
5. *Düzenleyerek Yazma:* Yapılan plana ve hazırlanan taslağa göre metin oluşturulur. Biçim ve içerik özelliklerine uygun olarak yazı yazmaya dikkat edilmelidir. Yazım (imlâ) kurallarına uyulmasına ve noktalama işaretlerinin doğru kullanılmasına özen gösterilmelidir. Biçim ve içerik yönünden metin kontrol edilmelidir.
 6. *Değerlendirme ve Düzeltme:* Bu aşamada yazıların incelenmesi, değerlendirilmesi ve gerekli görülen düzeltmelerin yapılması söz konusudur. Metinlerinin değerlendirilmesi iki şekilde yapılabilir: içerik ve biçim özellikleri açısından değerlendirme (Karadağ ve Maden, 2014, s. 296). Bu süreçte yazma becerisi ve yazılı anlatımı ölçmek için kullanılan ölçeklerden, ölçme ve değerlendirme araçlarından yararlanılabilir. Yazıların değerlendirilmesi ilk olarak öğretmen tarafından gerçekleştirilmeli, daha sonra öğrencilerin de bu süreçte aktif olması sağlanmalıdır. Çünkü öğrencilerin bu süreçlerde yer alması yazma eğitimi için oldukça etkili olmaktadır.
 7. *Yayımlama/Sunum:* Yazıların diğer okurlarla paylaşılması yazma sürecinin son aşamasıdır. Öğrencilerin yazdıkları metinleri internet sayfası, gazete ve dergide yayımlaması, bu yazıların panolara asılması, sınıf ortamında paylaşılması yayımlama yollarına örnek olabilir. Bu aşama öğrencilerin motivasyon ve özgüvenlerini artırmak, yazmaya karşı kaygı düzeylerini azaltmak açısından önemlidir.

2.8.3. Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'nde (AOÖÇ) Yazma Yeterlikleri

Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (AOÖÇ); hedef dil öğretiminde ortak bir temel oluşturulmasını ve modern diller alanında uluslararası iş birliğinin geliştirilmesini sağlayan sistematik bir yapıdır. Bu çerçeve (Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü, 2013, s. 11):

- Hedef dillere yönelik amaç, içerik, yöntemlerin belirlenip kursların, programların, yönergelerin, sınav ve ders kitaplarının vb. hazırlanması için ortak bir temel oluşturur.
- Yeterlik belgelerinin saydamlığını artırır.
- Dil yeterliğini bileşenlerine ayırarak dilin karmaşık yapısının anlaşılabilir hâle getirebilmesini sağlar.
- Dil öğrenenlerin, bu dilde bildirişimsel gereksinimlerini karşılamak için hangi bilgi ve yeterliklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı olarak betimler. Bu tanımlamalar o dilin kültür boyutunu da kapsar.
- Dil öğrenenin yaşam boyu ve öğrenim sürecinin her basamağında elde ettiği kazanımın ölçülmesi için gerekli yeterlik düzeylerini tanımlar.

- Eğitim yöneticilerine, ders kitabı yazarlarına, öğretmenlere, öğretmen yetiştirenlere, sınav sunucularına vb. malzemeler sunar.

Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (AOÖÇ)’nde belirlenen dil yeterlik düzeyleri (ortak öneri düzeyleri) tablo 2.8.3. 1’de gösterilmiştir:

Tablo 2.8.3. 1.AOÖÇ’de Belirtilen Ortak Öneri Düzeyleri

Temel Dil Kullanımı (Temel Düzey)	Bağımsız Dil Kullanımı (Orta Düzey)	Yetkin Dil Kullanımı (İleri Düzey)
A1	B1	C1
A2	B2	C2

Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi’nde (AOÖÇ) belirlenmiş olan yazma yeterlikleri ise tablo 2.8.3.2’de gösterilmiştir (Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü, 2013, s. 32):

Tablo 2.8.3.2.AOÖÇ’de Belirtilen Yazma Yeterlikleri

A1	A2	B1	B2	C1	C2
Örneğin, tatil selamları göndermek için kısa ve basit bir posta kartı yazabilirim; otellerde, adları, adresleri, ulusal kimliği ve benzerlerini formlara işleyebilirim.	Kısa, basit notlar, haberler yazabilirim. Örneğin, bir şeye teşekkür etmek için çok basit kişisel bir mektup yazabilirim.	İlgi alanımdaki konular üstüne ya da beni kişisel olarak ilgilendiren konularda basit, kendi içinde bağlantılı metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi içeren mektup yazabilirim.	Beni ilgilendiren çok sayıda konu üzerine açık ve ayrıntılı metinler yazabilirim. Bir yazıda ya da raporda bilgiler verebilir ya da belli bir görüşe yandaş veya karşıt olarak gerekçeler ve karşı gerekçeler ortaya koyabilirim. Olayların ve deneyimlerin kişisel önemlerini vurgulayarak mektup yazabilirim.	Kendimi yazılı olarak açık, iyi yapılandırılmış bir şekilde ifade edebilir ve görüşümü ayrıntılı biçimde anlatabilirim. Karmaşık konularda mektup, kompozisyon ya da rapor yazabilir ve bu esnada benim için önemli olduğunu düşündüğüm konuları ön plana çıkarabilirim. Yazdığım metinlerde belirlediğim okuyucu kitlesine uygun bir üslup seçebilirim.	Açık, akıcı bir üslupla seçtiğim amaca uygun metinler yazabilirim. Bir durumu iyi yapılandırılmış bir şekilde anlatan ve böylece okuyucunun önemli noktaları ayırt edip algılamasına yardımcı olacak etkili mektuplar, karmaşık raporlar ya da makaleler yazabilirim. Mesleki metinler ve yazınsal yapıtlar hakkında özet ve eleştiriler yazabilirim.

2.9.Öğrenme Amaçlı Yazma

İnsanın doğası gereği ortaya çıkan yazma, sadece düşünceleri kağıda aktarmak değil; bilgiyi ve anlamayı oluşturmak için kullanılan bir araçtır. Duymaz (2011, s. 18) yazmayı; kavramları sebeplendirmeyi, gözlemlemeyi, bağlantı kurmayı ve bilimsel konuları anlamayı sağlayan bir araç olarak ele almaktadır.

Hasançebi, Koçak, Köksal ve Seven (2017, s. 650-658) kritik bir beceri olan yazmanın potansiyel bir öğrenme aracı olduğuna dikkat çekmektedir. Yazma etkinlikleri geleneksel yazma ve geleneksel olmayan yazma olarak iki şekilde değerlendirilebilir. Geleneksel yazma öğretmenin söylediklerini yazma olarak düşünülebilir. Bu yazma türü bilginin yapılandırılmasından çok bilginin kopyalanmasını sağlar. Ancak öğrencilerin üst düzey bilişsel becerileri dikkate alındığında öğrenme için bilgiyi kopyalamaktan fazlasına ihtiyaç duydukları sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu durumda ise geleneksel olmayan yazma kavramı karşımıza çıkmaktadır. Geleneksel olmayan yazma broşür, mektup, şiir vb. türündeki yazma etkinliklerini içeren yazma türüdür. Öğrenme amaçlı yazma da eğitimdeki gelişmeleri dikkate alarak geleneksel yazma türünden ayrılmış ve geleneksel olmayan yazma türlerini merkeze alan bir yaklaşım benimsemiştir.

Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY), bir konu veya kavramın öğrenilmesi ya da öğretilmesi amacıyla yazma etkinliğinin kullanılmasıdır (Ay, 2018, s. 24; Duymaz, 2011, s. 8). İncirci'nin (2016, s. 32) aktardığına göre öğrenme amaçlı yazma, öğretmenle iletişim kurmaktan daha çok öğrenenlerin bilimsel ifade ve kavramları anlayış şekillerini açıkladıkları ve kendilerine göre yeniden ürettikleri tasarımlar olarak açıklanabilir.

Öğrenme amaçlı yazma; geleneksel olmayan, planlı ve yaratıcı yazma türleri arasında ele alınabilir. Yaratıcı yazma, bireyin yazma ve üretmedeki yaratıcı yeteneklerini açığa çıkarmayı amaçlayan bir yazma yöntemidir (Gündüz ve Şimşek, 2016, s. 229-230). Deneme, roman, gezi yazısı, anı, öykü, şiir, oyun, masal, mektup gibi sanat değeri gösterebilecek ve kişilik taşıyabilecek türler yaratıcı yazma için uygun olan yazı türleridir. Öğrencilerden düzenli olarak günlük ya da anı defteri tutmaları; mektup, yemek tarifi, senaryolar yazmaları; rapor hazırlamaları; sınıf gazetesi çıkarmaları istenebilir. Yaratıcı yazma çalışmalarında belirlenen konu ile ilgili kavram ve düşünceler çağrışım ve beyin fırtınası yolu ile ortaya çıkarılır (Göçer, 2010, s. 188). Yaratıcı yazmanın tanımına ve yaratıcı yazmada kullanılan türlere bakıldığında, öğrenme amaçlı yazmanın yaratıcı yazma ile benzediği görülmektedir.

Öğrenme amaçlı yazma etkinliğinde yazma, düşünme için araçtır. Ders çalışma etkinliği olarak en çok kullanılan becerinin yazma olduğu düşünüldüğünde öğrenme amaçlı yazma etkinliğinin bireyin öğrenme sürecinde aktif olmasını sağlayan bir yöntem olduğu

söylenbilir. Öğrenme amaçlı yazmada öğrencilerin ifade becerisi ise onların yazma becerisinin gelişimine bağlıdır.

Öğrenme amaçlı yazmanın temelleri Emig'in düşüncelerine dayanmaktadır. Bu düşüncelerin ortaya çıkışı 20. yüzyılın ikinci yarısına denk gelmektedir. Emig (1977) çalışmasında (aktaran Bozat, 2014, s. 6), iletişim sisteminin temel elemanları olan dinleme, konuşma, okuma ve öğrenme amaçlı yazma arasındaki farkları ortaya koyarak, öğrenme amaçlı yazmanın sıradan olmayan, eşsiz bir öğrenme yolu olduğunu savunmuştur. Ona göre yazma çoğu basit düşüncelerin fonksiyonel bir bütünleştiricisidir ve beynin hem sol hem de sağ yarım küresindeki işlemleri içeren beyin fonksiyonlarını gerektirmektedir (aktaran Biber, 2012, s. 14). Bunun yanında yazının; düşünceyi geliştirdiği, yazım aşamalarına geri dönmeyi mümkün hâle getirdiği, yazım bağlantılarının sıralı dizisini değiştirmeye olanak tanıdığı, düşüncenin yeni ve güçlü bir şekilde ortaya çıkışını sağladığı, analiz ve sentezi daha yavaş gerçekleştirdiği buna rağmen bu yavaş işleyişin geçmiş, şimdi ve gelecek arasında gidiş geliş izin veren bir süreç olduğunu ve sürecin sonucunda oluşan ürünlerin başarılı öğrenme stratejilerinin bütün önemli bölümlerini içerdiğinden öğrenme amacıyla kullanılabileceğini ifade etmiştir (aktaran Öztürk, 2014, s. 14).

Sonrasında Beretier ve Scardamalia (1987) çalışmasında (aktaran Bozat, 2014, s. 6-7; Duymaz, 2011, s. 15-16; Koçak, 2013, s. 27) öğrenme amaçlı yazma ile ilgili “bilgiyi söyleme” ve “bilgiyi dönüştürme” modellerini ortaya çıkarmışlardır. Bilgiyi söyleme modelinde, gereken bilgi hafızadan alınarak metinlere çevrilmektedir. Bu modele göre bir bireyin başarılı olup olmaması hafızasında depoladığı bilgi miktarına bağlıdır. Bilgiyi dönüştürme modeline göre ise bilgiyi dönüştürmeye aktif bir problemin çözümü aracılık eder. Bu ise metnin amaçlarının hazırladığı dil bilgisi (retorik) alan ile içerik (content) alan arasında bir etkileşimi gerektirir. Bu iki alanın etkileşmesiyle yeni içerikler hazırlanır ve yazar konu hakkında yeni bir anlayış geliştirir.

Duymaz'a (2011, s. 16) göre bir değerlendirme aracından çok bir öğrenme aracı olan öğrenme amaçlı yazma, öğrencilerin bilim öğrenmelerine yardım eden güçlü bir araç olarak sunulabilir. Öğrenme amaçlı yazma, bireyin bilim öğrenmesine katkı sağladığı gibi bireyin gelişimi için de çok önemlidir ve farklı fonksiyonlara hizmet etmektedir.

Sonuç olarak Emig'in (1977) de ifade ettiği gibi yazma işlemi öğrenmenin temelinde yer alır ve öğrenmenin daha etkili olmasını sağlar. Öğretimde, birçok yararı olan bu yazma etkinliklerinden yararlanmak kaçınılmaz olacaktır (aktaran Bozat, 2014, s. 17).

2.9.1.Öğrenme Amaçlı Yazmanın Tarihsel Gelişimi

Emig'in (1977) yazma ile konuşma arasındaki farkları belirtmesinden sonra yazma ile ilgili araştırmalarda büyük artış gözlenmiştir (aktaran Koçak, 2013, s. 27). 1970'li yılların sonlarından itibaren başta Amerika ve sonrasında İngiltere olmak üzere çeşitli ülkelerde (Kanada, Avusturalya, Hollanda vb.) öğrenme amaçlı yazma düşüncesi hızla yayılmış ve uluslararası yazma projelerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Aynı zamanda "Writing Across Curriculum (Öğretim Programı Boyunca Yazma)" hareketi başlamıştır. Bu hareket ve uluslararası yazma projeleri dünyadaki yeni eğitimle ilgili genel durumu etkilemiştir. Yazma etkinliklerinin ve yazmanın eğitimdeki yerinden bahseden program bugün hâlâ birçok ülkede etkin olarak kullanılmakta ve araştırılmaktadır. Öğrenme amaçlı yazma ve yazma amaçlı öğrenme bu etkinlikler içerisinde yer almaktadır (Daşdemir, Cengiz ve Uzoğlu, 2015, s. 90; İncirci, 2016, s. 31; Karaçağıl, 2014, s. 8; Koçak, 2013, s. 26- 27).

WAC (Writing Across Curriculum / Öğretim Programı Boyunca Yazma) hareketinin temel ilkeleri şunlardır (aktaran Karaçağıl, 2014, s. 8):

1. Yazma, öğrenmeyi teşvik eder.
2. Yazma süreci öğrenci katılımını ve eleştirel düşünmeyi sağlar, öğrencilerde çok sesliliği teşvik eder.
3. Her sınıfta yazma etkinliklerine yer vermek, gelecekte iyi yazarların ortaya çıkmasına sebep olur.
4. Eğitimin bir parçası olarak yazma her sınıfta gerçekleştirilebilir.
5. Düşünme ve yazma etkinlikleri uygulamak öğrencilerin birbirleriyle etkin iletişim kurmasını kolaylaştırır.

Günümüzde dünyanın pek çok ülkesinde -ABD ve AB ülkelerinin birçoğu- ilköğretim bilim eğitimi de dâhil, müfredatın bir parçası olan öğrenme amaçlı yazma üzerine yapılan araştırmalar uluslararası literatürde geniş yer bulmasına rağmen ülkemizde bu çalışma alanı yeni şekillenmekte olduğundan yapılan çalışmalar oldukça sınırlı sayıdadır. Ülkemizde gerek müfredatın içeriği gerekse bilim eğitimi araştırmalarını henüz yeterince meşgul etmeyen öğrenme amaçlı yazma konusu, bilimsel okuryazarlığı geliştirme ve anlamlı bilim öğrenmeyi destekleme adına ülkemiz araştırmacıları için keşfedilmeyi bekleyen yeni ufuklar açabilecek bir konudur (Daşdemir ve diğerleri, 2015, s. 92; Günel, 2009, s. 200; Koçak, 2013, s. 21-27).

Öğrenme amaçlı yazma fen bilimlerinde on yıldan daha fazla süredir dikkat çekmektedir. Ulusal literatür incelendiğinde de öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin

genellikle fen bilimlerinde kullanıldığı görülmektedir. Sosyal bilimlerde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin kullanımı ile ilgili ise az sayıda çalışmaya rastlanmaktadır.

Daşdemir, Cengiz ve Uzoğlu (2015, s. 90) ülkemizde de öğrenme amaçlı yazma ile ilgili 17. Millî Eğitim Şurası'nda eğitim fakültelerinin programlarının; öğrencilerin düşünme becerilerini, yaratıcılıklarını, yazılı ve sözlü anlatımlarını geliştirilebilecek şekilde düzenlenmesi kararının yer aldığını, yeni yapılandırılmış olan öğretim programlarında da öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirebilmeleri ve dil becerilerini geliştirebilmeleri için onların yazmalarına izin verilmesi gerektiğinin belirtildiğini vurgulamıştır. Ancak yukarıda bahsi geçen düşüncelerin ve genel ifadelerin dışında yazmanın bir öğrenme aracı olarak eğitim sisteminin herhangi bir kademesinde bulunması gerektiğini ya da nerede nasıl kullanılacağını belirten ifadeler henüz rastlanmadığını belirtmiştir. Bunun en önemli sebebi olarak da yazma ve öğrenme alanında ülkemizde yeterli bilimsel çalışmanın yapılmamış olmasını göstermiş; öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin hem eğitim ile ilgili karar dokümanlarına girmesinin hem de uygulamaya yansımalarının araştırma sonuçları ile şekillenebileceğini belirtmişlerdir.

2.9.2.Öğrenme Amaçlı Yazma Teorileri

Emig ile Beretier ve Scardamalia'nın öğrenme amaçlı yazma teorilerine ek olarak önemli bir diğer teori de Klein'in (1999) yazma ile ilgili bilişsel teorisidir. Klein bu çalışmasında (aktaran Uzoğlu, 2010, s. 9-12) yazmayla ilgili dört bilişsel teori belirlemiştir. Bu teoriler şunlardır:

1. *Plansız yazma / Doğal yazma (Shaping at the point of utterance)*: Bu hipoteze göre yazarlar bilgi üretirken planlama ve gözden geçirip düzeltme yapmazlar. Doğal yazmada açıkça ifade edilmeyen bilginin açık bir bilgiye dönüştürülüp ifade edilmesi durumu söz konusudur. Doğal yazma öğrenmeye katkı sağlasa da var olan kavramları değiştirmez, sadece var olan kavramlara benzer deneyimler eklemeyi sağlar. Bu nedenle bu türün öğrenmeye etkisi sınırlıdır. Diğer üç yazma hipoteziyle karşılaştırıldığında plansız yazma hipotezi en basit kompozisyon oluşturma hipotezidir. Ayrıca doğal yazma genellikle acemi yazarların başvurduğu bir yazma türü olduğu için önemlidir.
2. *Revize ederek yazma (Forward search)*: Bu hipotezde yazarlar öncelikle düşüncelerini somutlaştırmak için metni yazar. Sonrasında bu metni okuyarak analiz eder, gözden geçirir ve gerekli düzeltmeleri yaparlar. Bu süreçte metnin üzerinde düşünme, sınıflama, bağlantı kurma, organize etme, değerlendirme, mantıksal çıkarım yapma, yeni ilişkileri

yapılandırma gibi işlemleri gerçekleştirebilirler. Böylece son hâlini elde ettikleri metin var olan bilgiler üzerine yeni bilgileri inşa etmeyi sağlar. Bu yazma türü analogiler ve anekdotlar üzerine kurulmuştur. Doğal yazmanın aksine öğrencide ağır bilişsel yükü ve karmaşık kompozisyon bilgisini gerektirir. Revize ederek yazma türü daha çok deneyimli yazarların başvurduğu yazma türüdür.

3. *Planlı yazma (Backward search)*: Bu hipoteze göre dilsel ve kavramsal amaçlar yazarın bir şeyler yazarken öğrenmesini sağlar. Bu amaçla bir içerik üretilir ve içerik ile kullanılan dilin arasında sağlanan uyum öğrenmeye neden olur. Eğitim psikolojisinde etkili olduğu düşünülen bu yazma türü deneyimli ve uzman yazarlar tarafından kullanılır. Planlı yazma daha iyi metin oluşturmaları için deneyimsiz yazarlara da öğretilir. Planlı yazma türü yazma süreci boyunca öğrenme için üst bilişsel bir çerçeve sağlar. Uzman yazarlar yazmaya başlamadan önce etkili bir şekilde planlama yaparlar. Sonrasında konu ile ilgili amaçlarını, bilgilerini ve muhatabı dikkate alarak yazma işlemine devam ederler. Planlı yazma diğer üç hipoteze göre en gelişmiş ve en karmaşık yazma sürecidir.
4. *Metnin elemanları arasında bağlantı kurarak yazma (Genre hypothesis)*: Bu hipoteze göre metin örneklerle inşa edilir. Metnin elemanları arasında bağlantı kurarak yazmanın (genre), öğrencilerin düşünceler arasında ilişkileri yapılandırmaları ve bilgiyi derin şekilde işlemeleri için gerekli olduğu düşünülür. Buna göre yazarlar metnin elemanları arasındaki ilişkileri organize etmek için metnin elemanları arasında bağlantı kurarak yazma yapılarını kullanırlar. Yazarın var olan bilgisi yazmada kendisine rehberlik eder. Bu hipotez, yazma sürecinden çok metnin yapısı üzerine odaklanır. Tartışma, karşılaştırma, açıklama, analogi ve kişisel yazma bu tür yazmanın örnekleri arasında sayılabilir. Bu yazma teorisi alanın en çok araştırılan teorisidir. Analitik, kişisel yazma ve kısıtlandırılmış yazma etkinliklerine göre öğrenme üzerinde daha etkilidir. Bu yazma hipotezi bilişsel bir strateji olarak yorumlanabilir. Konu ile ilgili araştırmalar öğrencilerin öğrenebilmesi için önemli birleşimler yapmaları gerektiğini ortaya koymuştur. Bu birleşimler:
 - Öğrencilerin verilen metin elemanları arasında bağlantı kurarak yazmadan (genre) bir metni yazmanın amacını benimseyip benimseyemediği,
 - Öğrencilerin bu amacı gerçekleştirebilmek için yazma ve mantık sürecinden oluşan bir stratejiyi uygulayıp uygulayamadığı,
 - Bu uygulamaların yeni öğrenmeyi gerçekleştirebilmek için bilgiyi dönüştürüp dönüştüremediğidir.

Mevcut yapılandırmacı öğrenme teorilerine ve yazma çalışmalarına göre öğrenmeye katkı sağlayan yazma uygulamaları ile ilgili şu çıkarımlar yapılabilir (Koçak, 2013, s. 28; Ögdük, 2011, s. 6):

1. Aktif bilgiyi inşa etmeye ve bilgiyi dönüştürme süreçlerine yöneltilmelidir.
2. Öğrencilerin önceden bildiklerinden yararlanarak yeni bilgiler ışığında kavramlar üzerinde derinlemesine düşünmek için onlara rehberlik etmelidir.
3. Öğrencilerin kendi deneyimlerini kavramsallaştırmalarına izin vermelidir.
4. Öğrencilerin pratik durumlarda başvuracağı teorileri içermelidir.

2.9.3.Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Türleri

Öğrenme amaçlı yazmada geleneksel yazmada kullanılan etkinliklerden farklı etkinlikler kullanılmaktadır. Bu yazma etkinlikleri yaratıcı yazmayı destekleyen etkinliklerdir.

Konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde öğrenme amaçlı yazma etkinliğinin birçok çeşidi olduğu görülmektedir. Bu etkinlikler şöyle sıralanabilir (İncirci, 2016, s. 31; Koçak, 2013, s. 27):

- Mektup,
- Hikaye / Yaratıcı hikaye,
- Günlük,
- Şiir,
- Broşür,
- Kavram haritası / diyagram,
- Serbest yazma,
- Gazete haberi / makalesi,
- Poster/ Görseller / Slayt gösterisi hazırlama,
- Blog / E-posta yazma vb.

Öztürk'e (2014, s. 19) göre yapılan araştırmalar; uygun bir tür ve tarzda yazıyı kullanmanın öğrenme için yeterli olduğu, metindeki elemanlar arasında bağlantı kurarak yazmanın diğer yazma etkinliklerine göre öğrenme üzerinde daha büyük etkiye sahip olduğu ve mektup yazma etkinliğinin özet yazma etkiliğinden daha başarılı olduğunu göstermektedir.

2.9.4.Öğrenme Amaçlı Yazma Modeli

Etkili bir öğrenme amaçlı yazma etkinliğinin sınıf ortamında gerçekleştirilmesinde öğretmen önemli bir role sahiptir. Ancak öğretmenlerin bu süreci yönetirken

karşılaşabilecekleri bazı sorunlar bulunmaktadır. Yazma etkinliklerinin nasıl yapılandırılacağı, amaca en uygun yazı türünün seçimi, muhatapın belirlenmesi gibi durumlar bu sorunlara örnektir.

Prain ve Hand (1996) öğretmenlere karşılaşılabilecek oldukları sorunlarda, öğrenme amaçlı yazma etkinliği seçmede ve uygulamada yardımcı olabilecek bir model oluşturmuşlardır. Bu modele göre yazma etkinliği beş temel bileşenden oluşmaktadır. Bunlar; konu, yazı türü, amaç, muhatap ve metin üretim metodudur. Prain ve Hand'in öğrenme amaçlı yazma modelinden uyarlanan tablo aşağıda gösterilmiştir (aktaran Uzoğlu, 2010, s. 13):

Tablo 2.9.4. Öğrenme Amaçlı Yazma Modeli (aktaran Ay, 2018, s. 35; Koçak, 2013, s. 30; Uzoğlu, 2010, s. 14)

Konu (Metnin ana düşüncesi nedir?)	Yazı Türü (Etkinlik) (Hangi yazma türünü kullanacağım?)	Amaç (Yazma amacım nedir?)	Muhatap (Kime yazacağım?)	Metin Üretim Metodu (Yazmayı nasıl yapacağım?)
Anahtar kavramlar	Hikaye	Başlangıç:	Akran	Bireysel (Kendi kendime)
Temaları bağlama	Gezi yazısı	Gözden geçirme	Genç muhatap	Çift olarak
Gerçeklere dayanan algılamalar	Rapor	Hipotez kurma	Ders kitapları	Grupla
Kavramlara başvurma	Yönerge	Araştırma yapma	Aile	Bilgisayar kullanarak
Düşünceler arası bağlantılar	Kavram haritası	Planı revize etme	Öğretmen	Kalemle/Elle yazma
Örnekler	Mektup	Süreç:	Ziyaretçi	
	Broşür	Açıklama	Tüketici	
	Şiir	Revize etme	Hükümet/Devlet büyükleri	
	Poster	Düşünme	Kendi için	
	Gazete	İkna etme		
	Diyagram	Yorumlama		
	Oyun yazısı	Tamamlama:		
	Açıklama	Gösterme (Kanıt)		
	Günlük	Test etme (Sınama)		
	El yazısı	Revize etme		
		Tasarlama		
		Uygulama		
		Başvurma		

Tablo 2.9.4.'e göre Prain ve Hand'in ileri sürdüğü beş temel bileşen şunlardır (aktaran Ay, 2018, s. 35-37; Uzoğlu, 2010, s. 15-16):

1. *Konu*: Yazma etkinliğinin önemli bileşenlerinden biridir. Yazma etkinliğinde yapılması gereken ilk şey yazma konusunun belirlenmesidir. Burada yapılması gerekenler; konunun ana düşüncesini belirlemek, anahtar kavramlar oluşturmak ve düşünceler arasında bağlantılar kurmaktır. Burada sorulması gereken soru “Metnin ana düşüncesi nedir?” sorusudur.
2. *Yazı Türü (Etkinlik)*: Bu bileşen konuya uygun olarak hangi yazma etkinliğinin seçileceği ile ilgilidir. Okullarda bu bileşen daha çok not alma, günlük tutma, hikaye yazma, mektup yazma, açıklama yazısı yazma şeklinde uygulanmaktadır. Burada sorulması gereken soru “Hangi yazma türünü kullanacağım?” sorusudur.
3. *Amaç*: Bu bileşen yazma etkinliğinin amacının belirlenmesi ile ilgilidir. Yazma etkinliği bir konunun başında, ortasında veya sonunda uygulanabilir. Örneğin; bir düşüncüyü keşfetmek, bir plan tasarlamak, bir konu hakkında başkalarını ikna etmek amaç olabilir. Burada sorulması gereken soru “Yazma amacım nedir?” sorusudur.
4. *Muhatap*: Bu bileşen öğrencinin yazma etkinliğinde kime yazacağını belirlenmesini sağlar. Örneğin; öğrenci yazısını genç bir muhatabına mı, öğretmenine mi yoksa ailesine mi yazacağını burada belirler. Burada sorulması gereken soru “Kime yazacağım?” sorusudur.
5. *Metin Üretim Metodu*: Bu bileşen öğrencilerin metni nasıl yapılandıracakları ile ilgilidir. Örneğin; öğrenci yazmayı bireysel olarak mı, grupla mı yoksa bilgisayar kullanarak mı yapacağına burada karar verir. Burada sorulması gereken soru “Yazmayı nasıl yapacağım?” sorusudur.

Etkili bir öğrenme amaçlı yazma etkinliği için ilk olarak öğrencilere etkili motivasyon ve uygun rehberlik sağlayan zengin bir öğrenme ortamı hazırlanmalıdır. Bu süreçte en önemli görev öğretmenlere düşmektedir. Yazmanın emek gerektiren karmaşık bir etkinlik olduğu dikkate alındığında öğretmenlerin sınıf içerisinde yazma etkinliklerine daha fazla yer vermeleri gerektiği söylenebilir (Duymaz, 2011, s. 19-20). Aynı zamanda etkili eğitim-öğretim, etkinliğin faydasına inanmışlık, uygulama boyutunda yapılması gerekenler gibi bir dizi bilgi ve yeterliğin öğretmenlere kazandırılması gereklidir (Daşdemir ve diğerleri, 2015, s. 91). Ayrıca Günel, Uzoğlu ve Büyükkasap (2009, s. 386) ise bu etkinliklerle öğrenciler arasındaki etkileşimin artırılması ve çocuğun potansiyel seviyesinin geliştirilmesinin mümkün olduğunu vurgulamaktadır.

2.9.5.Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Faydaları

Öğrencilerin öğretme öğrenme sürecinde kendi öğrenme süreçlerini gözlemleyebilecekleri bir etkinlik olması açısından öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri büyük önem taşımaktadır (İncirci, 2016, s. 32-33). Aynı zamanda öğrencilerin araştırma yapmalarını, buldukları bilgileri bilişsel olarak düzenlemelerini, bununla birlikte bilgileri öğrenmelerini, sonucunda da öğrenilen bilgilerin kalıcılışmasını destekleyen kullanışlı tekniklerden biridir. Ayrıca bu etkinlikler; öğrencilerin bilgilerini artırma, hatırlama, yorum yapma, pekiştirme ve iletişim becerilerini de geliştirmektedir (Doğan ve İlhan, 2016, s. 15).

Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri öğrencilerin ne bildikleri ve ne anladıkları arasında bağlantı kurmalarına yardım eder. Bu süreç, öğrencilerin öğrenme sorumluluğunu üstlendiği ve anlamı inşa ettiği bir süreçtir. Öğrencilerin kendi kendilerine soru sormalarını, önceki bilgilerini aktif hâle getirmelerini, çıkarım yapmalarını ve hayal güçlerini kullanmalarını sağlar. Düşünme süreçlerini değerlendirme seviyesine taşır. Eleştirel düşünmenin geliştirilmesine yardımcı olur. Tüm bunlar öğrencileri orijinal düşüncelere ve içgörülere ulaştırır (Duymaz, 2011, s. 19). Bunun yanında öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri öğrencilerin özgüvenini de artırarak öğrencilere özgürce yazma imkanı vermektedir. Böylece kavram yanılgısının belirlenmesinde, kavram değişiminde, kavramların başarılı ve kalıcı yapılandırılmasında da etkili olmaktadır.

Yapılan çalışmalara göre öğrenme amaçlı yazmanın kullanılmasının dört temel faydasının özetlenebileceği belirtilmiştir. Bu faydalar aşağıdaki gibi sıralanabilir (Uzoğlu ve Gürbüz, 2013, s. 505-506; Daşdemir ve diğerleri, 2015, s. 92) :

1. Bireylerin kavram değişimlerini kolaylaştırır, iletişim ve çalışma becerilerini geliştirir.
2. Bireylerin olgunlaşmamış düşüncelerini tutarlı ve temelli bilgilere dönüştürür.
3. Öğrenilen yeni bilgilerin pekiştirilmesini ve bilginin kalıcılığını sağlar.
4. Bireylerin bilgiyi işlemesini sağlayarak zor kavramların öğrenilmesine yardımcı olur.

2.9.6.Öğrenme Amaçlı Mektup Yazma Etkinliği

Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri öğrencilerin; ilgi gerektiren, zor konuları öğrenmelerini kolaylaştırmaktadır. Bu durum dikkate alındığında yazmanın; öğrencilerin bilgiyi yapılandırarak daha kolay öğrenmelerine ve kavramsal değişim yoluyla yeni konuyu anlamalarına katkı sağladığı bir gerçektir (Biber, 2012, s. 14).

Bu çalışmada öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup yazma üzerinde durulacağı için öncelikle mektup türü hakkında bilgi verilmesi gerekmektedir.

Bir edebî metin türü olarak mektup, düz yazı türünün alt başlığında yer alan bilgilendirici metin türlerinden biridir. Mektup, Türkçe Sözlük'te “bir şey haber vermek, sormak, istemek veya duyguları bildirmek için birine çoğunlukla posta yoluyla gönderilen, zarfa konulmuş yazılı kâğıt, name” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2011, s. 1647). Göğüş (1978, s. 274) mektup türünü; bilgi, haber, düşünce, duygu, istek bildirmek için iki kişi ya da kurumdan birinin ötekine yazdığı yazı şeklinde ifade etmiştir.

Karasoy, Yavuz, Kayasandık ve Direkci (2013, s. 375-381) mektubu, farklı yerlerde bulunan kişi veya kurumlar arasında özel veya resmî haberleşmeyi sağlayan yazı türü olarak tanımlamış ve mektupların konularına ve yazılış üsluplarına göre beşe ayrıldığını belirtmişlerdir. Bu türler; özel mektup, iş mektubu, resmî mektup, edebî mektup ve açık mektuptur.

Mektup ile ilgili genel olarak dikkat edilmesi gerekenler şunlardır:

- Mektubun dili, üslûbu, konusu muhatap ile ilgilidir. Bu noktada mektubun kime yazılacağı çok önemlidir.
- Mektup anlaşılır ve açık bir dille yazılmalıdır.
- Cümleler çok uzun olmamalıdır.
- Mektupta biçim (sayfa düzeni, yazım ve noktalama gibi) ve içerik (düşüncelerin kurgulanması, düzenlenmesi gibi) unsurlarına dikkat edilmelidir.

Günümüz teknolojisinin hızla ilerlemesi, yoğun hayat temposu, insanların zamana karşı olan yarışı gibi durumlar mektubun eski önemini ve haberleşme özelliğini kaybetmesine sebep olmuştur. Bunun sonucunda mektup özellikle de özel mektup daha çok hobi olarak yazılan bir tür hâline gelmiştir. Ancak mektup; teknoloji ve zaman kavramlarına rağmen unutulmamalı, manevi değeri göz önünde bulundurularak yaşatılmaya devam edilmelidir. Öğrencilerin de mektup yazma konusunda ilgisini artırmak için Göğüş'ün (1978, s. 276) tavsiyesi onlara mektuplaşmanın insan bağlarını canlı tuttuğunu ve güçlendirdiğini anlatmaktadır. Buradan günümüz şartlarında öğrencilere mektup yazdırmak için farklı amaçların belirlenmesi gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada ele alınan öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği de bu amaçlardan biri olarak düşünülmektedir.

Öğrenme amaçlı yazma modeline göre yazma etkinliği; konu, yazı türü (etkinlik), amaç, muhatap ve metin üretim metodu olmak üzere beş temel bileşenden oluşmaktadır. Yazma etkinliği süresince bu bileşenlerin doğru ve etkili seçilmesi oldukça önemlidir. Ancak

mektup yazma etkinliğine bakıldığında bu bileşenlerden bir tanesi olan muhatap ön plana çıkmaktadır.

Mektup yazma etkinliğinin başarısında da diğer etkinliklerde olduğu gibi tüm bileşenlerin doğru kullanılması önemlidir. Ancak mektup yazmada en önemli bileşenin muhatap olduğu söylenebilir. Muhatap bileşeni, mektubun kime yazıldığı ile ilgilidir. İncirci'ye (2016, s. 34) göre öğrenciler mevcut bilgilerini daha iyi anlamak ve aktarmak, konunun anlatımında daha fazla ayrıntıya inebilmek için öğretmenden başka birine hitaben yazdıkları yazılarda daha iyi motive olmaktadır.

Yıldız'a (2014, s. 2100) göre mektup, genellikle bir muhataba yönelik olarak yazıldığı için yazanın açıklayıcı olma çabası ön plandadır. Mektup yazan kişi; muhatapın özelliklerini (yaş, okuduğu sınıf ve okul, yaşadığı çevre vb.) düşünerek yazdığı için yaşı küçükse daha açıklayıcı olmaya çalışarak muhatapın kolay anlamasını, kavramasını sağlayacak örnekler verebilir. Amacı; hakkında mektup yazdığı konuyu, olayı ya da kavramı muhatabına en kolay ve anlaşılır şekilde açıklayabilmek olduğu için yazanın bu çabası, elbette onun hakkında mektup yazdığı konuyu daha iyi anlamasını, kavramasını ve öğrenmesini sağlar. Hatta mektup yazanlar, yazmadan önce var olan bilgilerini yeterli görmeyerek araştırma yapma gereği duyabilir. Süreç sonunda yazanın hakkında mektup yazdığı konuyu, kavramı veya olayı daha iyi öğrendiği söylenebilir.

Günel ve diğerleri (2009, s. 387) ise bu konuda öğrencilerin kendilerinden alt yaş gruplarındaki muhataplara yazarken onların anlayabileceği seviyeye inmeleri gerektiğini belirterek öğrencilerin bu süreçte yeniden gözden geçirme, rafine etme, yeniden yapılandırma gibi etkinliklerde bulunduklarını, onların daha iyi öğrenmesini sağladıklarını ifade etmişlerdir.

Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden hangisinin öğrenme başarısı üzerinde daha etkili olduğu ile ilgili kesin bir bilgi yoktur. Ayrıca bu konuda ulusal literatürde yapılan araştırmalar da oldukça sınırlıdır. Yine de farklı öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini karşılaştıran çalışmalar (Öztürk, 2014, s. 19; Uzoğlu, 2010; Günel, Uzoğlu ve Büyükkasap, 2009) incelendiğinde mektup yazma etkinliğinin öğrenme başarısı üzerinde diğer türlere göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

2.10.Konu İle İlgili Yapılmış Çalışmalar

Öğrenme amaçlı yazma konusunda literatür taraması yapıldığında yurt içindeki ve yurt dışındaki çalışmaların yoğun olarak fen bilimleri alanında yapıldığı görülmektedir. Sosyal bilimler alanına bakıldığında ise öğrenme amaçlı yazma konusunda yapılan çalışmaların çok

az sayıda olduğu ortaya çıkmaktadır. Yurt içinde öğrenme amaçlı yazma ile ilgili yapılan literatür taramasında sosyal bilimler ve dil alanında yapılmış sadece üç tane çalışma ile karşılaşmıştır. Bu çalışmalardan ikisi yüksek lisans tezi, biri ise doktora tezidir.

Öğrenme amaçlı yazma konusunun temelini oluşturan çalışma, Janet Emig'in 1977'de yayımladığı "Writing As A Mode Of Learning (Öğrenme Şekli Olarak Yazma)" adlı çalışmadır. Yurt dışında öğrenme amaçlı yazma ile ilgili önemli çalışmaları yapan isimler; Tyanjala (1998), Rivard ve Straw (1999), Hand, Prain ve Wallace (2002), Mason ve Boscolo (2000), Prain ve Hand (1999), Klein (1999), Hohenshell, Hand ve Staker (2004), Yore, Hand ve Prain (2002), Boscolo ve Carotti (2003) olarak ele alınabilir (aktaran Ay, 2018, s. 41-52; Koçak, 2013, s. 31-36; Uzoğlu, 2010, s. 20-32). Burada değinilen çalışmaların tamamına yakınında öğrenme amaçlı yazmanın akademik başarı üzerindeki etkisi açısından olumlu sonuçlara ulaşılırken, bazı çalışmalarda ise geleneksel olan ve olmayan yazma etkinlikleri arasında fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yurt içinde konu ile ilgili yapılan literatür taramasında ulaşılabilen yüksek lisans ve doktora tezleri ile makaleler aşağıda kısaca özetlenmiştir:

Aktürk'ün (2018) *Ortaokul 5 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Isı ve Sıcaklık Konusundaki Kavram Yanılgılarının Belirlenmesinde Mektup Yazma Aktivitesinin Kullanılması* adlı yüksek lisans çalışmasının amacı, ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin ısı ve sıcaklık konularındaki kavram yanılgılarını öğrenme amaçlı yazma mektup etkinliğiyle belirleyerek karşılaştırmaktır. Nitel araştırma yöntemi kullanılan araştırmanın sonucunda ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin ısı ve sıcaklıkla ilintili kavramlara ilişkin birçok eksik ya da kavram yanılgısına sahip oldukları ve bu yanılgıların benzer kavramlara ait olduğu sonucuna varılmıştır.

Atila'nın (2008) *Fen Öğretiminde Farklı Betimleme Modlarının Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinde Kullanımlarının Akademik Başarıya Etkisi* adlı yüksek lisans çalışmasının amacı, farklı betimleme modlarıyla hazırlanan öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin ilköğretim öğrencilerinin akademik başarıları üzerine etkisini araştırmaktır. Nicel araştırma yöntemi kullanılan araştırmanın sonucunda belirli betimleme modlarını kullanmak zorunda olan öğrencilerin betimleme modlarını seçim konusunda serbest bırakılan öğrencilere ve sadece metinsel betimleme modlarını kullanan öğrencilere göre daha başarılı olduğu belirtilmiştir.

Biber'in (2012) *Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Yazmaya Dair Algıları ve Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerini Uygulama Düzeyleri* adlı yüksek lisans çalışmasının amacı, ilköğretim fen ve teknoloji öğretmenlerinin öğrenme amaçlı yazmaya dair algılarını ve öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini sınıf ortamında uygulama düzeylerini tespit etmektir.

Karma yöntemin kullanıldığı araştırmanın sonucu fen ve teknoloji öğretmenlerinin yazmanın öğrenme üzerindeki etkisinin büyük olduğunu ve öğrenmeye destek sağladığını düşündüklerini ancak sınıflarında çoğunlukla geleneksel yazma uygulamalarını kullandıklarını, genelde farklı yazma uygulamalarına derslerinde yer vermediklerini, öğretmenlerin öğrenme amaçlı yazma stratejisinden ve öğrenme amaçlı yazmaya dayalı farklı yazma uygulamalarından haberdar olmadıklarını göstermiştir.

Bozat'ın (2014) *5. Sınıf Yaşamımızdaki Elektrik Ünitesinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinden Mektubun Başarıya Etkisi* adlı yüksek lisans çalışmasının amacı, beşinci sınıf fen bilimleri dersinin bir ünitesinin öğretiminde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup yazmanın öğrencilerin akademik başarısına olan etkisini araştırmaktır. Yarı deneysel araştırma modeli kullanılan araştırmanın bulgularından beşinci sınıf fen bilimleri dersinin seçilen ünitesinde, öğrenme amaçlı mektup yazmanın, öğrencilerin akademik başarısını ve bilgilerin kalıcılığını arttırdığı, bu yöntemin etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca Bozat ve Yıldız'ın (2015) bu çalışmadan hareketle yazdığı makalesi de bulunmaktadır.

Duymaz'ın (2011) *Hücre Konusunun Öğrenilmesinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Kullanımı ve Analoji Üretme* adlı yüksek lisans çalışmasının amacı, farklı muhataplara öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hazırlamanın ve öğrenme amaçlı yazma içinde kullanılmak üzere analoji üretmenin hücre konusunun öğrenilmesine etkisini araştırmaktır. Deneysel model kullanılan araştırmanın sonuçları öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin öğrenme sürecinde etkili olduğunu, öğrencilerin bu etkinliklere olumlu baktıklarını göstermiştir.

İncirci'nin (2016) *Öğrenme Amaçlı "Mektup Yazma Etkinliği"nin İngilizce Dersinde Akademik Başarıya, Derse Karşı Tutuma ve Üstbiliş Düzeyine Etkisi* adlı yüksek lisans çalışmasının amacı, öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliğinin ortaöğretim 11. sınıf İngilizce öğretim programında uygulanmasının öğrencilerin akademik başarı, tutum ve bilişötesi farkındalık seviyelerine etkisi olup olmadığını araştırmaktır. Karma yöntem kullanılan araştırmanın sonucunda öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin İngilizce dersinde kullanılmasının deney grupları ve kontrol grubu öğrencilerinin başarılarında deney grupları lehine anlamlı derecede farklılık meydana getirmede etkili olduğu; tutumu etkilemede deney grubu lehine anlamlı farklılık olduğu; bilişötesi farkındalık seviyelerinde ise incelenen sekiz alt boyuttan altısında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Karaçağıl'ın (2014) *Sosyal Bilgiler Derslerinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri Kullanımının Öğrenci Akademik Başarısına Etkisi* adlı yüksek lisans çalışmasının amacı, ortaokul yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinin bir ünitesinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri

kullanımının öğrenci başarısına etkisini ortaya koymaktır. Deneysel desen kullanılan araştırmanın bulgularına göre son test başarı puanları açısından deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine göre daha başarılı olduğu, öğrencilerin düşüncelerine göre öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin anlama ve öğrenme açısından öğrencilere yardımcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Koçak'ın (2013) *“Tek Boyutta Hareket” Konusunda Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Uygulanmasının Fen Bilgisi Öğretmenliği 1. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarısına ve Kalıcılığa Etkisi* adlı yüksek lisans çalışmasının amacı, fen bilgisi öğretmenliği 1. sınıf genel fizik dersinin belirlenen konusunun kavratılmasında, öğrenme amaçlı yazma aktivitelerinden, mektup yazma ve broşür hazırlama tekniklerinin uygulandığı deney grupları ile geleneksel yöntemin uygulandığı kontrol grubu arasında akademik başarı açısından anlamlı bir farkın olup olmadığının araştırılmasıdır. Yarı deneysel model kullanılan araştırmanın bulgularından akademik başarı ve kalıcılık açısından; mektup yazma ve broşür hazırlama ile geleneksel yöntem arasında anlamlı bir farklılık olduğu, mektup yazma ve broşür hazırlama arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı, öğrencilerin bu etkinliklere olumlu baktığı sonucuna varılmıştır.

Öğdük'ün (2011) *İlköğretim İkinci Kademedeki Fen ve Teknoloji Dersinde Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinde Kullanılan Modsal Betimlemelerin Akademik Başarıya Etkisi* adlı yüksek lisans çalışmasının amacı, öğrenme amaçlı yazma aktiviteleri içinde modsal betimlemelerin kombinasyonunun öğrenmeye etkisini araştırmaktır. Zayıf deneysel model kullanılan araştırmanın sonuçları altıncı sınıflarda üç grup arasında anlamlı bir farkın olmadığını, yedinci sınıflarda ise son test çoktan seçmeli sorularda araştırma grupları arasında anlamlı bir farkın olduğunu göstermiştir.

Öztürk'ün (2014) *Lise-1 Düzeyindeki Öğrencilerin Modsal Betimlemeleri Tanıyıp Öğrenme Amaçlı Yazmada Kullanmalarının Fizik Dersi Dalgalar Ünitesindeki Akademik Başarıya Etkisi* adlı yüksek lisans çalışmasının amacı, modsal betimlemeleri tanıyıp kullanmanın, envanter hazırlamanın ve mektup yazma etkinliği yapılmasının lise 1 fizik dersinde belirlenen üniteye akademik başarıya etkisini incelemektir. Ön test ve son test kontrol gruplu deneme modeli kullanılan araştırmanın sonucunda kontrol ve uygulama grubu arasında anlamlı bir farkın olduğu, modsal betimlemeleri tanımanın, envanter hazırlamanın ve mektup yazmanın öğrencilerde olumlu tutum geliştirdiği görülmüştür.

Ay'ın (2018) *Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinden Mektup ve Şiir Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisi* adlı doktora çalışmasının amacı, ortaokul beşinci sınıf sosyal bilgiler dersinde öğrenme amaçlı yazma

etkinliklerinin öğrenci başarısı üzerine etkilerini belirlemektir. Karma modelin kullanıldığı araştırmanın bulgularından ortaokul sosyal bilgiler dersinde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin öğrenci başarısına olumlu etki ettiği; ders öğretmeni ve öğrenciler ile yapılan görüşmelerden öğrenme amaçlı yazma etkinliğinde bulunan öğrencilerin iletişim, kendini ifade edebilme, problem çözme ve Türkçeyi etkin kullanma becerilerinin geliştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Uzoğlu'nun (2010) *Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinin Kullanımının İlköğretim Seviyesinde Kuvvet ve Madde Ünitesini Öğrenmeye Etkisinin Araştırılması* adlı doktora çalışmasının amacı, farklı öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hazırlamanın öğrenci başarısı üzerine etkisini araştırmaktır. Yarı deneysel olan araştırmanın sonucunda birinci aşamada mektup yazma etkinliğini gerçekleştiren grubun, özet yazma etkinliğini gerçekleştiren gruptan istatistiksel olarak daha başarılı olduğu görülmüştür. İkinci aşamada da şiir yazma etkinliğini gerçekleştiren grubun, özet yazma etkinliğini gerçekleştiren gruptan küçük ve orta etki boyutunda olumlu farklılığa sahip olduğu belirlenmiştir. Görüşmeler sonucunda birinci aşamada özet, ikinci aşamada şiir yazma etkinliğine katılmış öğrenciler şiir yazmanın; birinci aşamada mektup, ikinci aşamada şiir yazma etkinliklerine katılmış öğrenciler mektup yazmanın iletişim, yorumlama ve hatırlama yeteneklerini daha çok geliştirdiğini belirtmiştir.

Uzun'un (2011) *Öğrenme Amaçlı Okuma-Yazma Etkinlikleri İle Zenginleştirilmiş Ortamların Fizik Öğrenme Üzerindeki Etkisi: Enerji Ünitesinde Bir Uygulama* adlı doktora çalışmasının amacı, 10.sınıf ortaöğretim fizik programında yer alan bir üniteye yönelik geliştirilen öğrenme amaçlı okuma-yazma etkinlikleri ile zenginleştirilmiş ortamların fizik öğrenme üzerindeki etkisini belirlemektir. Yarı deneysel desen kullanılan araştırmanın bulgularından öğrenme amaçlı okuma-yazma etkinliklerinin öğrencilerin başarılarını artırdığı, yazma becerilerinin gelişmesine katkı sağladığı, katılımcı öğretmen ve öğrencilerin bu etkinliklerin kullanılmasını faydalı ve etkili buldukları sonucuna varılmıştır. Ayrıca Uzun ve Alev'in (2013) bu çalışmadan hareketle yazdığı makalesi de bulunmaktadır.

Doğan ve İlhan'ın (2016) *Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin "Fen ve Teknoloji Öğretimi" Dersinde Kullanılmasına İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri* adlı çalışmasının amacı, fen ve teknoloji öğretimi dersinde öğrenme amaçlı yazma etkinliği olarak mektup yazma etkinliğinin öğretmen adaylarının görüşlerine göre incelenmesidir. Nitel yöntem kullanılan araştırmanın sonucunda öğretmen adayları yazma etkinliklerinin alan bilgisini artırdığını ve pekiştirdiğini, öğrenmek için araştırmaya yönlendirdiğini belirtmiş, bunun yanında öğretmen adaylarının görüşlerinden, yazma etkinlikleri ile öğrenilen bilgilerin daha kalıcı olduğu, yazma etkinliklerinin öğretim sürecini daha aktif hale getirdiği ortaya çıkmıştır.

Günel, Memiş ve Büyükkasap'ın (2009) *Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinin ve Analoji Kurmanın Üniversite Düzeyinde Mekanik Konularını Öğrenmeye Etkisinin İncelenmesi* adlı çalışmasının amacı, farklı seviyedeki muhataplara öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hazırlamanın ve öğrenme amaçlı yazma içinde işlenecek şekilde analoji üretmenin yükseköğretimde, fen bilgisi laboratuvar uygulamaları dersinde akademik başarıya etkisinin araştırılmasıdır. Araştırma bulgularından gruplar arasında konu tabanlı fen başarısı bakımından anlamlı fark olduğu görülmüştür. Gruplar arasındaki farkın ön görülen muhataba yazma ya da ön görülen muhataba analoji kurmadan kaynaklandığı gözlenmiştir.

Günel, Uzoğlu ve Büyükkasap'ın (2009) *Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinin Kullanımının İlköğretim Seviyesinde Kuvvet Konusunu Öğrenmeye Etkisi* adlı çalışmasının amacı, farklı öğrenme amaçlı yazma aktiviteleri hazırlamanın öğrenci başarısı üzerine etkisini araştırmaktır. Yarı deneysel olan araştırmanın bulguları mektup yazma aktivitesini gerçekleştiren grubun, özet yazma aktivitesini gerçekleştiren gruptan istatistiksel olarak daha başarılı olduğunu göstermiştir. Ayrıca öğrencilerle yapılan görüşmelerde mektup yazma aktivitesini gerçekleştiren öğrenciler iletişim kurma, yorum yapma ve hatırlama yeteneklerinin geliştiğini ifade etmişlerdir.

Koçak ve Seven'in (2016) *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri Hakkındaki Görüşleri: Tek Boyutta Hareket Örneği* adlı çalışmasının amacı, fen bilgisi öğretmen adaylarının belirlenen konunun kavratılmasında öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup yazma ve broşür hazırlama tekniklerinin kullanılması hakkındaki görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma sonucunda öğretmen adayları öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup yazma ve broşür hazırlama ile konunun pekiştirildiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca mektup yazma etkinliğine katılan dört öğretmen adayının, mektup yazma ile konunun daha kısa sürede etkili olarak öğrenildiğini düşündükleri görülmüştür. Broşür hazırlama etkinliğine katılan diğer dört öğretmen adayı ise broşür hazırlamanın konuyu görselleştirdiğini, temel kavramlarda kalıcı öğrenme oluşturduğunu ifade etmişlerdir.

Uzoğlu ve Gürbüz'ün (2013) *Fen ve Teknoloji Öğretmen Adaylarının Isı ve Sıcaklık Konusundaki Kavram Yanılgılarının Belirlenmesinde Öğrenme Amaçlı Mektup Yazma Aktivitesinin Kullanılması* adlı çalışmanın amacı, fen ve teknoloji öğretmen adaylarının ısı ve sıcaklık konusundaki kavram yanılgılarının öğrenme amaçlı yazma aktivitelerinden mektup yazma ile belirlenmesini sağlamaktır. Araştırmanın sonucunda bireylerin sahip olduğu kavram yanılgılarının belirlenmesinde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin de etkili şekilde kullanılabileceği ortaya çıkmıştır.

Hasançebi, Koçak, Köksal ve Seven'in (2017) *Öğrenme Amaçlı Yazmanın Modern Fizik Konularını Öğrenmede ve Öğrenciler Üzerinde Etkisi* adlı çalışmasının amacı, öğrencilerin geleneksel olmayan yazma türlerinden broşür ve şiiri kullanmalarının modern fizik konularını öğrenmelerini nasıl etkilediğini ve öğrencilerin bakış açısından süreci araştırmaktır. Karma yöntem kullanılan araştırmanın sonucunda yazma sürecinin olumlu tarafları öğrenmeyi kolaylaştırması, öğrencileri araştırmaya ve ayrıntılı çalışmaya yönlendirmesi ve onlara özgün bir ürün oluşturma fırsatı sağlaması; olumsuz tarafları ise bu yazma etkinliklerinin sayısal problem çözmede yeterli desteği sağlamaması ve hazırlık aşamasının uzun zaman alması olarak tespit edilmiştir.

Daşdemir, Cengiz ve Uzoğlu'nun (2015) *Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinden Mektup Yazmanın 7. Sınıf Işık Ünitesinde Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Bilimsel Tutumlarına Etkisi* adlı çalışmasının amacı, öğrenme amaçlı yazma aktivitelerinden mektup yazmanın yedinci sınıf öğrencilerinin fen bilimleri dersinde akademik başarısına ve bilimsel tutumlarına olan etkisini araştırmaktır. Yarı deneysel olan araştırmanın sonucu grupların arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını ancak son teste göre deney grubu lehine farkın küçük etki boyutunda olduğunu göstermiştir.

Yıldız'ın (2014) *Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitesi Olarak Mektup ve Etkili Kullanımı* adlı çalışmasının amacı, öğrenme amaçlı yazma aktivitesi olarak mektubun nasıl daha etkili kullanılabileceğini araştırmaktır. Nitel olan çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları; mektubun yaşı daha büyük olanlar tarafından daha küçük olanlara yazılmasının, yazarların konuyla ilgili araştırma yapması ve daha açıklayıcı yazmaya çalışmasının, yazarlara bir mektup örneğinin verilmesi ve çalışmalarından dolayı puan verilmesinin, yazma sürecinin bitiminde yazarlar tarafından tekrar tekrar okunmasının öğrenme amaçlı yazma etkinliği olarak mektubun daha etkili olabileceğini göstermiştir.

Günel'in (2009) *Bilişsel Süreç ve İlköğretim Bilim Eğitiminde Öğrenme Aracı Olarak Yazma* adlı çalışmasının amacı, öğrenme aracı olarak yazma sürecini ve bu aracın ilköğretim seviyesinde bilim eğitiminde kullanımını tartışmaktır. Bu derleme, araştırmacıların bilim eğitiminde özellikle de ilköğretim alanında geleneksel olarak kullanılan ve bilimsel yazmanın mikro ve makro yapılarını öne çıkaran söylemlerden uzaklaşıp öğrenciler için anlamlı ve yaratıcı yazma etkinliklerinin kullanılmasını vurgulamasından ortaya çıkmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanma süreci ve verilerin analizi hakkında bilgi verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Akdeniz Üniversitesi TÖMER’de 2018-2019 eğitim-öğretim yılında A2, B1 ve B2 seviyelerinde Özel ve YTB gruplarında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği kullanılarak Türkiye’yi ve Türk kültürüne ait öğeleri öğrenme, tanıtabilme ve kültürlerarası etkileşim durumlarının incelenmesini amaçlayan bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Durum (örnek olay) çalışması; “güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi (içeriği) içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan görgül bir araştırma yöntemidir” (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 289).

Durum çalışması beş aşamadan oluşur. Bu aşamalar şunlardır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2013, s. 250-251):

1. Problemin ifadesi,
2. Araştırma alanına girme,
3. Katılımcıların seçilmesi,
4. Verilerin toplanması,
5. Verilerin analizi.

Bu durum çalışmasında, çalışma grubundaki öğrencilerden sevdikleri bir arkadaşlarına Türkiye’yi ve Türk kültürünü tanıtan bir mektup yazmaları istenmiştir. Bu uygulama için öğrenci tanıma formu (Ek-1) ile öğrenci çalışma formu (Ek-2) hazırlanmış ve öğrencilerle planlanan dört aylık süreçte ikişer ay arayla üç kere mektup yazma etkinliği gerçekleştirilmiştir. Veriler doküman analizi tekniği ile toplanmıştır. Doküman analizi tekniği ile toplanan ve çalışmanın dokümanlarını oluşturan mektuplar, nitel veri analizi tekniklerinden içerik analizi ile çözümlenmiştir. Bu çalışmanın geçerliğini ve güvenirliğini arttırmak için yapılması gerekenlere dikkat edilmiş, bunlar “Verilerin Analizi” başlığı altında ele alınmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Antalya ilinin Konyaaltı ilçesinde bulunan Akdeniz Üniversitesi TÖMER’de 2018-2019 eğitim-öğretim yılında A2, B1 ve B2 seviyelerinde Özel ve YTB gruplarında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler oluşturmaktadır.

Çalışma grubunun seçiminde seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Patton’a (1987) göre “amaçlı örnekleme zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir. Bu anlamda, amaçlı örnekleme yöntemleri pek çok durumda, olgu ve olayların keşfedilmesinde ve açıklanmasında yararlı olur” (aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 118). Amaçlı örnekleme, belli özelliklere ve ölçütlere sahip olan bir ya da birden fazla özel durumda çalışılacağına tercih edilir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2013, s. 90).

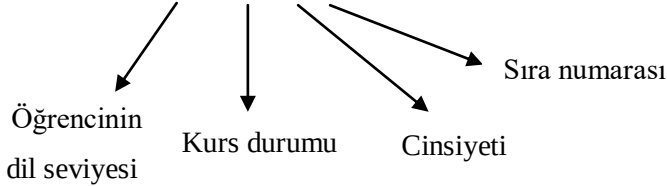
Bu çalışmada, çalışma grubunun seçiminde amaçlı örnekleme kullanılırken göz önünde bulundurulacak unsurlar şunlardır:

- Çalışmanın amacına uygun olması,
- Çalışma grubunun kolay ulaşılabilir olması,
- Öğrencinin Akdeniz Üniversitesi TÖMER’de 2018-2019 eğitim-öğretim yılında A2 Özel, A2 YTB, B1 Özel, B1 YTB, B2 Özel ve B2 YTB sınıflarından birinde Türkçe öğrenmekte olması.

Bu çalışma, belirtilen bu unsurlara göre Akdeniz Üniversitesi TÖMER’de 2018-2019 eğitim-öğretim yılında A2, B1 ve B2 seviyelerinde Özel ve YTB gruplarında yabancı dil olarak Türkçe öğrenmekte olan 90 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Toplamda 144 öğrenciden veri toplanmış, verilerin incelenmesi sonucunda bu öğrencilerden çalışma grubunu oluşturmak üzere belirlenen 6 gruptan her birinin 15 kişi olması için toplam 90 öğrenci seçilmiştir. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin ad soyad bilgileri, etik açısından ve kişisel bilgilerin gizliliği açısından çalışmada ve tablolarda belirtilmemiş, bunun yerine öğrenciler kodlarla temsil edilmiştir. Çalışmada kullanılan kodlama şekli ve örneği aşağıda belirtilmiştir:

Kodlama şekli: Öğrencinin Dil seviyesi. Kurs durumu. Cinsiyeti Sıra Numarası

Örnek: A2. Özel. K 1, B1. YTB. E14...

Yukarıdaki verilere göre belirlenen gruplar ve kişi sayıları tablo 3.2.1’de, çalışma grubundaki öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı ise tablo 3.2.2’de gösterilmiştir:

Tablo 3.2.1.Çalışma Grubunu Oluşturan Seviye, Grup ve Kişi Sayıları

Seviye ve Grup (Kurs Durumu)	Toplanan Veri Sayısı (n)	Kullanılan Veri Sayısı (n)	Kullanılmayan Veri Sayısı (n)
A2 Özel	32	15	17
A2 YTB	21	15	6
B1 Özel	27	15	12
B1 YTB	22	15	7
B2 Özel	20	15	5
B2 YTB	22	15	7
Toplam	144	90	54

Tablo 3.2.2.Çalışma Grubunu Oluşturan Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Seviye	Kadın (n)	Erkek (n)
A2 Özel	9	6
A2 YTB	8	7
B1 Özel	8	7
B1 YTB	8	7
B2 Özel	5	10
B2 YTB	7	8
Toplam	45	45

A2 Özel grubunda yer alan öğrencilere ait bilgiler tablo 3.2.3'te sunulmuştur:

Tablo 3.2.3.A2 Özel Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Katılımcı	Yaş	Cinsiyet	Ülkesi	Türkiye'de Bulunma Süresi
A2.Özel.K1	20	Kadın	Ürdün	3 ay
A2.Özel.K2	21	Kadın	Suriye	2 yıl
A2.Özel.K3	18	Kadın	İran	4 ay
A2.Özel.K4	18	Kadın	İran	4 ay
A2.Özel.K5	30	Kadın	Rusya	1 yıl 6 ay
A2.Özel.K6	26	Kadın	İran	4 ay
A2.Özel.K7	18	Kadın	Rusya	1 yıl
A2.Özel.K8	20	Kadın	Kazakistan	2 ay
A2.Özel.K9	19	Kadın	Özbekistan	3 ay
A2.Özel.E10	26	Erkek	Irak	1 yıl
A2.Özel.E11	24	Erkek	Afganistan	5 ay
A2.Özel.E12	19	Erkek	İran	2 ay
A2.Özel.E13	28	Erkek	İran	1 yıl
A2.Özel.E14	20	Erkek	Kırgızistan	2 yıl 6 ay
A2.Özel.E15	24	Erkek	Irak	8 ay

Görüldüğü gibi bu grup 9 kadın,6 erkek öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin yaşları 18-30 aralığındadır. Ayrıca öğrencilerin Türkiye’de bulunma süreleri 2 ay ile 2.5 yıl arasında değişmektedir. Öğrencilerin geldiği ülkeler Ürdün (1 kişi), Suriye (1 kişi), İran (5 kişi), Rusya (2 kişi), Kazakistan (1 kişi), Özbekistan (1 kişi), Irak (2 kişi), Afganistan (1 kişi), Kırgızistan (1 kişi) olarak belirlenmiştir.

A2 YTB grubunda yer alan öğrencilere ait bilgiler tablo 3.2.4'te sunulmuştur:

Tablo 3.2.4.A2 YTB Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Katılımcı	Yaş	Cinsiyet	Ülkesi	Türkiye'de Bulunma Süresi
A2.YTB.K1	23	Kadın	İran	3 ay
A2.YTB.K2	22	Kadın	Irak	2 ay
A2.YTB.K3	18	Kadın	Rusya	2 ay
A2.YTB.K4	26	Kadın	Karadağ	3 ay
A2.YTB.K5	26	Kadın	Tunus	3 ay
A2.YTB.K6	22	Kadın	Kazakistan	2 ay
A2.YTB.K7	18	Kadın	Kazakistan	2 ay
A2.YTB.K8	19	Kadın	Türkmenistan	3 ay
A2.YTB.E9	21	Erkek	Somali	3 ay
A2.YTB.E10	20	Erkek	Somali	2 ay
A2.YTB.E11	28	Erkek	Irak	2 ay
A2.YTB.E12	18	Erkek	Türkmenistan	2 ay
A2.YTB.E13	17	Erkek	Moğolistan	2 ay
A2.YTB.E14	24	Erkek	Afganistan	2 ay
A2.YTB.E15	19	Erkek	Bulgaristan	2 yıl 6 ay

Görüldüğü gibi bu grup 8 kadın, 7 erkek öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin yaşları 17-28 aralığındadır, Türkiye'de bulunma süreleri 2 ay ile 2.5 yıl arasında değişmektedir. Öğrencilerin geldiği ülkeler İran (1 kişi), Irak (2 kişi), Rusya (1 kişi), Karadağ (1 kişi), Tunus, (1 kişi), Kazakistan (2 kişi), Türkmenistan (2 kişi), Somali (2 kişi), Moğolistan (1 kişi), Afganistan (1 kişi), Bulgaristan (1 kişi) olarak belirlenmiştir.

B1 Özel grubunda yer alan öğrencilere ait bilgiler tablo 3.2.5'te sunulmuştur:

Tablo 3.2.5.B1 Özel Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Katılımcı	Yaş	Cinsiyet	Ülkesi	Türkiye'de Bulunma Süresi
B1.Özel.K1	19	Kadın	İran	3 yıl
B1.Özel.K2	17	Kadın	Kazakistan	5 ay
B1.Özel.K3	28	Kadın	Güney Kore	11 ay
B1.Özel.K4	36	Kadın	İran	4 yıl
B1.Özel.K5	39	Kadın	Belarus	4 yıl
B1.Özel.K6	23	Kadın	Türkmenistan	4 ay
B1.Özel.K7	22	Kadın	Türkmenistan	1 yıl
B1.Özel.K8	18	Kadın	Filistin	6 ay
B1.Özel.E9	18	Erkek	Filistin	6 ay
B1.Özel.E10	20	Erkek	İran	3 ay
B1.Özel.E11	20	Erkek	Afganistan	1 yıl
B1.Özel.E12	19	Erkek	Afganistan	1 yıl
B1.Özel.E13	18	Erkek	Rusya	5 ay
B1.Özel.E14	17	Erkek	Azerbaycan	5 ay
B1.Özel.E15	18	Erkek	Rusya	3 yıl

Görüldüğü gibi bu grup 8 kadın, 7 erkek öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin yaşları 17-39 aralığındadır, Türkiye'de bulunma süreleri 3 ay ile 4 yıl arasında değişmektedir. Öğrencilerin geldiği ülkeler İran (3 kişi), Kazakistan (1 kişi), Güney Kore (1 kişi), Belarus (1 kişi), Türkmenistan (2 kişi), Filistin (2 kişi), Afganistan (2 kişi), Rusya (2 kişi), Azerbaycan (1 kişi) olarak belirlenmiştir.

B1 YTB grubunda yer alan öğrencilere ait bilgiler tablo 3.2.6'da sunulmuştur:

Tablo 3.2.6.B1 YTB Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Katılımcı	Yaş	Cinsiyet	Ülkesi	Türkiye'de Bulunma Süresi
B1.YTB.K1	22	Kadın	Kazakistan	6 ay
B1.YTB.K2	23	Kadın	İran	6 ay
B1.YTB.K3	19	Kadın	Arnavutluk	6 ay
B1.YTB.K4	18	Kadın	Rusya	6 ay
B1.YTB.K5	26	Kadın	Tunus	6 ay
B1.YTB.K6	22	Kadın	Irak	5 ay
B1.YTB.K7	26	Kadın	Karadağ	6 ay
B1.YTB.K8	19	Kadın	Özbekistan	6 ay
B1.YTB.E9	22	Erkek	Çad	6 ay
B1.YTB.E10	21	Erkek	Somali	6 ay
B1.YTB.E11	21	Erkek	Somali	6 ay
B1.YTB.E12	24	Erkek	Afganistan	7 ay
B1.YTB.E13	17	Erkek	Moğolistan	6 ay
B1.YTB.E14	18	Erkek	Türkmenistan	6 ay
B1.YTB.E15	18	Erkek	Türkmenistan	6 ay

Görüldüğü gibi bu grup 8 kadın, 7 erkek öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin yaşları 17-26 aralığındadır, Türkiye'de bulunma süreleri 5 ay ile 7 ay arasında değişmektedir. Öğrencilerin geldiği ülkeler Kazakistan (1 kişi), İran (1 kişi), Arnavutluk (1 kişi), Rusya (1 kişi), Tunus, (1 kişi), Irak (1 kişi), Karadağ (1 kişi), Özbekistan (1 kişi), Çad (1 kişi), Somali (2 kişi), Afganistan (1 kişi), Moğolistan (1 kişi), Türkmenistan (2 kişi) olarak belirlenmiştir.

B2 Özel grubunda yer alan öğrencilere ait bilgiler tablo 3.2.7’de sunulmuştur:

Tablo 3.2.7.B2 Özel Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Katılımcı	Yaş	Cinsiyet	Ülkesi	Türkiye’de Bulunma Süresi
B2.Özel.K1	23	Kadın	Türkmenistan	7 ay
B2.Özel.K2	18	Kadın	Ürdün	9 ay
B2.Özel.K3	25	Kadın	Türkmenistan	7 ay
B2.Özel.K4	20	Kadın	Rusya	14 ay
B2.Özel.K5	17	Kadın	Ukrayna	9 ay
B2.Özel.E6	29	Erkek	Suriye	8 ay
B2.Özel.E7	17	Erkek	Azerbaycan	7 ay
B2.Özel.E8	18	Erkek	Filistin	8 ay
B2.Özel.E9	18	Erkek	Filistin	8 ay
B2.Özel.E10	28	Erkek	Suriye	2 yıl
B2.Özel.E11	28	Erkek	Irak	9 ay
B2.Özel.E12	24	Erkek	İran	1 yıl
B2.Özel.E13	20	Erkek	İngiltere	8 ay
B2.Özel.E14	30	Erkek	Suriye	10 ay
B2.Özel.E15	23	Erkek	Özbekistan	1 yıl 6 ay

Görüldüğü gibi bu grup 5 kadın, 10 erkek öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin yaşları 17-30 aralığındadır, Türkiye’de bulunma süreleri 7 ay ile 1.5 yıl arasında değişmektedir. Öğrencilerin geldiği ülkeler Türkmenistan (2 kişi), Ürdün (1 kişi), Rusya (1 kişi), Ukrayna (1 kişi), Suriye (3 kişi), Azerbaycan (1 kişi), Filistin (2 kişi), Irak (1 kişi), İran (1 kişi), İngiltere (1 kişi), Özbekistan (1 kişi) olarak belirlenmiştir.

B2 YTB grubunda yer alan öğrencilere ait bilgiler tablo 3.2.8’de sunulmuştur:

Tablo 3.2.8.B2 YTB Grubundaki Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Katılımcı	Yaş	Cinsiyet	Ülkesi	Türkiye’de Bulunma Süresi
B2.YTB.K1	23	Kadın	İran	6 ay
B2.YTB.K2	26	Kadın	Karadağ	7 ay
B2.YTB.K3	26	Kadın	Tunus	8 ay
B2.YTB.K4	18	Kadın	Kazakistan	6 ay
B2.YTB.K5	18	Kadın	Rusya	6 ay
B2.YTB.K6	25	Kadın	Makedonya	7 ay
B2.YTB.K7	24	Kadın	Karadağ	8 ay
B2.YTB.E8	22	Erkek	Somali	7 ay
B2.YTB.E9	22	Erkek	Çad	7 ay
B2.YTB.E10	24	Erkek	Afganistan	6 ay
B2.YTB.E11	19	Erkek	İran	6 ay
B2.YTB.E12	18	Erkek	Türkmenistan	7 ay
B2.YTB.E13	28	Erkek	Irak	7 ay
B2.YTB.E14	21	Erkek	Somali	7 ay
B2.YTB.E15	32	Erkek	Afganistan	6 ay

Görüldüğü gibi bu grup 7 kadın, 8 erkek öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin yaşları 18-32 aralığındadır, Türkiye’de bulunma süreleri 6 ay ile 8 ay arasında değişmektedir. Öğrencilerin geldiği ülkeler İran (2 kişi), Karadağ (2 kişi), Tunus (1 kişi), Kazakistan (1 kişi), Rusya (1 kişi), Makedonya (1 kişi), Somali (2 kişi), Çad (1 kişi), Afganistan (2 kişi), Türkmenistan (1 kişi), Irak (1 kişi) olarak belirlenmiştir.

Gruplar genel olarak incelendiğinde çalışma grubu 45 kadın ve 45 erkek olmak üzere toplam 90 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin yaş aralığı 17-39’dur. Bunun yanında öğrencilerin Türkiye’de bulunma süreleri 2 ay ile 4 yıl arasında değişmektedir. Bu öğrencilerin tümü 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Akdeniz Üniversitesi TÖMER’de Türkçe öğrenmek için bulunmuşlardır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama tekniklerinden doküman analizi (doküman incelemesi) kullanılmıştır. Doküman analizi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 189). Bu araştırmada öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup yazma kapsamında çalışma grubundaki öğrencilere yazdırılacak mektuplar incelenecektir.

Yıldırım ve Şimşek (2018, s. 194) doküman analizinin beş aşamasının olduğunu belirtmiştir. Buna göre doküman analizinin aşamaları şunlardır:

- Dokümanlara ulaşma,
- Orijinalliği (özgünlüğü) kontrol etme,
- Dokümanları anlama,
- Veriyi analiz etme,
- Veriyi kullanma.

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak öğrenci tanıma formu (Ek-1) ve öğrenci çalışma formu (Ek-2) kullanılmıştır. Öğrenci tanıma formundan çalışma grubunun özelliklerini belirlemek için, öğrenci çalışma formundan ise asıl incelenmek istenen durum hakkında bilgi toplamak için yararlanılmıştır. Çalışma için gerekli izinler alındıktan sonra (Ek-4) çalışma grubuna öğrenci tanıma formu (Ek-1) ve öğrenci çalışma formu (Ek-2) uygulanmış, veriler doküman analizi tekniği ile toplanmıştır.

3.3.1. Öğrenci Tanıma Formu

Çalışma grubundaki öğrencilere ait bilgilere ulaşmak ve onların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla öğrenci tanıma formu (Ek-1) hazırlanmıştır. Öğrenci tanıma formunda ad, soyad, yaş, cinsiyet, ülke, Türkiye’de bulunma süresi, eğitim kurumu, kurs durumu ve seviyeyi belirlemek için sorular sorulmuştur. Kişisel bilgilerin gizliliği ve etik açısından çalışmamızda ad ve soyad belirtilmemiş, öğrenciler kodlarla temsil edilmiştir.

3.3.2. Öğrenci Çalışma Formu

Çalışma grubundaki öğrencilerden veri toplamak için öğrencilere mektup yazdırılmıştır. Bu mektup yazma etkinliği için öğrenci çalışma formu (Ek-2) hazırlanmıştır.

Bu formda, mektup yazacak olan öğrencilere yol göstermesi açısından uygulamaya dair bir açıklama paragrafı verilmiştir.

3.4. Uygulama/Verilerin Toplanması

Uygulama süreci üç uygulama olacak şekilde planlanmıştır. Bu üç uygulama ise dört aylık bir sürece yayılmıştır. Uygulama için ilk olarak veri toplanacak gruplar belirlenmiştir. İlk uygulama 32 A2 Özel ve 21 A2 YTB öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Uygulama sürecinde öğrencilere öğrenci tanıma formu (Ek-1) ve öğrenci çalışma formundan (Ek-2) oluşan veri toplama aracı dağıtılmış, öğrencilere uygulama ile ilgili bilgi verilmiş ve öğrencilerden sevdikleri bir arkadaşlarına Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıtan bir mektup yazmaları istenmiştir. Uygulama süresi olarak öğrencilere 1 saat (60 dk) süre verilmiştir. Öğrencilere bunun bir sınav olmadığı ve bundan not almayacakları açıkça belirtilmiştir. Böylece öğrencilerin veri toplama aracına samimi cevap vermesi amaçlanmış ve etkinliğin amacına uygun bir şekilde yürütülmesi sağlanmıştır. İkinci uygulama ilk uygulamadan iki ay sonra 27 B1 Özel ve 22 B1 YTB öğrencisi ile, üçüncü uygulama ise ikinci uygulamadan iki ay sonra 20 B2 Özel ve 22 B2 YTB öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Uygulama süreci burada da aynı şekilde yürütülmüştür. Çalışmada öğrencilerin etkinlikle ilgili belirttikleri sözlü ifadeler de dikkate alınmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Bu araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, insan davranışlarını ve doğasını belirleme üzerinde doğrudan olmayan yollarla çalışmayı sağlayan, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir tekniktir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2013, s. 240). İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu teknikte temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 242).

Nitel araştırma verileri; verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması olarak dört aşamada analiz edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 243).

Uygulama sonucunda öğrenciler tarafından yazılan mektuplar incelenmiş ve çalışma için altı grubun her birinden 15 öğrencinin mektubu seçilmiştir. Seçilen öğrencilerin ad ve soyad bilgileri etik açısından kişisel bilgilerin gizliliğini korumak adına çalışmada kullanılmamıştır. Bunun için öğrenciler çalışmada kodlarla temsil edilmiştir. Çalışmada kullanılan kodlama şekli ve örneği aşağıda belirtilmiştir:

Kodlama şekli: Öğrencinin Dil seviyesi. Kurs durumu. Cinsiyeti Sıra Numarası

Örnek: A2. Özel. K1, B1. YTB. E14...

Öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliğine katılan çalışma grubu öğrencilerinin Türkiye’yi ve Türk kültürünü tanıtan mektupları incelenmiş ve konu ile ilgili mektuplarda geçen cümleler tespit edilmiştir. Daha sonra incelenecek temaların oluşturulması için tespit edilen cümlelerdeki kültürel öğeler belirlenmiştir. Belirlenen kültürel öğeler göz önünde bulundurularak 11 tema oluşturulmuş ve veriler bu temalar çerçevesinde incelenmiştir. Öğrencilerin mektuplarından yola çıkılarak belirlenen tema başlıkları şunlardır: “Yeme-İçme”, “Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler”, “Sözlü Kültür Öğeleri”, “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler”, “Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler”, “Dinî Öğeler”, “Türk Büyükleri ve Türk Tarihi”, “Halk Oyunları / Dans”, “Sinema / Dizi”, “Müzik”, “Türklerle Ait Kişilik Özellikleri”.

Araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği açısından analiz çeşitlemesi dikkate alınarak verilerin analizinde uzman görüşüne başvurulmuştur. Elde edilen veriler kodlar ve temalar halinde sınıflandırılarak -araştırmacı hariç- bir Türkçe eğitimi alan uzmanı tarafından da incelenmiştir.

Uzman ve araştırmacı arasındaki uyum oranının hesaplanmasında Miles ve Huberman’ın (1994) güvenilirlik formülü kullanılmıştır [$\text{Güvenirlik} = \frac{\text{Uzlaşılan Kod Sayısı}}{(\text{Uzlaşılan Kod Sayısı} + \text{Uzlaşılmayan Kod Sayısı})}$]. Buna göre uyum oranı hesaplanırken ilk olarak araştırmada yer alan yedi alt problem kendi içinde değerlendirilmiştir (1. alt problem uyum oranı 0.90, 2. alt problem uyum oranı 1.0, 3. alt problem uyum oranı 0.72, 4. alt problem uyum oranı 0.81, 5. alt problem uyum oranı 0.81, 6. alt problem uyum oranı 0.72, 7. alt problem uyum oranı 1.0). Son olarak bu oranların ortalaması alınmıştır. Bu sonuca göre uzman ve araştırmacı arasındaki uyum oranı 0.85 olarak hesaplanmıştır. Miles ve Huberman’a (1994) göre “başlangıçta kodlayıcılar arası güvenilirliğin %70’ten daha yüksek olması beklenmez. Ancak bu oranın % 80’e yakın olması, hatta verilerin büyüklüğüne göre % 90’dan fazla olması önerilmektedir” (aktaran Arastaman, Fidan ve Fidan, 2018, s. 58). Bu duruma göre araştırmanın güvenilir olduğu düşünülmektedir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde; elde edilen bulgular araştırmanın alt problemlerine göre incelenmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi olan “A2, B1 ve B2 Özel seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları nasıldır?” sorusu doğrultusunda öğrencilerin mektupları incelenmiş, temalara göre elde edilen bulgular tablo 4.1.1 ’de sunulmuştur.

Tablo 4.1.1’de belirlenen temalara ve seviyelere göre aktarım yapan öğrencilerin sayısı ve yüzde bilgileri belirtilmiştir. Her temanın yüzdelik dilimi ayrı hesaplanmıştır.

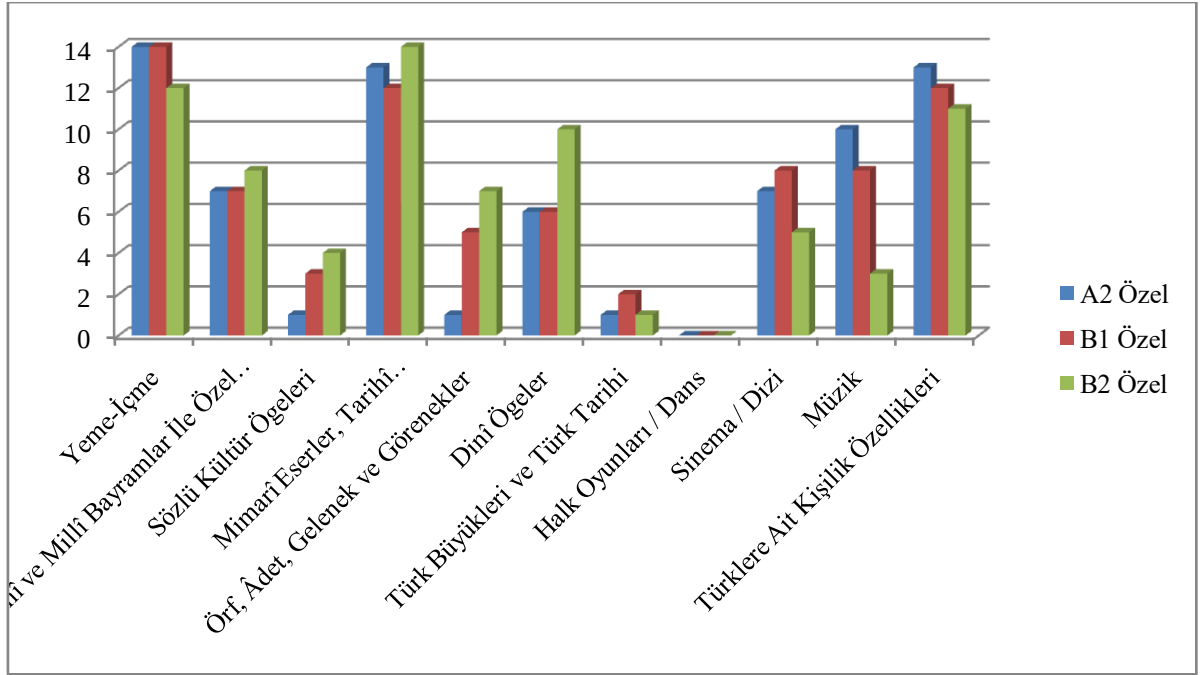
Tablo 4.1.1.A2, B1 ve B2 Özel’de Kültür Ögelerini Aktaran Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri

Öğrencilerin Mektuplarında Tespit Edilen Kültür Ögeleri	A2 Özel’de Kültür Ögelerini Aktaran Kişi Sayısı (n)	% (f)	B1 Özel’de Kültür Ögelerini Aktaran Kişi Sayısı (n)	% (f)	B2 Özel’de Kültür Ögelerini Aktaran Kişi Sayısı (n)	% (f)
Yeme-İçme	14	93	14	93	12	80
Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler	7	47	7	47	8	53
Sözlü Kültür Ögeleri	1	7	3	20	4	27
Mimarî Eserler, Tarihi Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler	13	87	12	80	14	93
Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler	1	7	5	33	7	47
Dinî Ögeler	6	40	6	40	10	67
Türk Büyükleri ve Türk Tarihi	1	7	2	13	1	7
Halk Oyunları / Dans	-	0	-	0	-	0
Sinema / Dizi	7	47	8	53	5	33
Müzik	10	67	8	53	3	20
Türklere Ait Kişilik Özellikleri	13	87	12	80	11	73

Tablo 4.1.1’de belirtilen bulgulara göre A2 Özel, B1 Özel ve B2 Özel seviyelerinde her grupta 15 öğrenci yer almıştır. Buna göre A2 Özel’de ve B1 Özel’de en çok aktarım yapılan tema, “Yeme-İçme” temasıdır. Belirtilen gruplarda 15 öğrenciden 14’ü (%93) mektuplarında yeme-içme ile ilgili bilgi vermiştir. B2 Özel’de en çok aktarım yapılan tema, “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temasıdır. Belirtilen grupta 15 öğrenciden 14’ü (%93) mektuplarında belirtilen temayla ilgili bilgi vermiştir.

Ayrıca her üç grupta da “Halk Oyunları/Dans” teması ile ilgili aktarım yapılmadığı görülmüştür.

Tablo 4.1.1’deki veriler aşağıdaki grafikte de gösterilmiştir:

Grafik 4.1.1. A2, B1 ve B2 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Öğrenci Sayısı

Öğrencilerin mektuplarında yer alan cümlelerden örnekler ise temalar hâlinde düzenlenerek aşağıda verilmiştir. Bazı cümlelerdeki anlaşılmayı etkileyen yazım yanlışları ise köşeli parantez içinde düzeltilerek belirtilmiştir. Öğrencilerin mektuplarından örnekler ise aşağıdaki gibidir:

Yeme-İçme Temasından Örnekler

Bu temada öğrenciler mektuplarında genel olarak yemeklerin güzel ve lezzetli olduğundan bahsetmiş, çok kilo aldığını belirtmiştir. Ayrıca öğrencilerin bildikleri ve sevdikleri yemeklerin, tatlıların ve içeceklerin isimlerini mektuplarında belirttiği görülmüştür.

A2.Özel.K6: *Türk yemekleri da çok iyi. Doner kebab, Adana kebab, pide. Hepsi çok lezzetli. Bir kaç Tatliler da var. Baklava, künefe, sütlaç, kazandibi. Ben en çok Künefe 'ye seviyorum.*

A2.Özel.E14: *Türk yemekleri çok birden lezzetlidir. Ben ilk Antalya 'ya geldimde [geldiğimde] ilk tatıyım [tattığım] emek [yemek] ismi tüm dünya da bilinen merçimek çorbasıdır ve türk doneri ve şiş kebabı da çok lezzetliydi.*

B1.Özel.K4: *Türk yemekleri bizim yemekleri benziyor. Mesela sarma, köfte, kebab vb. ...Bence Türk kahvaltıları mükemmel, Türkler kahvaltıya önem veriyorlar.*

B1.Özel.E11: *Türk yemekleri çoğusu güzel. Ama döner konusu ayrı. Döner bütün yemeklerden güzeldir. Döner, Ayran birde acı biber üçü beraber olsa bundan daha iyisini bulamazsın.*

B2.Özel.K1: *A yemekleri çok güzel pahlavası [baklavası] var Türklerin çok tatlı, güzel bide simit var benim çok begendim kahvaltılık yemeyi seninde denemeni istiyorum ama Türkiye'den başka bir ülkede bulamassın bence. Türk pilavı, döner, pogaçaları yanı hep yemekleri güzel.*

B2.Özel.E6: *Türkiye'de her şehir bir şey ile ünlüdür. Mesela Adana kebablarla çok ünlüdü, Mersin tantuniyle çok meşhur ve Samsan pidele çok meşhur. Burda yemekler Suriye'den çok farklı değil. Ama Türkiye'de bazı özel yemekler var Mesela iskender kebab, mantı ve tantuni.*

Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler Temasından Örnekler

Bu temada öğrenciler mektuplarında dinî ve millî bayramlar ile özel günlerin isimlerini belirtmiştir. Mektuplardaki ifadeler dikkate alındığında öğrencilerin Türkiye'ye geldikten sonraki zaman diliminde gördükleri bayramları ifade ettiği görülmüştür. Bu durum özellikle öğrencilerin birinci, ikinci ve üçüncü uygulamada farklı bayramları ve günleri aktardığından anlaşılmaktadır.

A2.Özel.K1: *Türkiye dört bayramı var: 1 Mayıs İşçi Bayramı, 23 Nisan Çocuk Bayramı, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 19 Mayıs, 30 Ağustos Zafer Bayramı ve 2 dinî var: Ramazan ve Kurban Bayramı.*

A2.Özel.E10: *Türkiye'de millî ve dinî bayramlar var; cumhuriyet günü ve Ramazan bayramı ve Kurban bayramı.*

B1.Özel.K4: *Benim çocuğum burada ilk okula gidiyor. Okulda bayramları kutlatıyorlar, mesela 23 Nisan cümhuriyet bayramı veya çocuklar günü ve anneler günü kutlatıyorlar. ...Onların bayramları Fitir [Ramazan Bayramı kastedilmiştir.] ve kurban bayramıdır.*

B1.Özel.E9: *Bayramlar Türkyede çok önemli bence çünkü tatil var.*

B2.Özel.K4: *Türkiye'de çok bayram var. Ama benim en sevdiğim bayram Çocuk Bayramı. Çünkü o geldiği zaman her yer çok güzel oluyor ve her yerde mutlu çocuklar oyun oynuyorlar.*

B2.Özel.E7: *Bayram zamanı çok eğlencili geçiyor. Bundan başka dinî bayramları var. “Ramazan” ve “Kurban Bayram”larıdır. Bu bayramlar Türkiye’ye için çok önemlidir. “Ramazan” bayramında insanlar oruç tutuyorlar yani bütün gün içecekler ve yiyecekler yasaktır.*

Sözlü Kültür Öğeleri Temasından Örnekler

Bu temada öğrencilerin mektuplarında geçen deyimler, atasözleri, özdeyişler, kalıp sözler, efsaneler gibi sözlü kültür öğeleri ve bunları yansıtan kavramlar tespit edilmiştir.

A2.Özel.K9: *Türk yemeklerine aşık oldum. Türk çorbaları, lezzetli lokumları, tatlıları ağızımda kaldı [Tadı damağında kalmak deyimini kastedilmiş].*

B1.Özel.K5: *TÖMER’de derste atasözleri öğrendim. Bu da bana Türk dili ve Türk kültürü daha iyi bilmeye yardım ediyor.*

B2.Özel.K1: *İnsallah sende gelersen birlikde gezeris.*

B2.Özel.E7: *Türkiye’ye ilk geliğimde “Merhaba” “Afiyet Olsun” sözleri biliyorum.*

B2.Özel.E8: *...Ben Allah çok şokur [şükür] Antalya’da yaşıyorum bance en güzel şehir.*

B2.Özel.E14: *Eğer bir haksızlık olan varsa mutlaka Türkiye karşısında çıkar. Nerede farketmez. Bu sayesinde Allah onu kursun [korusun], inşallah.*

Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler Temasından Örnekler

Bu temada öğrenciler mektuplarında genel olarak Türkiye’de gezdikleri, gördükleri ve yaşadıkları yerleri anlatmıştır. Bu temada en çok bahsedilen şehirler Antalya ve İstanbul olmuştur.

A2.Özel.K2: *Antalyada deniz var, denizin yanında Telfrek [teleferik] var, telfrek çok eğlencili. ...Geçen yaz Kemer’e gittim deniz orada çok güzel, çok saf, çok sakın. Orada bir cami büyük var onu çok sevdim. ...Geçen ilkbahar İstanbul’a gittim. İstanbul çok büyük ve çok kalabalık. Ama orada eski yerler var. Sultan Ahmet Cami çok büyük. Orada Taksim meydanı var. Taksim’de ilk bahar’da çok çiçek var. O çiçek çok güzel ve çok rengli. Onun adı lale. Onu çok sevdim.*

A2.Özel.E13: *Türkiye’nin tarihi yerleri çok var, çünkü bu ülke Çok eskidir. Her şehirde tarihi binaları var.*

B1.Özel.K3: *Bu sene yazın ... tatil olarak Türk arkadaşımın Antalya’dan Datça’ya kadar otostop yaparak gidiğimizin şehirlerde çadır kurup kamp yaptık. Biz Olympos, Kaputaş Plajı, Kaş, Patara, Fethiye ve Dalyan’da çadır kurduk ve her gün denizde yüzdük. ...Antalya’dan Datça’ya kadar otostop yaparak giderken birçok Türk insanlarla buluştuk.*

B1.Özel.E13: *Türkiye’de çok iyi doğal güzellikler var. Büyük karlı dağlar var, ormanlar var, güzel deniz var.*

B2.Özel.K4: *Antalya’da çok tarihi yer var. Yazın onlar çok gezilir, ama kış geldiği zaman hiç kalabalık değil. Burada en sevdiğim yer Kaleiçi. Kaleiçi çok eski bir şehir, o Antalya’nın merkezinde bulunuyor. Orada güzel eski binalar ve sokaklar var.*

B2.Özel.E6: *Türkiye’de çok tarihî yeri vardır, özellikle İstanbul’da. İstanbul çok güzel ve tarihi bir şehir İstanbul’da tüm dünyaya bakabilirsin ama ben onu gezmedim. ...Şimdi ben Antalya’da yaşıyorum. Antalya çok güzel ve turizm bir şehir. Antaly’da kale içi var. O çok güzel ve eski bir yer. Antalya’da Antalya Aquariumu görebilirsin. Orada birçok balık türünü görebilirsin.*

Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler Temasından Örnekler

Bu temada öğrencilerin mektuplarında bayram kutlaması, bayramlaşma, misafirperverlik ön plana çıkmaktadır.

A2.Özel.K4: *Türkiye’de özel bir kültür var, cumhuriyet günü ve o gün Türkler için çok önemli. İnsanlar o zaman çok mutlu oldu ve büyük bir bayramı kutlanıyorlar. ...Özel bir kültür örneği, 10 Kasım Atatürkü Anma Günü var, o zaman insanlar hiç bir şey yapmıyorlar. [Mektuba göre bu kutlama yapmıyorlar anlamına gelmektedir. Anma gününün önemi kastedilmiştir.]*

B1.Özel.K4: *Benim çocuğum burada ilk okula gidiyor. Okulda bayramları kutlatıyorlar, mesela 23 Nisan cumhuriyet bayramı veya çocuklar günü ve anneler günü kutlatıyorlar. Her pazartesi ders başladığından önce ve cuma günü ders bittikten sonra İstiklal Marşı okuyorlar.*

B1.Özel.E11: *Bayram günü herkes camiye gidip Namaz kılıyorlar. Sonra da birbirleriyle kocaklaşıyorlar. Bayramlaşıyorlar.*

B2.Özel.K2: *Türkiye aynı benim hayalim. Çok saygı insanlar vardır Türk çok ikramlı insanlar ve hep sana çay içiriyor çok lezzetli.*

B2.Özel.E10: *Dini bayramlarda küçükler büyüklerin elini öperler bu bizde de aynı.*

Dinî Öğeler Temasından Örnekler

Bu temada öğrenciler mektuplarında ezan, cami, dinî bayram, din, Müslümanlık, dua sözleri, ibadet gibi dinî öğeleri ifade etmiştir.

A2.Özel.E13: *Türklerin adetleri, benim ülkeme çok benziyor. Çünkü biz hepimiz muslemiz [Müslümanız] ve galıba çok benziyoruz.*

B1.Özel.K8: *Ben Allah’a çok memnun için ben şimdi Türkiye’de yaşıyorum.*

B1.Özel.E11: *Bayram günü herkes camiye gidip Namaz kılıyorlar.*

B2.Özel.K1: *İnsallah sende gelirsen birlikde gezeris.*

B2.Özel.E6: *Türkiye'deki çoğu insan Müslüman bu yüzden birçok cami var ve çok eski camileri görebilirsen.*

B2.Özel.E7: *...Bundan başka dinî bayramları var. “Ramazan” ve “Kurban Bayram”larıdır. Bu bayramlar Türkiye'ye için çok önemlidir. “Ramazan” bayramında insanlar oruç tutuyorlar yani bütün gün içecekler ve yiyecekler yasaktır. ...Ayrıca burada (Antalya'da) günde 3 defa Ezan çalıyor. Burada 100 metre içinden cami var. Bence bu çok güzel bir şeydi.*

Türk Büyükleri ve Türk Tarihi Temasından Örnekler

Bu temaya ilişkin öğrencilerin mektuplarında az sayıda cümle bulunmaktadır. Öğrencilerin cümlelerine bakıldığında ulu önder Atatürk'ün ön plana çıktığı görülmektedir.

A2.Özel.K4: *Özel bir kültür örneği, 10 Kasım Atatürkü Anma Günü var. ...*

B1.Özel.K1: *Onların lideri Atatürk. Türkler Atatürkü çok severler ve ondan çok memnunar.*

Sinema / Dizi Temasından Örnekler

A2.Özel.K7: *Biz her zaman sinemaya gidiyoruz. Ben Türk filmler çok seviyorum. Benim favorit film “Kara Sevda” ve “Fazilet Hanım ve Kızları”.*

A2.Özel.E12: *Türk filmler çok eğlenceli. Ben de Çukur dizi izliyorum.*

B1.Özel.K6: *Müziklerini, fillimleri iyi Mühteşem yuzyıl dizisini izledim, tavsiye ederim sende izle Türkiye'nin tarihüda var o dizide.*

B1.Özel.E9: *Filmler Türkyede çok eğlencü, “İçerde” gibi.*

B2.Özel.E15: *Bazan Türk filmlerini ve dizilerini seyretiyorum. En sevdiğim dizi “Kalk gidelim”.*

Müzik Temasından Örnekler

A2.Özel.K4: *Burada güzel şarkıcılar var mesela Simge ve ben onun müziklerini çok seviyorum.*

A2.Özel.E15: *Türk müziği çok güzel ve dünyada çok ünlü, Buray'ın şarkılara dinlerim çok onu severim.*

B1.Özel.K7: *Eski türk müziklerini çok sevdim. Çünkü çok anlamlı ve mantıklıydı. Bunlardan örnek: Sezen Aksu, Yıldız Tilbe gibi meşhur şarkıcılar.*

B1.Özel.E14: *Onların müziği de çok güzel ve farklı ülkelerde çok meşhur. En sevdiğim şarkıcılar Sezen Aksu, İbrahim Tatlıses ve Mustafa Ceceli'dir. Çok güzel ve muhteşem bir sesleri var.*

B2.Özel.K2: *Türk müziği diziler ve filmler dünyada çok ünlü.*

B2.Özel.E8: *Müzikler aynı çok güzel ve bütün gün müzik dinliyorum.*

Türklere Ait Kişilik Özellikleri Temasından Örnekler

A2.Özel.K6: *İnsanlar sıcakkanlı ve yardımseverdeler.*

A2.Özel.E14: *...Birinçisi Antalya'nın insanları çok sıcak kanlıdurlar [kanlıdırlar] ve çok güler yüzlidurler [yüzlüdürler]. İnsanları çok jomertuller [cömerttirler]. her zaman yardım ederler, işte böyle insanları vardır.*

B1.Özel.K8: *Türk insanları dinler saygı duyuyorlar. Türk insanları yardım etmeleri çok severler.*

B1.Özel.E14: *İnsanlar da mehriban, sıcakkanlı ve yardımseverdiler. Onların çok zengin bir kültürü var ve onnan gurur duruyorlar. Bu davranışı diğer ülkeler Türklerden öğrenmelidir. Bü yüzden Türkiye'ye ve Türk vatandaşlara çok saygı duruyorum.*

B2.Özel.K2: *Türkiye aynı benim hayalim. Çok saygı insanlar vardır Türk çok ikramlı insanlar ve hep sana çay içiriyor çok lezzetli. ...Türkleri yardım etmeyi çok seviyorlar. ...Türkiye bütün bayramı saygı duyor çok ilgileniyor.*

B2.Özel.E12: *Türkler kafede ötürüp kahve içmeyi çok seviyorlar. Konuşmaktan zevk alıyorlar, yabancılara sıcak davranıyorlar.*

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “A2, B1 ve B2 Özel seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları cinsiyet açısından nasıldır?” sorusu doğrultusunda mektuplar incelenmiş, elde edilen bulgular tablo 4.2.1 ve tablo 4.2.2’de sunulmuştur.

Tablo 4.2.1’de belirlenen temalara ve seviyelere göre aktarım yapan kadın öğrencilerin sayısı ve yüzde bilgileri belirtilmiştir. Her temanın yüzdelik dilimi ayrı hesaplanmıştır.

Tablo 4.2.1.A2, B1 ve B2 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Kadın Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri

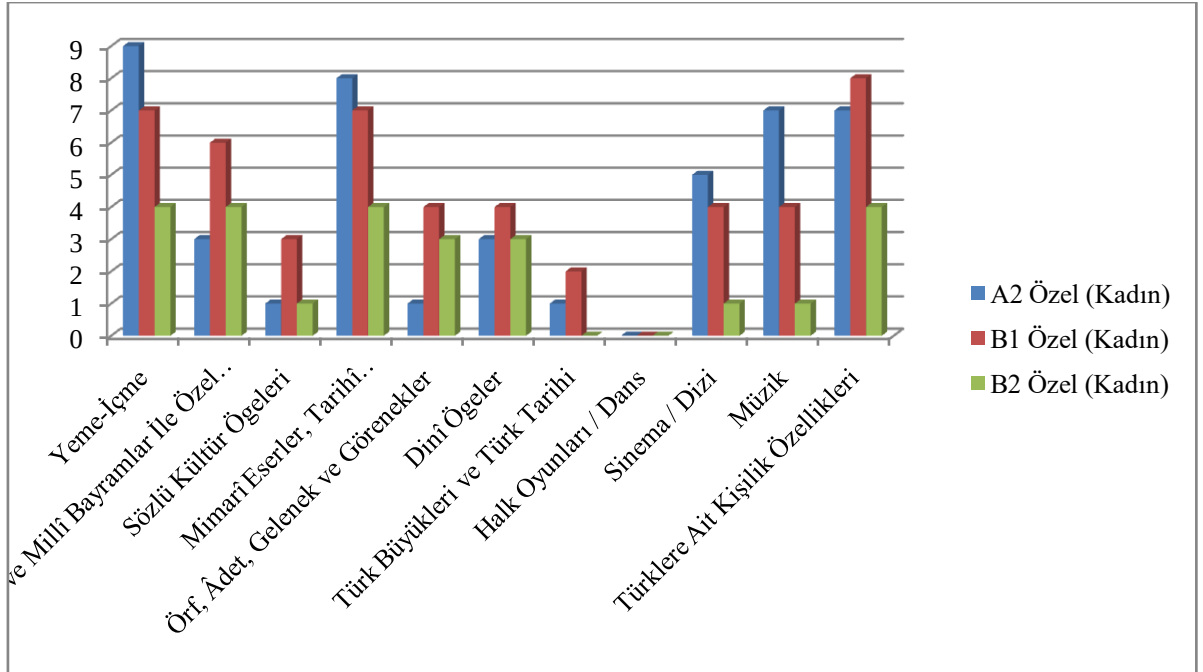
Öğrencilerin Mektuplarında Tespit Edilen Kültür Öğeleri	A2 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Kadın Öğrenci Sayısı (n)	% (f)	B1 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Kadın Öğrenci Sayısı (n)	% (f)	B2 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Kadın Öğrenci Sayısı (n)	% (f)
Yeme-İçme	9	100	7	88	4	80
Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler	3	33	6	75	4	80
Sözlü Kültür Öğeleri	1	11	3	38	1	20
Mimarî Eserler, Tarihi Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler	8	89	7	88	4	80
Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler	1	11	4	50	3	60
Dinî Öğeler	3	33	4	50	3	60
Türk Büyükleri ve Türk Tarihi	1	11	2	25	-	0
Halk Oyunları / Dans	-	0	-	0	-	0
Sinema / Dizi	5	56	4	50	1	20
Müzik	7	78	4	50	1	20
Türklere Ait Kişilik Özellikleri	7	78	8	100	4	80

Tablo 4.2.1’de belirtilen bulgulara göre A2 Özel grubunda 9, B1 Özel grubunda 8, B2 Özel grubunda 5 kadın öğrenci yer almıştır. Buna göre A2 Özel’de kadın öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları tema, “Yeme-İçme” temasıdır. Bu grupta 9 kadın öğrenciden 9’u (%100) da mektuplarında yeme-içme ile ilgili cümlelere yer vermiştir. B1 Özel’de kadın öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları tema, “Türklere Ait Kişilik Özellikleri” temasıdır. Bu grupta 8 kadın

öğrenciden 8'i (%100) de mektuplarında Türklere ait kişilik özellikleri ile ilgili cümlelere yer vermiştir. B2 Özel'de kadın öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları temalar; “Yeme-İçme”, “Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler”, “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler”, “Türklere Ait Kişilik Özellikleri” temalarıdır. Bu grupta 5 kadın öğrenciden 4'ü (%80) yukarıda belirtilen temalarda aktarımda bulunmuştur.

Ayrıca A2 Özel ve B1 Özel gruplarındaki kadın öğrencilerin “Halk Oyunları/Dans” temasında, B2 Özel grubundaki kadın öğrencilerin ise “Türk Büyükleri ve Türk Tarihi” ile “Halk Oyunları/Dans” temalarında aktarım yapmadığı görülmüştür.

Tablo 4.2.1'deki veriler aşağıdaki grafikte de gösterilmiştir:

Grafik 4.2.1. A2, B1 ve B2 Özel'de Kültür Öğelerini Aktaran Kadın Öğrenci Sayısı

Öğrencilerin mektuplarında yer alan cümlelerden örnekler ise temalar hâlinde düzenlenerek aşağıda verilmiştir. Bazı cümlelerdeki anlaşılmayı etkileyen yazım yanlışları ise köşeli parantez içinde düzeltilerek belirtilmiştir. Kadın öğrencilerin mektuplarından örnekler ise aşağıdaki gibidir:

Yeme-İçme Temasından Örnekler

A2.Özel.K6: *Türk yemekleri da çok iyi. Doner kebab, Adana kebab, pide. Hepsi çok lezzetli. Bir kaç Tatlılar da var. Baklava, künefe, sütlaç, kazandibi. Ben en çok Künefe 'ye seviyorum.*
 B1.Özel.K4: *Türk yemekleri bizim yemekleri benziyor. Mesela sarma, köfte, kebab vb. ... Bence Türk kahvaltıları mükemmel, Türkler kahvaltıya önem veriyorlar.*

B2.Özel.K1: *A yemekleri çok güzel pahlavası [baklavası] var Türklerin çok tatlı, güzel bide simit var benim çok begendim kahvaltılık yemeyi seninde denemeni istiyorum ama Türkiye'den başka bir ülkede bulamassın bence. Türk pilavı, döner, pogaçaları yanı hep yemekleri güzel.*

Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler Temasından Örnekler

A2.Özel.K1: *Türkiye dört bayramı var: 1 Mayıs İşçi Bayramı, 23 Nisan Çocuk Bayramı, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 19 Mayıs, 30 Ağustos Zafer Bayramı ve 2 dinî var: Ramazan ve Kurban Bayramı.*

B1.Özel.K8: *Çok özel gün ve bayramlar vardır ben Cumhuriyet bayramı ve Ramazan bayramı gördüm herkes bu günü kutladılar.*

B2.Özel.K4: *Türkiye'de çok bayram var. Ama benim en sevdiğim bayram Çocuk Bayramı. Çünkü o geldiği zaman her yer çok güzel oluyor ve her yerde mutlu çocuklar oyun oynuyorlar.*

Sözlü Kültür Öğeleri Temasından Örnekler

A2.Özel.K9: *Türk yemeklerine aşık oldum. Türk çorbaları, lezzetli lokumları, tatlıları ağızımda kaldı [Tadı damağında kalmak deyimini kastedilmiş].*

B1.Özel.K5: *TÖMER'de derste atasözleri öğrendim. Bu da bana Türk dili ve Türk kültürü daha iyi bilmeye yardım ediyor.*

B2.Özel.K1: *İnsallah sende gelersen birlikde gezeris.*

Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler Temasından Örnekler

A2.Özel.K2: *Antalyada deniz var, denizin yanında Telfrek [teleferik] var, telfrek çok eğlencili. ...Geçen yaz Kemer'e gittim deniz orada çok güzel, çok saf, çok sakın. Orada bir cami büyük var onu çok sevdim. ...Geçen ilkbahar İstanbul'a gittim. İstanbul çok büyük ve çok kalabalık. Ama orada eski yerler var. Sultan Ahmet Cami çok büyük. Orada Taksim meydanı var. Taksim'de ilk bahar'da çok çiçek var. O çiçek çok güzel ve çok rengli. Onun adı lale. Onu çok sevdim.*

B1.Özel.K3: *Bu sene yazın ... tatil olarak Türk arkadaşımınla Antalya'dan Datça'ya kadar otostop yaparak gidiğimizin şehirlerde çadır kurup kamp yaptık. Biz Olympos, Kaputaş Plajı, Kaş, Patara, Fethiye ve Dalyan'da çadır kurduk ve her gün denizde yüzdük. ...Antalya'dan Datça'ya kadar otostop yaparak giderken birçok Türk insanlarla buluştuk.*

B2.Özel.K4: *Antalya'da çok tarihi yer var. Yazın onlar çok gezilir, ama kış geldiği zaman hiç kalabalık değil. Burada en sevdiğim yer Kaleiçi. Kaleiçi çok eski bir şehir, o Antalya'nın merkezinde bulunuyor. Orada güzel eski binalar ve sokaklar var.*

Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler Temasından Örnekler

A2.Özel.K4: *Türkiye’de özel bir kültür var, cumhuriyet günü ve o gün Türkler için çok önemli. İnsanlar o zaman çok mutlu oldu ve büyük bir bayramı kutlanıyorlar. ...Özel bir kültür örneği, 10 Kasım Atatürkü Anma Günü var, o zaman insanlar hiç bir şey yapmıyorlar. [Mektuba göre bu kutlama yapmıyorlar anlamına gelmektedir. Anma gününün önemi kastedilmiştir.]*

B1.Özel.K4: *Benim çocuğum burada ilk okula gidiyor. Okulda bayramları kutlatıyorlar, mesela 23 Nisan cumhuriyet bayramı veya çocuklar günü ve anneler günü kutlatıyorlar. Her pazartesi ders başladığından önce ve cuma günü ders bittikten sonra İstiklal Marşı okuyorlar.*

B2.Özel.K2: *Türkiye aynı benim hayalim. Çok saygı insanlar vardır Türk çok ikramlı insanlar ve hep sana çay içiriyor çok lezzetli.*

Dinî Öğeler Temasından Örnekler

A2.Özel.K2: *Geçen yaz Kemer’e gittim deniz orada çok güzel, çok saf, çok sakın. Orada bir cami büyük var onu çok sevdim.*

B1.Özel.K8: *Ben Allah’a çok memnun için ben şimdi Türkiye’de yaşıyorum.*

B2.Özel.K1: *İnsallah sende gelersen birlikde gezeris.*

Türk Büyükleri ve Türk Tarihi Temasından Örnekler

A2.Özel.K4: *Özel bir kültür örneği, 10 Kasım Atatürkü Anma Günü var. ...*

B1.Özel.K1: *Onların lideri Atatürk. Türkler Atatürkü çok severler ve ondan çok memnunar.*

Sinema / Dizi Temasından Örnekler

A2.Özel.K8: *Ben her zaman Türk diziler ve Türk müzik izliyorum. ...Şimdi ben “Kiralık aşk” izliyorum.*

B1.Özel.K8: *En güzel ve kömik filmi “Kardeşim benim”. Türkiye’de çok güzel filmleri ve dizileri vardır, çok meşhur.*

B2.Özel.K2: *Türk müziği diziler ve filmler dünyada çok ünlü.*

Müzik Temasından Örnekler

A2.Özel.K6: *Türkiye’de çok şarkıcı var. Ben yeni şarkıcıları seviyorum. Her gün Murat boz ya da Sila şarkıları dinliyorum.*

B1.Özel.K1: *Türk müzikler çok güzel ve huzurlu.*

Türlere Ait Kişilik Özellikleri Temasından Örnekler

A2.Özel.K3: *Türk insanlar çok güzel ve iyi. Ben çok Türkçe konuşamam ama onlar bana yardım ediyorlar.*

B1.Özel.K5: *Türkler nazik ve misafirperver. ...İnsanlar çok vatan sever. Her okulda, her kreşte vb kurumda konsert var, her yerde Türk bayrağı var.*

B2.Özel.K4: *Burada insanlar çok sıcakkanlı ve yardımsever. Bu nedenle eğer yardım istiyorsan onu her zaman alabilirsin.*

Tablo 4.2.2’de belirlenen temalara ve seviyelere göre aktarım yapan erkek öğrencilerin sayısı ve yüzde bilgileri belirtilmiştir. Her temanın yüzdelik dilimi ayrı hesaplanmıştır.

Tablo 4.2.2.A2, B1 ve B2 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Erkek Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri

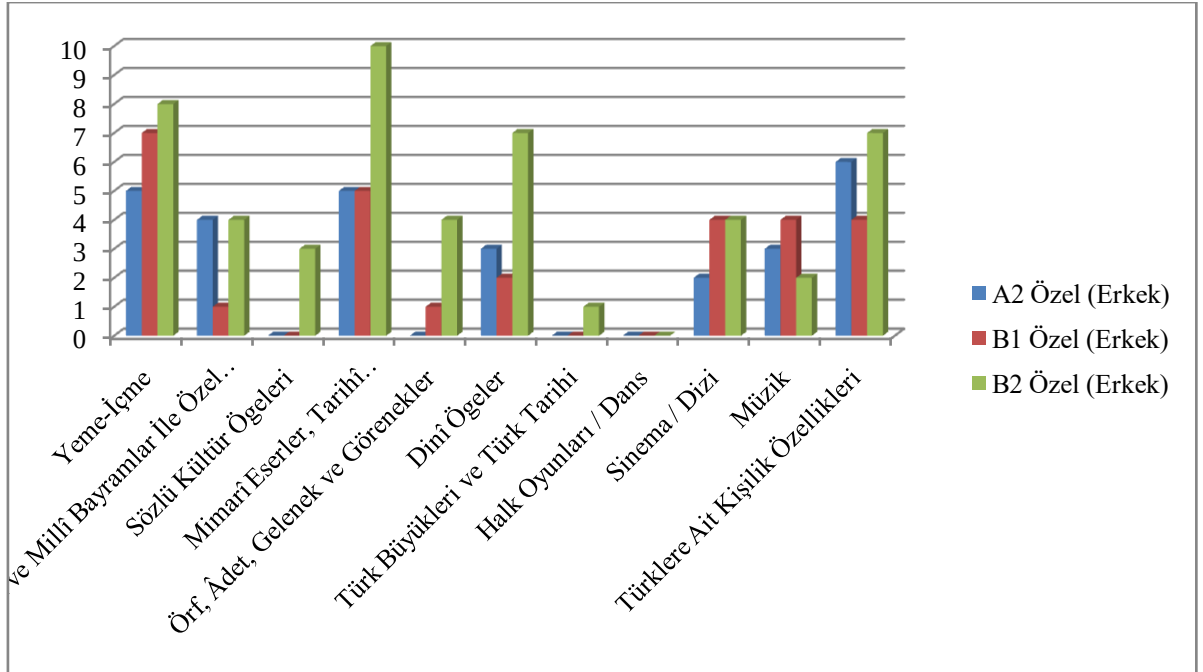
Öğrencilerin Mektuplarında Tespit Edilen Kültür Öğeleri	A2 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Erkek Öğrenci Sayısı (n)	% (f)	B1 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Erkek Öğrenci Sayısı (n)	% (f)	B2 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Erkek Öğrenci Sayısı (n)	% (f)
Yeme-İçme	5	83	7	100	8	80
Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler	4	67	1	14	4	40
Sözlü Kültür Öğeleri	-	0	-	0	3	30
Mimarî Eserler, Tarihi Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler	5	83	5	71	10	100
Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler	-	0	1	14	4	40
Dinî Öğeler	3	50	2	29	7	70
Türk Büyükleri ve Türk Tarihi	-	0	-	0	1	10
Halk Oyunları / Dans	-	0	-	0	-	0
Sinema / Dizi	2	33	4	57	4	40
Müzik	3	50	4	57	2	20
Türlere Ait Kişilik Özellikleri	6	100	4	57	7	70

Tablo 4.2.2’de belirtilen bulgulara göre A2 Özel grubunda 6, B1 Özel grubunda 7, B2 Özel grubunda 10 erkek öğrenci yer almıştır. Buna göre A2 Özel’de erkek öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları tema, “Türlere Ait Kişilik Özellikleri” temasıdır. Bu grupta 6 erkek öğrenciden 6’sı (%100) da mektuplarında Türlere ait kişilik özellikleri ile ilgili cümlelere yer vermiştir. B1 Özel’de erkek öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları tema, “Yeme-İçme” temasıdır. Bu grupta 7 erkek öğrenciden 7’si (%100) de mektuplarında belirtilen temayla ilgili

cümlelere yer vermiştir. B2 Özel’de erkek öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları tema, “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temasıdır. Bu grupta 10 erkek öğrenciden 10’u (%100) mektuplarında belirtilen temayla ilgili cümlelere yer vermiştir.

Ayrıca A2 Özel grubundaki erkek öğrencilerin “Sözlü Kültür Öğeleri”, “Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler”, “Türk Büyükleri ve Türk Tarihi”, “Halk Oyunları/Dans” temalarında; B1 Özel grubundaki erkek öğrencilerin “Sözlü Kültür Öğeleri”, “Türk Büyükleri ve Türk Tarihi”, “Halk Oyunları/Dans” temalarında; B2 Özel grubundaki erkek öğrencilerin ise “Halk Oyunları/Dans” temasında aktarım yapmadığı görülmüştür.

Tablo 4.2.2’deki veriler aşağıdaki grafikte de gösterilmiştir:

Grafik 4.2.2. A2, B1 ve B2 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Erkek Öğrenci Sayısı

Öğrencilerin mektuplarında yer alan cümlelerden örnekler ise temalar hâlinde düzenlenerek aşağıda verilmiştir. Bazı cümlelerdeki anlaşılmayı etkileyen yazım yanlışları ise köşeli parantez içinde düzeltilerek belirtilmiştir. Erkek öğrencilerin mektuplarından örnekler ise aşağıdaki gibidir:

Yeme-içme Temasından Örnekler

A2.Özel.E14: *Türk yemekleri çok birden lezzetlidir. Ben ilk Antalya ’ya geldimde [geldiğimde] ilk tatıyım [tattığım] emek [yemek] ismi tüm dünya da bilinen mercimek çorbasıdır ve türk doneri ve şiş kebabı da çok lezzetliydi.*

B1.Özel.E11: *Türk yemekleri çoğusu güzel. Ama döner konusu ayrı. Döner bütün yemeklerden güzeldir. Döner, Ayran birde acı biber üçü beraber olsa bundan daha iyisini bulamazsın.*

B2.Özel.E9: *Türkyenin [Türkiye'nin] yemekleri çok lezzetli yemek, mesela İskender, döner, ve pide, o yemekler çok lezzetli ve üçüz yemekler.*

Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler Temasından Örnekler

A2.Özel.E10: *Türkiye'de millî ve dinî bayramlar var; cumhuriyet günü ve Ramazan bayramı ve Kurban bayramı.*

B1.Özel.E9: *Bayramlar Türkyede çok önemli bence çünkü tatil var.*

B2.Özel.E7: *Bayram zamanı çok eğlencili geçiyor. Bundan başka dinî bayramları var. "Ramazan" ve "Kurban Bayram"larıdır. Bu bayramlar Türkiye'ye için çok önemlidir. "Ramazan" bayramında insanlar oruç tutuyorlar yani bütün gün içecekler ve yiyecekler yasaktır.*

Sözlü Kültür Öğeleri Temasından Örnekler

B2.Özel.E7: *Türkiye'ye ilk geliğimde "Merhaba" "Afiyet Olsun" sözleri biliyorum.*

B2.Özel.E8: *...Ben Allah çok şokur [şükür]Antalya'da yaşıyorum bance en güzel şehir.*

Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler Temasından Örnekler

A2.Özel.E13: *Türkiye'nin tarihi yerleri çok var, çünkü bu ülke Çok eskidir. Her şehirde tarihi binaları var.*

B1.Özel.E9: *Türkye de çok güzel yerler var, mesela Taksim İstanbulda çok kalabalık ve güzel bir yer turist için.*

B2.Özel.E6: *Türkiye'de çok tarihî yeri vardır, özellikle İstanbul'da. İstanbul çok güzel ve tarihi bir şehir İstanbul'da tüm dünyaya bakabilirsin ama ben onu gezmedim. ...Şimdi ben Antalya'da yaşıyorum. Antalya çok güzel ve turizm bir şehir. Antaly'da kale içi var. O çok güzel ve eski bir yer. Antalya'da Antalya Aquariumu görebilirsin. Orada birçok balık türünü görebilirsin.*

Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler Temasından Örnekler

B1.Özel.E11: *Bayram günü herkes camiye gidip Namaz kılıyorlar. Sonra da birbirleriyle kocalaşıyorlar. Bayramlaşıyorlar.*

B2.Özel.E10: *Dini bayramlarda küçükler büyüklerin elini öperler bu bizde de aynı.*

Dinî Ögeler Temasından Örnekler

A2.Özel.E13: *Türklerin adetleri, benim ülkeme çok benziyor. Çünkü biz hepimiz muslemiz [Müslümanız] ve galiba çok benziyoruz.*

B1.Özel.E11: *Bayram günü herkes camiye gidip Namaz kılıyorlar.*

B2.Özel.E6: *Türkiye'deki çoğu insan Müslüman bu yüzden birçok cami var ve çok eski camileri görebilirsən.*

Türk Büyükleri ve Türk Tarihi Temasından Örnekler

B2.Özel.E14: *Türkçe iyi bildiğim için bazı Türk dizileri izliyorum. En beğendim dizi Abdulhamit'tir. O dizi Sultan Abdulhamit hakkında konuşuyor ve onu çok seviyorum.*

Sinema / Dizi Temasından Örnekler

A2.Özel.E12: *Türk filmler çok eğlenceli. Ben de Çukur dizi izliyorum.*

B1.Özel.E10: *"Türk diziler", bence Türk diziler 30% iyidir çünkü hepsi çok uzun bir hikayeye rivayet ediyor ve bazen 300 yada 400 bölümü var diğer sorunu budur; dizilerin çoğunda kötü şeyler öğretiyor ve erkek arası kadınlar için büyük savaşlar sağlıyor. Tüm bu sorunlara rağmen güzel Türk dizilerde var ... ben Ezel dizisini çok seviyorum çünkü Tencel Kurtiz ve Kınan ımırzaloğlu'yu seviyorum.*

B2.Özel.E14: *Türkçe iyi bildiğim için bazı Türk dizileri izliyorum. En beğendim dizi Abdulhamit'tir. O dizi Sultan Abdulhamit hakkında konuşuyor ve onu çok seviyorum.*

Müzik Temasından Örnekler

A2.Özel.E10: *Ben Türk müziği seviyorum İlyas Yalçıntaş ve Mustafa ceceli her gün dinliyorum.*

B1.Özel.E10: *Türk müziği kendisi için bir branddır [markadır] ve biliyorsun İran'da ve Arap ülkeler de çok hayranı var ben kendim ebru, Emrah, Erkin Korayı çok seviyorum.*

B2.Özel.E9: *Türkyede çok şarkılar var ama bence Türk müziği güzel değil.*

Türklere Ait Kişilik Özellikleri Temasından Örnekler

A2.Özel.E13: *Türkler yabancılara çok ihtiram ediyor [Saygı duymak anlamına gelir].*

B1.Özel.E11: *Türk insanlar arkadaşlığı seviyor. Yeni insanlarla tanışmak istiyor. Bir yabancıyı görse hemen ona soru soruyor. Tanışmak istiyor onuda giderek kendi akrabası gibi zann ediyor.*

B2.Özel.E10: *Burada insanlar çok sıcakkanlı. Türkler yardım etmeyi çok severler ve birbirlerine çok saygı duyurlar.*

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “A2, B1 ve B2 YTB seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları nasıldır?” sorusu doğrultusunda öğrencilerin mektupları incelenmiş, temalara göre elde edilen bulgular tablo 4.3.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.3.1’de belirlenen temalara ve seviyelere göre aktarım yapan öğrencilerin sayısı ve yüzde bilgileri belirtilmiştir. Her temanın yüzdelik dilimi ayrı hesaplanmıştır.

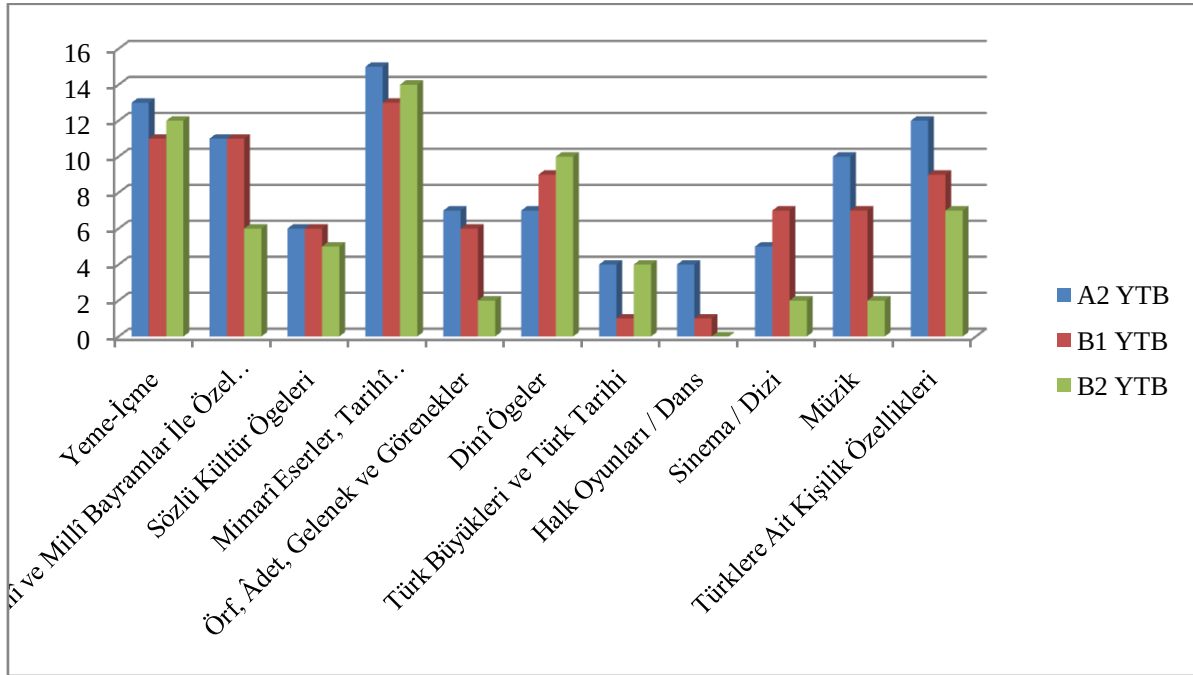
Tablo 4.3.1.A2, B1 ve B2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri

Öğrencilerin Mektuplarında Tespit Edilen Kültür Öğeleri	A2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Kişi Sayısı (n)	% (f)	B1 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Kişi Sayısı (n)	% (f)	B2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Kişi Sayısı (n)	% (f)
Yeme-İçme	13	87	11	73	12	80
Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler	11	73	11	73	6	40
Sözlü Kültür Öğeleri	6	40	6	40	5	33
Mimarî Eserler, Tarihi Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler	15	100	13	87	14	93
Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler	7	47	6	40	2	13
Dinî Öğeler	7	47	9	60	10	67
Türk Büyükleri ve Türk Tarihi	4	27	1	7	4	27
Halk Oyunları / Dans	4	27	1	7	-	0
Sinema / Dizi	5	33	7	47	2	13
Müzik	10	67	7	47	2	13
Türklere Ait Kişilik Özellikleri	12	80	9	60	7	47

Tablo 4.3.1’de belirtilen bulgulara göre A2 YTB, B1 YTB ve B2 YTB seviyelerinde her grupta 15 öğrenci yer almıştır. Buna göre A2 YTB, B1 YTB ve B2 YTB’de en çok aktarım yapılan tema, “Mimarî Eserler, Tarihi Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temasıdır. Bu duruma göre her üç grupta da en çok aktarım yapılan temanın ortak olduğu söylenebilir. A2 YTB’de 15 öğrenciden 15’i (%100), B1 YTB’de 15 öğrenciden 13’ü (%87), B2 YTB’de 15 öğrenciden 14’ü (%93) mektuplarında belirtilen tema ile ilgili bilgi vermiştir.

Ayrıca B2 YTB’de “Halk Oyunları/Dans” temasında aktarım yapılmadığı görülmüştür. A2 YTB ve B1 YTB’de ise aktarım yapılmayan tema bulunmamaktadır.

Tablo 4.3.1’deki veriler aşağıdaki grafikte de gösterilmiştir:

Grafik 4.3.1. A2, B1 ve B2 YTB’de Kültür Ögelerini Aktaran Öğrenci Sayısı

Öğrencilerin mektuplarında yer alan cümlelerden örnekler ise temalar hâlinde düzenlenerek aşağıda verilmiştir. Bazı cümlelerdeki anlaşılmayı etkileyen yazım yanlışları ise köşeli parantez içinde düzeltilerek belirtilmiştir. Öğrencilerin mektuplarından örnekler ise aşağıdaki gibidir:

Yeme-İçme Temasından Örnekler

Bu temada öğrenciler mektuplarında genel olarak yemeklerin güzel ve lezzetli olduğundan bahsetmiştir. Ayrıca öğrencilerin bildikleri ve sevdikleri yemeklerin, tatlıların ve içeceklerin isimlerini mektuplarında ifade ettiği görülmüştür.

A2.YTB.K3: *Türkiye’nin yemeklerini ben çok beğendim çünkü yemekler benim için çok lezzetli. Özellikle çorbalardan en sevdiğim çorba Mercimek ve Ezogelin çorbası. İki hafta önce arkadaşlar ile Adana Kebabı yedik ve o da çok lezzetliydi. Tatlılardan en çok baklavayı sevdim ve baklavayı sana da göndericem çünkü biliyorum, onu sen de seveceksin. Ama biliyor musun yeni geldiğim zaman ben çok ilginç bir şeyle karşılaştım: burada herkes ayran ile simit yiyordu. Benim için önce bu tuhaftı ama şu anda ben de ayran ile simiti çok sevdim.*

A2.YTB.E9: *Ben Türk yemekleri seviyorum çünkü dengeli ve sağlıklı bir yemektir, En sevdiğim Türk yemeklerden biri adan kebab, tavuk şış, izgara köfte, çorbalar; mercimek*

çorbası, Ezogelin çorbası, içecekler; Ayran, çay ve Türk Kahvesi. Türk yemekler çok beğendim ve bol bol yiyorum.

B1.YTB.K5: Tatilde; arkadaşımın evine gittim. Çok misafir perver bir aile, kendimi hiç yabancı hissetmedim. Orada; yemek kültüründen daha fazla yaklaştım. Lezettli yemekler; doğal tereyağla, doğal peynir, börekler, dolmalar...vb. Alışkın değil olduğum için bir ağır geldi, ama bu demek sevmedim değil tam aksine çok sevdim. Fakat Türk yemekleri, azıcık yağlı ve Tatlılar fazla tatlı yanı hiç bir şey yapmadan kolayca kilo alırsın.

B1.YTB.E12: Ayrıca buradaki yemekleri çok beğendim. Her şey çok güzel peynirler, börekler ve hatta buradaki gözlemeleri çok beğendim.

B2.YTB.K6: Türk mutfak kültürüyle başlıyorum. Beslenme biçimleri içinde bulunan kültürel-coğrafi-ekonomik yapıya ve tarihsel sürece göre şekillenmektedir. Bunu söylemek istiyorum ki, Türkiye’de en iyi yapılan yemekler, hamur işleri ve et yemekleri. Baklavayı unutmayalım, özel olarak Gaziantep bölgesinden olan baklavalardan.

B2.YTB.E11: Ben Türk yemeklerinin çoğunu yedim ve bazılarını çok sevdim ve bazılarını da o kadar sevmedim. Bazı yemekler sana tuhaf gelebilir, mesela nohudlu pilav çünkü pilav ve aynı yemekte, birlikte olması birazcık değişik.

Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler Temasından Örnekler

Bu temada öğrenciler mektuplarında dinî ve millî bayramlar ile özel günlerin isimlerini belirtmiştir. Mektuplar incelendiğinde öğrencilerin Türkiye’ye geldikten sonraki zaman diliminde gördükleri bayramları aktardığı görülmüştür. Bu durum özellikle öğrencilerin birinci, ikinci ve üçüncü uygulamada farklı bayramları ve günleri belirttiğinden anlaşılmaktadır.

A2.YTB.K7: Ben Türkiye’ye Ekim’de geldim. Ekim’de onlar Cumhuriyet Bayramı kutluyor ve biz kutladık. Kasım’da ben çok güzel ve ilginç olay ile karşılaştım. 10 Kasım’da 1938 yılında Türklerin atası Atatürk vefat etmiş. Şimdi Türkler saygı duyuyorlar, meselâ 10 Kasım’da dokuzu beş geçse sanki şehir “ölüyor”, herkes susuyor, arabalar duruyor, uçak hiç bir yere gitmiyor. Benim için bu çok güzel bir şey. Türkler nasıl Atatürk’e sevgiyi görmek çok çok güzel bir şey.

A2.YTB.E15: Ben iki ay önce Türkiye Cumhuriyeti’nin 95.ci yıldönümü Antalya’da kutladım. Her şey pek güzeldi. Burada 29 Ekim bütün millî bayramlardan en büyük bayramıdır, çünkü bu günde Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün kurduğu cumhuriyetinin ilan edildiği kutlanır.

B1.YTB.K5: Dinî bayramlar; millî bayramlar kutluyorlar. Sade bir kutlama değil tabi ki; bayraklar asıyorlar, konserler oluyor; her yerde. Farklı bir kutlama oluyor ama mutlaka oluyor. Geçen gün; 18 Mart Çanakkale Zafer bayramı okulda hocamız kısa bir belgesel izletti

bize Çanakkale hakkında. Türk olmamı rağmen, garip bir şey hissettim, dikem dikkendi, neden bu kadar etkilendim? Çünkü Türk arkadaşlarımdan ve hocamdan, ne kadar saygı ve gurur duyuyorlar gördüm.

B1.YTB.E12: Türkiye’de özellikle Antalya’da yaşayan insanlar kendi sosyal hayatlarını çok önem vererek bütün bayramları birlikte kutluyup ve eğleniyorlar. Ben burada birkaç tane Türk bayramlarına katıldım ve Türkler kendi bayramlarını ne kadar saygı ve onur duyuyorları öğrendim. Mesela burada Zafer bayramı, Ramazan bayramı, Kurban bayramı, Çocuklar bayramı, gençler bayramı ve bir kaç tane daha bayramları öğrendim.

B2.YTB.K6: Türklerin çok bayramları var, çok çeşitli organize ediyorlar. Bazı bayramları denk geldim ve öğrendim: Zafer Bayramı, Cumhuriyet Bayramı, Atatürk’ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı.

B2.YTB.E14: Türkiye’de 2 dinî bayramlar var bizim gibi: Ramazan bayramı ve Kurban bayramıdır. Millî bayramlarda var örneğin; cumhuriyet bayramı, kadınlar günü, anneler günü, öğretmenler günü hepsi var.

Sözlü Kültür Öğeleri Temasından Örnekler

Bu temada öğrencilerin mektuplarında geçen deyimler, atasözleri, özdeyişler, kalıp sözler gibi sözlü kültür öğeleri ve bunları yansıtan kavramlar tespit edilmiştir.

A2.YTB.K7: Uzun lafın kısıası ben Türkiye’yi çok sevdim.

A2.YTB.E13: Ben Antalya’dayım. Burası ciddi iyi bir yer. Burada turistler çok var. Turistler için en iyi bir yer ve Türkiye’nin en iyi bir yeri. Mustafa Kemal Atatürk babamız “Hiç şüphesiz ki Antalya dünyanın en güzel yeridir. ” demiş. Şu söz doğru.

B1.YTB.K3: Türkiye’de geldim zamandan beri çok şey öğrendim. En sevdim şey ata sözü. Türkler çok kullanıyorlar.

B1.YTB.E13: Bizdeki gibi erkeğin maaşın sormak, kızların yaşın sormak burada ayıptır.

B2.YTB.K5: Bugün burada rahat bir nefes alıyorsam, ayaklarım emin adımlarla yere basıyorsa, alnım aksa ve başım dikse sizin sayenizedir. Ben çok şükür iyiyim, bana sakın merak etmeyin. Türkiye’de, özellikle Antalya’da yaşamak çok güzel.

B2.YTB.E12: Senin de buraya gelmeni, hayatın keyfini çıkarmanı tavsiye ediyorum.

Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler Temasından Örnekler

Bu temada öğrenciler mektuplarında genel olarak Türkiye’de gezdikleri, gördükleri ve yaşadıkları yerleri anlatmıştır.

A2.YTB.K8: Türkiye çok güzel. Ben Antalya’da oturuyorum. Antalya çok güzel, sıcak, çevreler-her yerler yeşil ağaçlar, çiçekler var. Antalya’da deniz çok güzel. ...Antalya’da tarihi

yerler çok, onlardan: “Kaleiçi”, “Aderian Kale Kapısı”, “Kırk Merdiven”, “Hıdırlık Kulesi”, “Zincirkıran Mehmet Bey Türbesi” gibi tarihi yerler var. Ben bunlardan “Kaleiçi”ne gittim. Ben Kaleiçi’ne gitmeyi seviyorum. Kaleiçi çok güzel, denizin kenarında, orası çok kalabalık. Çünkü Antalya turistik bir şehir. Ben Antalya’yı çok seviyorum. ...Doğal güzelliklerden biri’de “Düden şelalesi” ve “Saklıkent” kayak merkezi. Ben burlara halâ gitmedim. Ama en yakın zamanda gitmeyi düşünüyorum. Çünkü oralar çok güzel.

A2.YTB.E15: Antalya’nın körfezinde büyük Toros dağları ve güzel Akdeniz karşıtılırlar [karşıtılırlar]. ...Antalya her bakıştan güzeldir, ama doğa bakışından mükemmeldir. Şehri’nin doğu yarısı büyük kayalar üzerinde kurmuş. Bu kayaların adı Falez’dir.

B1.YTB.K4: Türkiye’nin hatta Antalya’nın çevresi harika. ...Biliyorsun Antalya turistik bir yer ve burada çok birşeyler var. Mesela Kaleiçi, Konyaaltı sahili, güzel güzel oteller, Lara plajı, bir sürü alışveriş merkezleri. ...Hatta Antalya’ya yakın başka güzel şehirler var. Oralara buraya geldiğin zaman mutlaka gitmelisin. (Kemer’e, Side’ye, Manavgat’a ve Alanya’ya).

B1.YTB.E10: Türkiye’de bir çok tarih yerleri ve doğal güzellikleri var ama ben çok az kaldım bu yüzden dah gezmedim ama zaman oldukça gezip, dolaşıp yaparım. Mesela önümüzdeki hafta kapadokya’ya, şütan fatih ahmet çamısına, çannakale ve beğenzirlik yerleri gezmeyi düşünüyorum ve inşallah gideceğim.

B2.YTB.K4: Hafta sonu ben arkadaşlarımla Antalya’yı geziyoruz. Kaleiçi’ne gittik. Kaleiçi-Antalya’nın tarihi bir yerdir. Orada çok mağazalar var. Bir de pazar var, oradan alışveriş yapabiliyoruz. Nisan’da bir TÖMER’ce Türkiye’nin başka şehirlerine gittik. İzmir, Şirince, Efes, Çanakkale. İlk olarak Şirince’ye gittik. Şirince İzmir’in bir köyüdür. Çok tatlı bir yerdir. Dar sokaklarında dolaşırken kendimi eski yıllarda gibi hissediyordum. Sonra da Efes’e gittik. Efes Yunanistan’ın bir eski şehire benzer. Çok güzeldi. Daha sonra İzmir’e gittik, alışveriş yaptık, vapura bindik, çok güzel vakit geçirdik. İzmir’i gezdikten sonra Çanakkale’ye gittik. Çanakkale Türkler için kutsal bir yerdir. Orada müze’ye girdik, şehitlikleri gezdik. 1915’te bir savaş vardı, tarihi duydukça çok üzüldüm.

B2.YTB.E12: Sadece Antalya’yı değil başka yerleride görüyoruz. Mesela İzmir’de Efes, Şirince, Bostanlı, Çanakkale’de Şehitlik, Aynalı Çarşı, Pamukkale. ...Inşallah yakın günlerde de Kapadokya’ya gideceğiz.

Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler Temasından Örnekler

Bu temada öğrencilerin mektuplarında bayram kutlaması, bayramlaşma, misafirperverlik ön plana çıkmaktadır.

A2.YTB.K5: *Kahve; meşhur Türk kahvesi var, sade ya da şekerli nasıl istiyorsun, yanında lokum oluyor; çok güzel. Bazıları, çok çalıştığı zaman “yorgunluk kahvesi” diyorlar, değişik bir ifade.*

A2.YTB.E14: *Başka bayramlar da var Türkiye’de, mesela dinî bayramları çok güzel şekilde Türkler kutlanıyorlar. Anneler tatlılar hazırlıyorlar ve çocuklar bayramlar önce babaların ellerine öpüyorlar ve ondan sonra onlardan hediye istiyorlar ve babalarını onlara hediyeler veriyorlar.*

B1.YTB.K5: *Tatilde; arkadaşımın evine gittim. ...Tatilimde, birşey farkettim, bir âdet doğrusu; misafir olarak geldiğim zaman; kolonya ve şeker verdiler bana, bide gidince bir hediye verdiler bütün aile ve ayrı ayrı; Anneannesi, teyzesi, babaannesi çok mahçup; ve mutlu oldum.*

B1.YTB.E13: *Selamlaşmak ta aynı ama erkekler kafaların bir birinkiye dokunduruyor. Kızlar ise tokalaşıyor.*

B2.YTB.K3: *Yakın zamanda misafir olarak bir Türkün evini davet edildim, ve çok ilginç ve güzel bir şey fark ettim: Önce ikram olarak kolonya ve şeker veriyorlar sonra çay yanında börek, bisküvi, çörek en son Türk kahvesi yanında lokum ya da çikolata. Bu düzen daha önce görmüştüm meğerse âdet bu ve bir alışkanlık oldu.*

B2.YTB.E10: *Türkler kendi bayramlarını baya muhteşem kutluyor ve bütün bayramları eğlenceli oluyor. ...Biz bazı Türk geleneklerini ve adetlerini öğrendik, örneğin Türkler farklı selamlaşıyorlar çok yardımsever ve misafirperverlerdir.*

Dinî Öğeler Temasından Örnekler

Bu temada öğrenciler mektuplarında ezan, cami, dinî bayram, din, Müslümanlık, dua sözleri, ibadet gibi dinî öğeleri belirtmiştir.

A2.YTB.E13: *Büyük eski camiler çok varmış onlara gidip duğa [dua] etmek lazım diye düşündüm. İnşallah bir günü gideceğim. ...Bazen gelenek, dini bayramları, adetleri bizimkile aynımış. Bizim kutlanan dini bayramı burada’da aynı hepsini kutluyor. Çünkü yüzde yüz müslüman.*

B1.YTB.E15: *Türkiye din konusunda çok dikkat ediyorlar ve çok insanlar camilere gidiyorlar.*

B2.YTB.K5: *Ben çok şükür iyiyim, bana sakın merak etmeyin. ...Din tarafından da söyleyebilirim ki Rusya’dan Hıristiyanların yerinden buraya geldiğimden sonra kendimi daha rahat hissetmeye başladım. Burada birinci defa Ezanı duyunca gözlerim yaş olmuştu bile çünkü Rusya’da hiç canlı duymamıştım bunu.*

B2.YTB.E10: *Umarım sen ailenle Allah'ın sayesinde huzurlu bir çevrede hayatınıza devam ediyorsunuz.*

Türk Büyükleri ve Türk Tarihi Temasından Örnekler

Bu temaya ilişkin öğrencilerin mektuplarında ulu önder Atatürk, Osmanlı Devleti ve Çanakkale şehitlerinin ön plana çıktığı görülmektedir.

A2.YTB.K7: *Kasım'da ben çok güzel ve ilginç olay ile karşılaştım. 10 Kasım'da 1938 yılında Türklerin atası Atatürk vefat etmiş. Şimdi Türkler saygı duyuyorlar, meselâ 10 Kasım'da dokuzu beş geçe sanki şehir "ölüyor", herkes susuyor, arabalar duruyor, uçak hiç bir yere gitmiyor. Benim için bu çok güzel bir şey. Türkler nasıl Atatürk'e sevgiyi görmek çok çok güzel bir şey.*

A2.YTB.E14: *Siz biliyorsunuz dünyanın en büyük imparatorluklardan Osmaniye [Osmanlı] İmparatorluğu biridir o yüzden burada çok tarihi yerler var, meselâ İstanbul şehrinde çok tarihi camiler, müzeler ve başka tarihi yerler var.*

B1.YTB.K6: *Benim en çok hoşuma giden şey Türkler liderlerini Mustafa Kemal Atatürk'ü çok aşırı bir derece severler. Bu benim için çok kutsal bir şey geliyor.*

B2.YTB.K4: *Çanakkale Türkler için kutsal bir yerdir. Orada müze'ye girdik, şehitlikleri gezdik. 1915'te bir savaş vardı, tarihi duydukça çok üzuldüm.*

B2.YTB.E13: *Burası sadece Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihi yerleri değil fakat bir çok yer vardır Bizans İmparatorluğu ve diğer eski ülkelerin tarihi yerleridir.*

Halk Oyunları / Dans Temasından Örnekler

A2.YTB.K3: *Ders 14.30'da bitiyor ve ondan sonra benim günüm boş ama üniversitede çok iyi dans toplulukları varmış ve ben Kafkas dans topluluğuna katıldım.*

A2.YTB.E12: *Türkiye'nin kültüründe bizimkiden farklı. Mesela, düğünlerde özel bir dans yapıyorlar. Ona damat halayı diyorlar. Çok güzel dans. Ben de şu an o dansı öğreniyorum.*

B1.YTB.K4: *Ben Türklerin bazı danslarını beğeniyorum mesela Zeybek, Kolbastı, Halay vb.*

Sinema / Dizi Temasından Örnekler

A2.YTB.E15: *Geçen hafta sinemaya gittim. Burada yeni çıktığın film var. Film'in adı "Hedefim Sensin". O çok güzel ve enteresan filmidir. Yerli ve komedi tarzındadır. Bu film'den en sevdiğim şey budur, çünkü tam bizim şivemizde konuşuyorlar.*

B1.YTB.K4: *Ayrıca söyleyebilirim ki Türklerin filmlerini de herkes izlemeli çünkü biliyorsun son zamanlar Türkiye'de sinema hayatı çok gelişti ve bir sürü çok güzel ve duygusal diziler ve filmler var.*

B1.YTB.E11: *Filmler, Türkiye'nin filmler ve diziler beğendim. Mesela ben Söz, Ertuğrul, Çükür, İcarde ve güneş kızlar diziler izledim ve beğendim, ama filmler çok bilmiyorum.*

B2.YTB.E8: *Türk diziler söylerken, Türkler güzel filmler yapıyorlar. Ben en sevdiğim film "Ayla"dır, diziler tarafında "Söz"dır. Diziler için ne tür olsa Türkler güzel yapıyorlar. Bence Türkiye birinci ülke güzel diziler yapan ülkedir.*

Müzik Temasından Örnekler

A2.YTB.K8: *Türkiye'nin müzikleri bizimkilerden çok farklı. Yani "türküler" diye Türk milliyetinin çok tarihli bir müzik türü var. ...Bu türkülerle Türklerin özel dansları var: "Damat halayı", "Karadeniz", "Kezban Yenge", "Zeybek" ve başkaları.*

A2.YTB.E9: *Müzikler çok güzel. ben en sevdiğim Türk şarkıcı Sezen Aksu'dur. O şarkı söylerken sessini çok seviyorum.*

B1.YTB.K7: *Türk müziği çok beğeniyorum, eski şarkılar sınıf arkadaşlarımla beraber dinliyorum. Mesela, Sezen Aksu benim için en iyi şarkıcı.*

B1.YTB.E13: *Müzikler güzel. Bazen türk müzikleri söylüyorum. Söylemeyi çok severim. Daima vatan seven, askerler hakkında söylenen şarkıları çok severim. Filmler de aynı. ...Müzikler ve filmler çoğu vatan, şehit, tarihi hakkında. Bu da bir güzel. Çünkü gençlerimize, geleceklerimize Bu vatan toprağı nasıl? nereden? gelmişin öğretir.*

B2.YTB.K2: *Türk sanat müziği çok güzel.*

Türklerle Ait Kişilik Özellikleri Temasından Örnekler

A2.YTB.K8: *Türkler Türkiye'yi, vatanını seviyorlar. Onlar vatani için canını da vermeye hazırlar.*

A2.YTB.E13: *Türkiye'ye geldiğime çok mutluyum. Çünkü burdaki insanlar ciddi sıcak kanlı. İnsanları genellikle güler yüzlü ve yardım sever. ...Ama hepsi kibar insanlar buna ben çok sevindim bir birine her zaman yardım ediyor.*

B1.YTB.K1: *Burada küçük çocuk bile vatani için, Türkiye için her şeyi yapabilir. İnsanların kalbi vatan diye atar.*

B1.YTB.E15: *İnsanlar yabancı öğrencileri çok seviyorlar ve saygı duyuyorlar. ... İlk öncelikle insanlar çok sıcak kanlı ve adamlara iyi davranıyorlar. ...Türkiye din konusunda çok dikkat ediyorlar ve çok insanlar camilere gidiyorlar.*

B2.YTB.K7: *Yardım seven ısanlar ve sıcak kanlılar. Dine düşkün ve kendi ülkeni çok seven insanlar Türkler. Daha önce bu kadar vatan seven insan görmedim hayatımda ve onları tebrik etmek ıstıyorum hepimize örnek olabilirler.*

B2.YTB.E15: *Türk halkı neşeli ve misafirperverdir.*

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “A2, B1 ve B2 YTB seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları cinsiyet açısından nasıldır?” sorusu doğrultusunda öğrencilerin mektupları incelenmiş, temalara göre elde edilen bulgular tablo 4.4.1 ve tablo 4.4.2’de sunulmuştur.

Tablo 4.4.1’de belirlenen temalara ve seviyelere göre aktarım yapan kadın öğrencilerin sayısı ve yüzde bilgileri belirtilmiştir. Her temanın yüzdelik dilimi ayrı hesaplanmıştır.

Tablo 4.4.1.A2, B1 ve B2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Kadın Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri

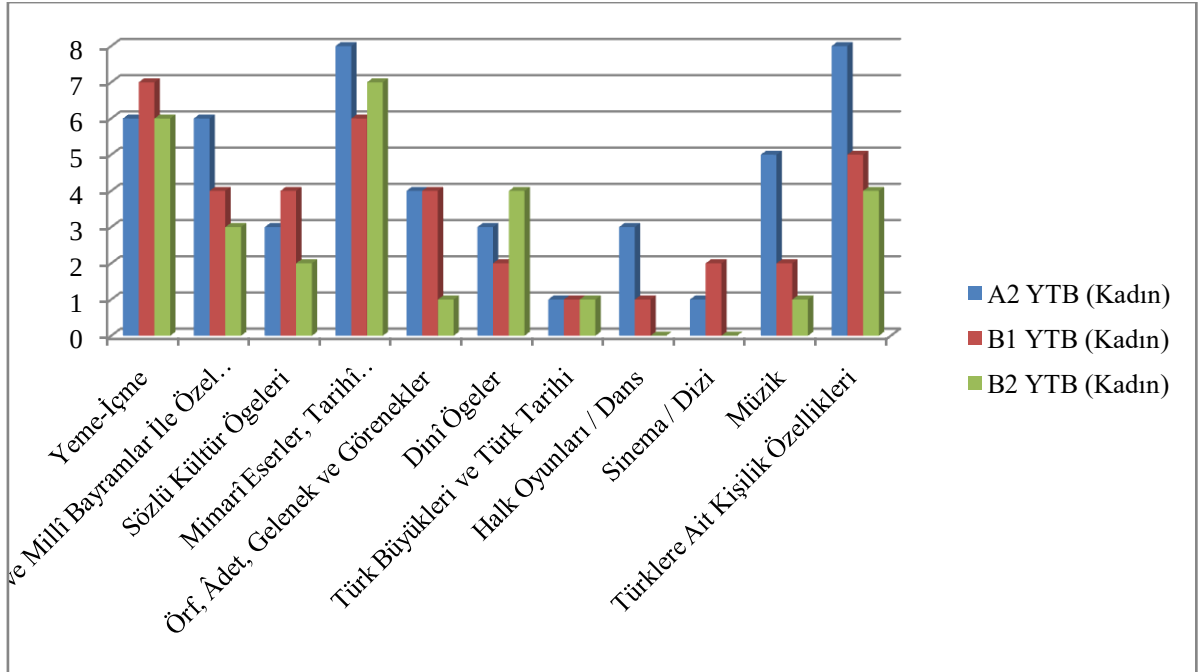
Öğrencilerin Mektuplarında Tespit Edilen Kültür Öğeleri	A2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Kadın Öğrenci Sayısı (n)	% (f)	B1 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Kadın Öğrenci Sayısı (n)	% (f)	B2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Kadın Öğrenci Sayısı (n)	% (f)
Yeme-İçme	6	75	7	88	6	86
Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler	6	75	4	50	3	43
Sözlü Kültür Öğeleri	3	38	4	50	2	29
Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler	8	100	6	75	7	100
Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler	4	50	4	50	1	14
Dinî Öğeler	3	38	2	25	4	57
Türk Büyükleri ve Türk Tarihi	1	13	1	13	1	14
Halk Oyunları / Dans	3	38	1	13	-	0
Sinema / Dizi	1	13	2	25	-	0
Müzik	5	63	2	25	1	14
Türklere Ait Kişilik Özellikleri	8	100	5	63	4	57

Tablo 4.4.1’de belirtilen bulgulara göre A2 YTB grubunda 8, B1 YTB grubunda 8, B2 YTB grubunda 7 kadın öğrenci yer almıştır. Buna göre A2 YTB’de kadın öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları temalar, “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” ve “Türklere Ait Kişilik Özellikleri” temalarıdır. Bu grupta 8 kadın öğrenciden 8’i (%100) de mektuplarında belirtilen temalar ile ilgili cümlelere yer vermiştir. B1 YTB’de kadın

öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları tema “Yeme-İçme” temasıdır. Bu grupta 8 kadın öğrenciden 7’si (%88) mektuplarında belirtilen temalarla ilgili cümlelere yer vermiştir. B2 YTB’de kadın öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları tema, “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temasıdır. Bu grupta 7 kadın öğrenciden 7’si (%100) de mektuplarında belirtilen tema ile ilgili cümlelere yer vermiştir.

Ayrıca B2 YTB grubundaki kadın öğrencilerin “Halk Oyunları/Dans” ile “Sinema/Dizi” temalarında aktarım yapmadığı görülmüştür. A2 YTB ve B1 YTB gruplarındaki kadın öğrencilerin ise aktarım yapmadığı tema bulunmamaktadır.

Tablo 4.4.1’deki veriler aşağıdaki grafikte de gösterilmiştir:

Grafik 4.4.1.A2, B1 ve B2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Kadın Öğrenci Sayısı

Öğrencilerin mektuplarında yer alan cümlelerden örnekler ise temalar hâlinde düzenlenerek aşağıda verilmiştir. Bazı cümlelerdeki anlaşılmayı etkileyen yazım yanlışları ise köşeli parantez içinde düzeltilerek belirtilmiştir. Kadın öğrencilerin mektuplarından örnekler ise aşağıdaki gibidir:

Yeme-İçme Temasından Örnekler

A2.YTB.K3: *Türkiye’nin yemeklerini ben çok beğendim çünkü yemekler benim için çok lezzetli. Özellikle çorbalardan en sevdiğim çorba Mercimek ve Ezogelin çorbası. İki hafta önce arkadaşlar ile Adana Kebabı yedik ve o da çok lezzetliydi. Tatlılardan en çok baklavayı sevdim ve baklavayı sana da göndericem çünkü biliyorum, onu sen de seveceksin. Ama biliyor*

musun yeni geldiğim zaman ben çok ilginç bir şeyle karşılaştım: burada herkes ayran ile simit yiyordu. Benim için önce bu tuhaftı ama şu anda ben de ayran ile simiti çok sevdim.

B1.YTB.K5: Tatilde; arkadaşımın evine gittim. Çok misafir perver bir aile, kendimi hiç yabancı hissetmedim. Orada; yemek kültüründen daha fazla yaklaştım. Lezettli yemekler; doğal tereyağla, doğal peyinir, börekler, dolmalar...vb. Alışkın değil olduğum için bir ağır geldi, ama bu demek sevmedim değil tam aksine çok sevdim. Fakat Türk yemekleri, azıcık yağlı ve Tatlılar fazla tatlı yanı hiç bir şey yapmadan kolayca kilo alırsın.

B2.YTB.K6: Türk mutfak kültürüyle başlıyorum. Beslenme biçimleri içinde bulunan kültürel-coğrafi-ekonomik yapıya ve tarihsel sürece göre şekillenmektedir. Bunu söylemek istiyorum ki, Türkiye’de en iyi yapılan yemekler, hamur işleri ve et yemekleri. Baklavayı unutmayalım, özel olarak Gaziantep bölgesinden olan baklavalardan.

Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler Temasından Örnekler

A2.YTB.K7: Ben Türkiye’ye Ekim’de geldim. Ekim’de onlar Cumhuriyet Bayramı kutluyor ve biz kutladık. Kasım’da ben çok güzel ve ilginç olay ile karşılaştım. 10 Kasım’da 1938 yılında Türklerin atası Atatürk vefat etmiş. Şimdi Türkler saygı duyuyorlar, meselâ 10 Kasım’da dokuzu beş geçse sanki şehir “ölüyor”, herkes susuyor, arabalar duruyor, uçak hiç bir yere gitmiyor. Benim için bu çok güzel bir şey. Türkler nasıl Atatürk’e sevgiyi görmek çok çok güzel bir şey.

B1.YTB.K5: Dinî bayramlar; millî bayramlar kutluyorlar. Sade bir kutlama değil tabi ki; bayraklar asıyorlar, konserler oluyor; her yerde. Farklı bir kutlama oluyor ama mutlaka oluyor. Geçen gün; 18 Mart Çanakkale Zafer bayramı okulda hocamız kısa bir belgesel izletti bize Çanakkale hakkında. Türk olmamı rağmen, garip bir şey hissettim, dikem dikkendi, neden bu kadar etkilendim? Çünkü Türk arkadaşlarımdan ve hocamdan, ne kadar saygı ve gurur duyuyorlar gördüm.

B2.YTB.K6: Türklerin çok bayramları var, çok çeşitli organize ediyorlar. Bazı bayramları denk geldim ve öğrendim: Zafer Bayramı, Cumhuriyet Bayramı, Atatürk’ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı.

Sözlü Kültür Öğeleri Temasından Örnekler

A2.YTB.K7: Uzun lafın kısıtı ben Türkiye’yi çok sevdim.

B1.YTB.K3: Türkiye’de geldim zamandan beri çok şey öğrendim. En sevdim şey ata sözü. Türkler çok kullanıyorlar.

B2.YTB.K5: *Bugün burada rahat bir nefes alıyorsam, ayaklarım emin adımlarla yere basıyorsa, alnım aksa ve başım dikse sizin sayenizedir. Ben çok şükür iyiyim, bana sakın merak etmeyin. Türkiye’de, özellikle Antalya’da yaşamak çok güzel.*

Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler Temasından Örnekler

A2.YTB.K8: *Türkiye çok güzel. Ben Antalya’da oturuyorum. Antalya çok güzel, sıcak, çevreler-her yerler yeşil ağaçlar, çiçekler var. Antalya’da deniz çok güzel. ...Antalya’da tarihi yerler çok, onlardan: “Kaleiçi”, “Aderian Kale Kapısı”, “Kırk Merdiven”, “Hıdırlık Külesi”, “Zincirkıran Mehmet Bey Türbesi” gibi tarihi yerler var. Ben bunlardan “Kaleiçi”ne gittim. Ben Kaleiçi’ne gitmeyi seviyorum. Kaleiçi çok güzel, denizin kenarında, orası çok kalabalık. Çünkü Antalya turistik bir şehir. Ben Antalya’yı çok seviyorum. ...Doğal güzelliklerden biri’de “Düden şelalesi” ve “Saklıkent” kayak merkezi. Ben burlara halâ gitmedim. Ama en yakın zamanda gitmeyi düşünüyorum. Çünkü oralar çok güzel.*

B1.YTB.K4: *Türkiye’nin hatta Antalya’nın çevresi harika. ...Biliyorsun Antalya turistik bir yer ve burada çok birşeyler var. Mesela Kaleiçi, Konyaaltı sahili, güzel güzel oteller, Lara plajı, bir sürü alışveriş merkezleri. ...Hatta Antalya’ya yakın başka güzel şehirler var. Oralara buraya geldiğin zaman mutlaka gitmelisin. (Kemer’e, Side’ye, Manavgat’a ve Alanya’ya).*

B2.YTB.K2: *Sen de Antalya’ya gelemelisin, eminim çok seviniceksin çünkü Antalya çok güzel bir şehir. ...Antalya çok güzel doğal var ve temiz deniz. Sık sık sahile gidiyorum ve deniz bakınca daha rahat hisediyorum. ...Bence tüm Türkiye çok güzel. İki hafta önce İzmir’e ve Çanakkale’ye gittik. İzmir çok beğndim, Antalya’dan daha büyük şehir. ...Antalya’ya gelmeden önce İstanbula gittim. Orda bir ay kaldım. İstanbul’da en lezzetli yemek yedim, mesela katmer çok farklı bir tatlı ama ben çok sevindim. Sonra Taksim’de en meşhur kahve içtim, gerçekten farklı bir tadını vardı, çok hoşuma gitti. Dünyada en güzel ve en eski şehirlerden bir olan İstanbul. Eğer bir gün İstanbula gitmek istiyorsun kesinlikle bazı yerler görmen lazım, mesela Topkapı Sarayı, Kız Külesi, Aya Sofya, Pyer Loti, Galata Kulesi (ordan çok güzel fotoğraf çektim, sana göndereceğim), Süleymaniye camısı ve daha çok.*

Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler Temasından Örnekler

A2.YTB.K5: *Kahve; meşhur Türk kahvesi var, sade ya da şekerli nasıl istiyorsun, yanında lokum oluyor; çok güzel. Bazıları, çok çalıştığı zaman “yorgunluk kahvesi” diyorlar, değişik bir ifade.*

B1.YTB.K7: *Bizim ülkede kahvalte [kahvaltı] o kadar önemli değil, biz sadece bazen beraber yiyoruz, ama burda kahvalte çok özel ve önemli. Onlar her pazar büyük kahvalte yapıyorlar ve aile ile beraber yiyorlar.*

B2.YTB.K3: *Yakın zamanda misafir olarak bir Türkün evini davet edildim, ve çok ilginç ve güzel bir şey fark ettim: Önce ikram olarak koloniya ve şeker veriyorlar sonra çay yanında börek, bisküvi, çörek en son Türk kahvesi yanında lokum ya da çikolata. Bu düzen daha önce görmüştüm meğerse âdet bu ve bir alışkanlık oldu.*

Dinî Ögeler Temasından Örnekler

A2.YTB.K5: *Tarihi yerler çok var ve güzel bir şekilde sahip çektiler [çıktılar] “Ayasofia” gibi “Topkapı” gibi İstanbul’da; ya da “Büyük Camii”.*

B1.YTB.K5: *Dinî bayramlar; millî bayramlar kutluyorlar.*

B2.YTB.K5: *Ben çok şükür iyiyim, bana sakın merak etmeyin. ...Din tarafından da söyleyebilirim ki Rusya’dan Hıristiyanların yerinden buraya geldiğinden sonra kendimi daha rahat hissetmeye başladım. Burada birinci defa Ezanı duyunca gözlerim yaş olmuştu bile çünkü Rusya’da hiç canlı duymamıştım bunu.*

Türk Büyükleri ve Türk Tarihi Temasından Örnekler

A2.YTB.K7: *Kasım’da ben çok güzel ve ilginç olay ile karşılaştım. 10 Kasım’da 1938 yılında Türklerin atası Atatürk vefat etmiş. Şimdi Türkler saygı duyuyorlar, meselâ 10 Kasım’da dokuzu beş geçse sanki şehir “ölüyor”, herkes susuyor, arabalar duruyor, uçak hiç bir yere gitmiyor. Benim için bu çok güzel bir şey. Türkler nasıl Atatürk’e sevgiyi görmek çok çok güzel bir şey.*

B1.YTB.K6: *Benim en çok hoşuma giden şey Türkler liderlerini Mustafa Kemal Atatürk’ü çok aşırı bir derece severler. Bu benim için çok kutsal bir şey geliyor.*

B2.YTB.K4: *Çanakkale Türkler için kutsal bir yerdir. Orada müze’ye girdik, şehitlikleri gezdik. 1915’te bir savaş vardı, tarihi duydukça çok üzüldüm.*

Halk Oyunları / Dans Temasından Örnekler

A2.YTB.K8: *Bu türkülerle Türklerin özel dansları var: “Damat halayı”, “Karadeniz”, “Kezban Yenge”, “Zeybek” ve başkaları. Bu danslar çok güzel... Dünlerde [düğünlerde], özel günlerde, partilerde bu danslar kesinlikle oynanıyor [oynanıyor]. Ben bu dansları çok sevdim. Bu danslar benim ilgimi çekti.*

B1.YTB.K4: *Ben Türklerin bazı danslarını beğeniyorum mesela Zeybek, Kolbastı, Halay vb.*

Sinema / Dizi Temasından Örnekler

B1.YTB.K3: *Türk şarkılar ve filmler çok güzel, ama çok acı.*

B1.YTB.K4: *Ayrıca söyleyebilirim ki Türklerin filmlerini de herkes izlemeli çünkü biliyorsun son zamanlar Türkiye’de sinema hayatı çok gelişti ve bir sürü çok güzel ve duygusal diziler ve filmler var.*

Müzik Temasından Örnekler

A2.YTB.K6: *Bugün bütün gün Barış Akarsu’nun “Kimdir O” şarkısını dinleyerek geçirdim.*

B1.YTB.K3: *Türk şarkılar ve filmler çok güzel, ama çok acı.*

B2.YTB.K2: *Türk sanat müziği çok güzel.*

Türlere Ait Kişilik Özellikleri Temasından Örnekler

A2.YTB.K1: *Türk millete çok sıcakkanlı ve yardımcı sever bir millettir, ve genellikle yabancıları çok seviyorlar ve açık davranıyorlar. ...Türklerin bilinen en önemli özelliklerinden birisi de misafirperverlikleridir. ...Burada bayramları çok değer veriyorlar. Milli bayramlar geldiğinde halk bu günleri büyük bir coşku içinde kutluyorlar.*

B1.YTB.K2: *Türk milletin sıcakkanlı olması, misafir perver ve neşeli olmalı, kendi ülkerini aşırı bir derece de sevmek benim hoşuma gidiyor ve bu konuda onları alkışlıyorum.*

B2.YTB.K2: *Buradaki insanlar çok nazik ve misafirperver.*

Tablo 4.4.2’de belirlenen temalara ve seviyelere göre aktarım yapan erkek öğrencilerin sayısı ve yüzde bilgileri belirtilmiştir. Her temanın yüzdelik dilimi ayrı hesaplanmıştır.

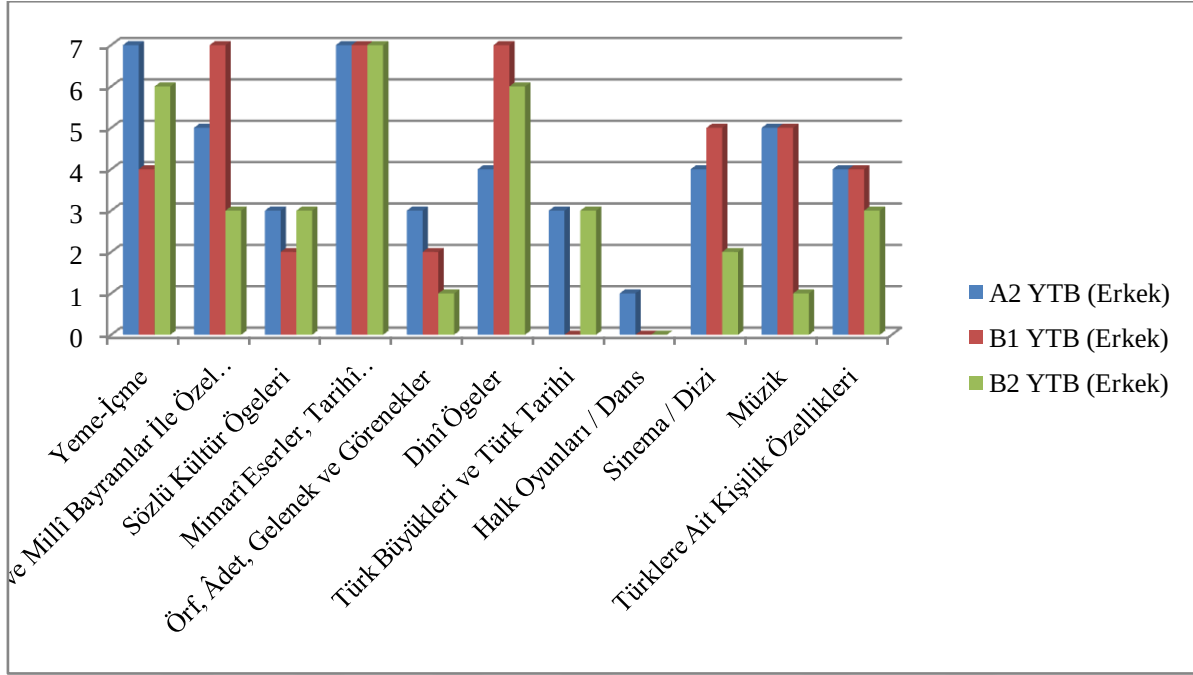
Tablo 4.4.2.A2, B1 ve B2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Erkek Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri

Öğrencilerin Mektuplarında Tespit Edilen Kültür Öğeleri	A2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Erkek Öğrenci Sayısı (n)	% (f)	B1 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Erkek Öğrenci Sayısı (n)	% (f)	B2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Erkek Öğrenci Sayısı (n)	% (f)
Yeme-İçme	7	100	4	57	6	75
Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler	5	71	7	100	3	38
Sözlü Kültür Öğeleri	3	43	2	29	3	38
Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler	7	100	7	100	7	88
Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler	3	43	2	29	1	13
Dinî Öğeler	4	57	7	100	6	75
Türk Büyükleri ve Türk Tarihi	3	43	-	0	3	38
Halk Oyunları / Dans	1	14	-	0	-	0
Sinema / Dizi	4	57	5	71	2	25
Müzik	5	71	5	71	1	13
Türklere Ait Kişilik Özellikleri	4	57	4	57	3	38

Tablo 4.4.2’de belirtilen bulgulara göre A2 YTB grubunda 7, B1 YTB grubunda 7, B2 YTB grubunda 8 erkek öğrenci yer almıştır. Buna göre A2 YTB’de erkek öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları temalar, “Yeme-İçme” ve “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temalarıdır. Bu grupta 7 erkek öğrenciden 7’si (%100) de mektuplarında belirtilen temalarla ilgili cümlelere yer vermiştir. B1 YTB’de erkek öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları temalar; “Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler”, “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler”, “Dinî Öğeler” temalarıdır. Bu grupta 7 erkek öğrenciden 7’si (%100) de mektuplarında belirtilen temalarla ilgili cümlelere yer vermiştir. B2 YTB’de erkek öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları tema, “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temasıdır. Bu grupta 8 erkek öğrenciden 7’si (%88) mektuplarında belirtilen temayla ilgili cümlelere yer vermiştir.

Ayrıca B1 YTB grubundaki erkek öğrencilerin mektuplarında “Türk Büyükleri ve Türk Tarihi” ile “Halk Oyunları/Dans” temalarında, B2 YTB grubundaki erkek öğrencilerin de “Halk Oyunları/Dans” temalarında aktarım yapmadığı görülmüştür. A2 YTB grubundaki erkek öğrencilerin ise aktarım yapmadığı tema bulunmamaktadır.

Tablo 4.4.2’deki veriler aşağıdaki grafikte de gösterilmiştir:

Grafik 4.4.2.A2, B1 ve B2 YTB’de Kültür Ögelerini Aktaran Erkek Öğrenci Sayısı

Öğrencilerin mektuplarında yer alan cümlelerden örnekler ise temalar hâlinde düzenlenerek aşağıda verilmiştir. Bazı cümlelerdeki anlaşılmayı etkileyen yazım yanlışları ise köşeli parantez içinde düzeltilerek belirtilmiştir. Erkek öğrencilerin mektuplarından örnekler ise aşağıdaki gibidir:

Yeme-içme Temasından Örnekler

A2.YTB.E9: *Ben Türk yemekleri seviyorum çünkü dengeli ve sağlıklı bır yemektir, En sevdiğim Türk yemeklerden biri adan kebab, tavuk şış, izgara köfte, çorbalar; mercimek çorbası, Ezogelin çorbası, içecekler; Ayran, çay ve Türk Kahvesi. Türk yemekler çok beğendim ve bol bol yiyorum.*

B1.YTB.E12: *Ayrıca buradaki yemekleri çok beğendim. Her şey çok güzel peynirler, börekler ve hatta buradaki gözlemeleri çok beğendim.*

B2.YTB.E11: *Ben Türk yemeklerinin çoğusunu yedim ve bazılarını çok sevdim ve bazılarını da o kadar sevmedim. Bazı yemekler sana tuhaf gelebilir, mesela nohudlu pilav çünkü pilav ve aynı yemekte, birlikte olması birazcık değişik.*

Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler Temasından Örnekler

A2.YTB.E15: *Ben iki ay önce Türkiye Cumhuriyeti'nin 95.ci yıldönümü Antalya'da kutladım. Her şey pek güzeldi. Burada 29 Ekim bütün milli bayramlardan en büyük bayramıdır, çünkü bu günde Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu cumhuriyetinin ilan edildiği kutlanır.*

B1.YTB.E12: *Türkiye'de özellikle Antalya'da yaşayan insanlar kendi sosyal hayatlarını çok önem vererek bütün bayramları birlikte kutluyup ve eğleniyorlar. Ben burada birkaç tane Türk bayramına katıldım ve Türkler kendi bayramlarını ne kadar saygı ve onur duyuyorları öğrendim. Mesela burada Zafer bayramı, Ramazan bayramı, Kurban bayramı, Çocuklar bayramı, gençler bayramı ve bir kaç tane daha bayramları öğrendim.*

B2.YTB.E14: *Türkiye'de 2 dinî bayramlar var bizim gibi: Ramazan bayramı ve Kurban bayramıdır. Millî bayramlarda var örneğin; cumhuriyet bayramı, kadınlar günü, anneler günü, öğretmenler günü hepsi var.*

Sözlü Kültür Öğeleri Temasından Örnekler

A2.YTB.E15: *İki ay önce Antalya'ya resmen taşındım. Antalya gerçekten tam onun kuruluş efsanesi gibi. Antalya'nın kuruluş efsanesi şöyledir, Attal II kendi korsanlarına demiş "Gidin ve dünya'nın cennet parçasını bulunuz." Antalya o kadar güzel ki, sanki gerçekten cennetten bir parçasıdır.*

B1.YTB.E13: *Bizdeki gibi erkeğin maaşın sormak, kızların yaşın sormak burada ayıptır.*

B2.YTB.E12: *Senin de buraya gelmeni, hayatın keyfini çıkarmanı tavsiye ediyorum.*

Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler Temasından Örnekler

A2.YTB.E11: *Ben şimdi iki aydır Antalyada yaşıyorum. Burası çok güzel bir şehirdir. Çok güzel doğal manzaralar var, en güzele bence denizdir. Çok saf bir suyu var. Bu şehir turist bir şehirdir, farklı ülkelerden ve farklı Kültürlü insanlar burada bulursun. ...Ama bişey sana söylemek lazım, Antalya çok eski bir şehirdir çünkü çok eski bineler var içinde kale gibi yer. ...Çok resimler orada çektim özellikle Üç Kapılarda. Bu yeri görmek lazım. Bence en güzel binalar camilerdir. Eski osmanlı dizaynın kulanıyolar. Ayrıca bu şehir çok güzel havası va.*

B1.YTB.E10: *Türkiye'de bir çok tarih yerleri ve doğal güzellikleri var ama ben çok az kaldım bu yüzden dah gezmedim ama zaman oldukça gezip, dolaşıp yaparım. Mesela önümüzdeki hafta kapadokya'ya, şültan fatih ahmet çamısına, çannakale ve beğenzirlik yerleri gezmeyi düşünüyorum ve inşallah gideceğim.*

B2.YTB.E8: *Türkiye'de güzel ve tarih yerleri çok var. Mesela Çanakkale'de hatıra güzel yerler var ve ben oraya gittim ve sevdim. Ben Antalya'da yaşıyorum. Antalya içinde çok güzel*

yerler var mesela Konyaaltı sahili, Kaleiçi ve şellaler. İstanbulda, Ayasofya ve Galata kulesi. Efeste tarih yerleri var, ve meryama ana evi var.

Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler Temasından Örnekler

A2.YTB.E14: *Başka bayramlar da var Türkiye’de, mesela dinî bayramları çok güzel şekilde Türkler kutlanıyorlar. Anneler tatlılar hazırlıyorlar ve çocuklar bayramlar önce babaların ellerine öpüyorlar ve ondan sonra onlardan hediye istiyorlar ve babalarını onlara hediyeler veriyorlar.*

B1.YTB.E13: *Selamlaşmak ta aynı ama erkekler kafaların bir birinkiye dokunduruyor. Kızlar ise tokalaşıyor.*

B2.YTB.E10: *Türkler kendi bayramlarını baya muhteşem kutluyor ve bütün bayramları eğlenceli oluyor. ...Biz bazı Türk geleneklerini ve adetlerini öğrendik, örneğin Türkler farklı selamlaşıyorlar çok yardımsever ve misafirperverlerdir.*

Dinî Öğeler Temasından Örnekler

A2.YTB.E10: *Türk insanlar muslimandır [Müslümandır] bu yüzden muslim ülkeleri çok yardım ediyorlar.*

B1.YTB.E9: *Arkadaşım ben türkiyenin halkları 99% musulman bunun için çok severdim.*

B2.YTB.E8: *Türkiye’de Musliman bir ülkedir ama çoğunda öyle görünmüyorlar.*

Türk Büyükleri ve Türk Tarihi Temasından Örnekler

A2.YTB.E13: *Mustafa Kemal Atatürk babamız “Hiç şüphesiz ki Antalya dünyanın en güzel yeridir. ” demiş. Şu söz doğru.*

A2.YTB.E15: *Ben iki ay önce Türkiye Cumhuriyeti’nin 95.ci yıldönümü Antalya’da kutladım. Her şey pek güzeldi. Burada 29 Ekim bütün milli bayramlardan en büyük bayramıdır, çünkü bu günde Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün kurduğu cumhuriyetinin ilan edildiği kutlanır.*

B2.YTB.E10: *Türkiye’de baya tarihî mekanlar bulunuyor ve onların birçoğu Osmanlı imparatorluğuna aittir.*

Halk Oyunları / Dans Temasından Örnekler

A2.YTB.E12: *Türkiye’nin kültürüde bizimkiden farklı. Mesela, düğünlerde özel bir dans yapıyorlar. Ona damat halayı diyorlar. Çok güzel dans. Ben de şu an o dansı öğreniyorum.*

Sinema / Dizi Temasından Örnekler

A2.YTB.E10: *Türk filimler ve diziler izliyorum. ...Mesela şuan ben Söz dizi çok seviyorum çünkü en sevdiğim aktor var (Tolga Saritaş).*

B1.YTB.E14: *Filmlerede gidiyoruz. Benim en sevdiğim Türk filmi “Müslüm”. Bu film gerçekten güzel.*

B2.YTB.E10: *Türk filmleri seviyorum çünkü Türk Filmlerin hikayeleri çok güzel ve etkileyicidir.*

Müzik Temasından Örnekler

A2.YTB.E9: *Müzikler çok güzel. ben en sevdiğim Türk şarkıcı Sezen Aksu’dur. O şarkı söylerken sessini çok seviyorum.*

B1.YTB.E13: *Müzikler güzel. Bazen türk müzikleri söylüyorum. Söylemeyi çok severim. Daima vatan seven, askerler hakkında söylenen şarkıları çok severim. Filmler de aynı. ...Müzikler ve filmler çoğu vatan, şehit, tarihi hakkında. Bu da bir güzel. Çünkü gençlerimize, geleceklerimize Bu vatan toprağı nasıl? nereden? gelmişin öğretir.*

B2.YTB.E8: *Türkiye’nin müzikler aynı bizimki gibi ama bazı müzikler bizden daha iyi ve ben onlar boş zamanlarım dinliyorum.*

Türklere Ait Kişilik Özellikleri Temasından Örnekler

A2.YTB.E14: *Antalya’da bir yurttaki kalıyorum ve burası çok güzel yer yani şöyle söyleyim ben kendimi yalnız hissetmiyorum çünkü buradaki insanlar çok kibar, nazık ve sıcakkanlıdır. ...Hani Türkiye’de bayramları çok harika şekilde kutlıyorlar ve bayramları için bütün Türkler hazırlık yapıyorlar. ...Diğer yandan buradaki insanlar çok yardımsever, sıcak, dürüst ve nazık insanlar.*

B1.YTB.E11: *Türkiye’nin halk, özellikle Antalyalıları sıcaklı insanlar ve sevdim. Bazı insanlar yapancılar seviyorlar. Bazı da sana çok yardım ediyorlar. Hiç kimse sana zarar vermiyor, özgürlük var bunları Türkiye’den sevdim.*

B2.YTB.E8: *Türkiye’nin halkı çoğunda iyi insanlar çünkü bize yardım ediyorlar.*

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “A2 Özel ve A2 YTB seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları arasında fark var mıdır?” sorusu doğrultusunda öğrencilerin mektupları incelenmiş, temalara göre elde edilen bulgular tablo 4.5.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.5.1’de belirlenen temalara ve seviyelere göre aktarım yapan öğrencilerin sayısı ve yüzde bilgileri belirtilmiştir. Her temanın yüzdelik dilimi ayrı hesaplanmıştır.

Tablo 4.5.1.A2 Özel ve A2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri

Öğrencilerin Mektuplarında Tespit Edilen Kültür Öğeleri	A2 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Kişi Sayısı (n)	% (f)	A2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Kişi Sayısı (n)	% (f)
Yeme-İçme	14	93	13	87
Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler	7	47	11	73
Sözlü Kültür Öğeleri	1	7	6	40
Mimarî Eserler, Tarihi Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler	13	87	15	100
Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler	1	7	7	47
Dinî Öğeler	6	40	7	47
Türk Büyükleri ve Türk Tarihi	1	7	4	27
Halk Oyunları / Dans	-	0	4	27
Sinema / Dizi	7	47	5	33
Müzik	10	67	10	67
Türklere Ait Kişilik Özellikleri	13	87	12	80

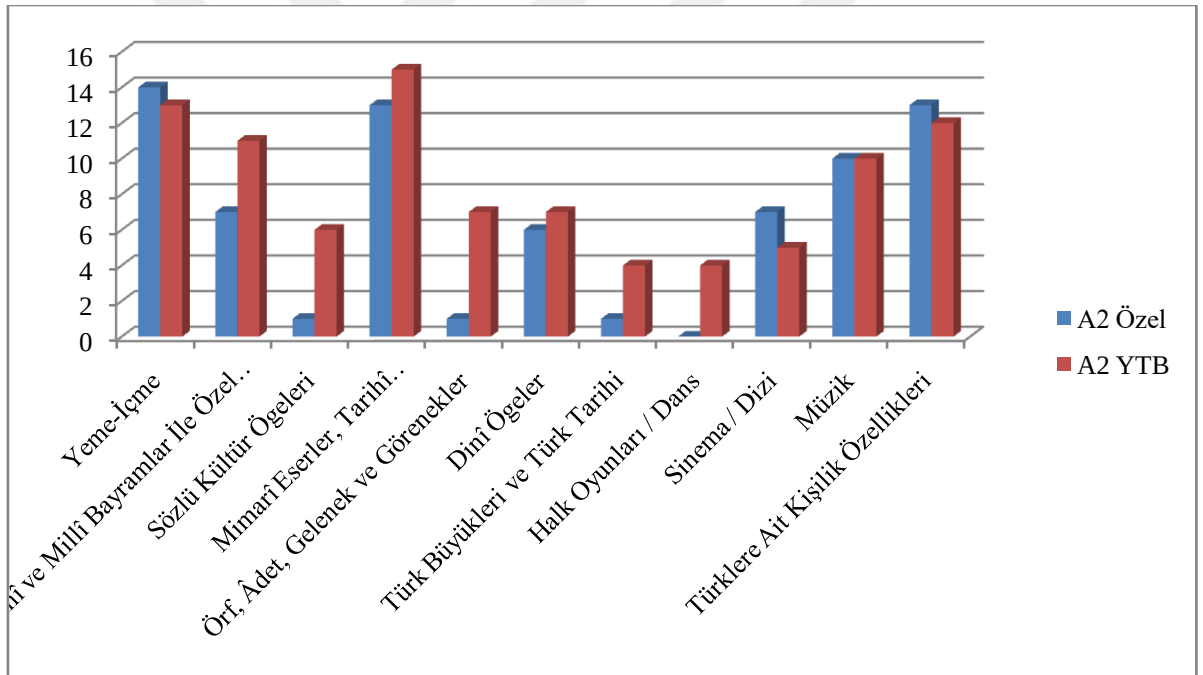
Tablo 4.5.1’de belirtilen bulgulara göre A2 Özel ve A2 YTB seviyelerinde her grupta 15 öğrenci yer almıştır. Buna göre A2 Özel’de en çok aktarım yapılan tema, “Yeme-İçme” temasıdır. A2 Özel’de 15 öğrenciden 14’ü (%93) mektuplarında yeme-içme ile ilgili bilgi vermiştir. A2 Özel’de en çok aktarım yapılan ikinci ve üçüncü temalar, “Mimarî Eserler, Tarihi Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” ve “Türklere Ait Kişilik Özellikleri” temalarıdır. Bu grupta 15 öğrenciden 13’ü (%87) mektuplarında belirtilen temalar ile ilgili bilgi vermiştir. A2 YTB’de en çok aktarım yapılan tema, “Mimarî Eserler, Tarihi Yerler, Doğal Güzellikler,

Şehirler” temasıdır. A2 YTB’de 15 öğrenciden 15’i (%100) mektuplarında belirtilen tema ile ilgili bilgi vermiştir. A2 YTB’de en çok aktarım yapılan ikinci tema, “Yeme-İçme” temasıdır. Bu grupta 15 öğrenciden 13’ü (%87) mektuplarında belirtilen tema ile ilgili bilgi vermiştir. A2 YTB’de en çok aktarım yapılan üçüncü tema, “Türlere Ait Kişilik Özellikleri” temasıdır. Bu grupta 15 öğrenciden 12’si (%80) mektuplarında belirtilen tema ile ilgili bilgi vermiştir.

Ayrıca A2 Özel’de “Halk Oyunları/Dans” temasında aktarım yapılmadığı görülmüştür. A2 YTB’de ise aktarım yapılmayan temaya rastlanmamıştır.

Yapılan aktarımlar göz önünde bulundurulduğunda ilk üç sıra içinde yer alan “Yeme-İçme”, “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler”, “Türlere Ait Kişilik Özellikleri” temalarının iki grupta da ortak olarak yer aldığı görülmektedir. Bunun yanında A2 YTB grubundaki öğrencilerin A2 Özel grubundaki öğrencilere göre mektuplarında konu ile ilgili daha ayrıntılı bilgi verdiği söylenebilir.

Tablo 4.5.1’deki veriler aşağıdaki grafikte de gösterilmiştir:

Grafik 4.5.1.A2 Özel ve A2 YTB’de Kültür Ögelerini Aktaran Öğrenci Sayısı

Öğrencilerin mektuplarında yer alan cümlelerden örnekler ise temalar hâlinde düzenlenerek aşağıda verilmiştir. Bazı cümlelerdeki anlaşılmayı etkileyen yazım yanlışları ise köşeli parantez içinde düzeltilerek belirtilmiştir. Öğrencilerin mektuplarından örnekler ise aşağıdaki gibidir:

Yeme-İçme Temasından Örnekler

A2.Özel.K6: *Türk yemekleri da çok iyi. Doner kebab, Adana kebab, pide. Hepsi çok lezzetli. Bir kaç Tatlıler da var. Baklava, künefe, sütlaç, kazandibi. Ben en çok Künefe’ye seviyorum.*

A2.Özel.E14: *Türk yemekleri çok birden lezzetlidir. Ben ilk Antalya'ya geldimde [geldiğimde] ilk tatıyım [tattığım] emek [yemek] ismi tüm dünya da bilinen mercimek çorbasıdır ve türk doneri ve şiş kebabı da çok lezzetliydi.*

A2.YTB.K3: *Türkiye'nin yemeklerini ben çok beğendim çünkü yemekler benim için çok lezzetli. Özellikle çorbalardan en sevdiğim çorba Mercimek ve Ezogelin çorbası. İki hafta önce arkadaşlar ile Adana Kebabı yedik ve o da çok lezzetliydi. Tatlılardan en çok baklavayı sevdim ve baklavayı sana da göndericem çünkü biliyorum, onu sen de seveceksin. Ama biliyor musun yeni geldiğim zaman ben çok ilginç bir şeyle karşılaştım: burada herkes ayran ile simit yiyordu. Benim için önce bu tuhaftı ama şu anda ben de ayran ile simiti çok sevdim.*

A2.YTB.E9: *Ben Türk yemekleri seviyorum çünkü dengeli ve sağlıklı bir yemektir, En sevdiğim Türk yemeklerden biri adan kebab, tavuk şiş, izgara köfte, çorbalar; mercimek çorbası, Ezogelin çorbası, içecekler; Ayran, çay ve Türk Kahvesi. Türk yemekler çok beğendim ve bol bol yiyorum.*

Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler Temasından Örnekler

A2.Özel.K1: *Türkiye dört bayramı var: 1 Mayıs İşçi Bayramı, 23 Nisan Çocuk Bayramı, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 19 Mayıs, 30 Ağustos Zafer Bayramı ve 2 dinî var: Ramazan ve Kurban Bayramı.*

A2.Özel.E10: *Türkiye'de millî ve dinî bayramlar var; cumhuriyet günü ve Ramazan bayramı ve Kurban bayramı.*

A2.YTB.K7: *Ben Türkiye'ye Ekim'de geldim. Ekim'de onlar Cumhuriyet Bayramı kutluyor ve biz kutladık. Kasım'da ben çok güzel ve ilginç olay ile karşılaştım. 10 Kasım'da 1938 yılında Türklerin atası Atatürk vefat etmiş. Şimdi Türkler saygı duyuyorlar, meselâ 10 Kasım'da dokuzu beş geçse sanki şehir "ölüyor", herkes susuyor, arabalar duruyor, uçak hiç bir yere gitmiyor. Benim için bu çok güzel bir şey. Türkler nasıl Atatürk'e sevgiyi görmek çok çok güzel bir şey.*

A2.YTB.E15: *Ben iki ay önce Türkiye Cumhuriyeti'nin 95.ci yıldönümü Antalya'da kutladım. Her şey pek güzeldi. Burada 29 Ekim bütün milli bayramlardan en büyük bayramıdır, çünkü bu günde Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu cumhuriyetinin ilan edildiği kutlanır.*

Sözlü Kültür Öğeleri Temasından Örnekler

A2.Özel.K9: *Türk yemeklerine aşık oldum. Türk çorbaları, lezzetli lokumları, tatlıları ağızımda kaldı [Tadı damağında kalmak deyimini kastedilmiş].*

A2.YTB.K7: *Uzun lafın kisası ben Türkiye'yi çok sevdim.*

A2.YTB.E13: *Ben Antalya'dayım. Burası ciddi iyi bir yer. Burada turistler çok var. Turistler için en iyi bir yer ve Türkiye'nin en iyi bir yeri. Mustafa Kemal Atatürk babamız "Hiç şüphesiz ki Antalya dünyanın en güzel yeridir. " demiş. Şu söz doğru.*

Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler Temasından Örnekler

A2.Özel.K2: *Antalyada deniz var, denizin yanında Telfrek [teleferik] var, telfrek çok eğlencili. ...Geçen yaz Kemer'e gittim deniz orada çok güzel, çok saf, çok sakin. Orada bir cami büyük var onu çok sevdim. ...Geçen ilkbahar İstanbul'a gittim. İstanbul çok büyük ve çok kalabalık. Ama orada eski yerler var. Sultan Ahmet Cami çok büyük. Orada Taksim meydanı var. Taksim'de ilk bahar'da çok çiçek var. O çiçek çok güzel ve çok rengli. Onun adı lale. Onu çok sevdim.*

A2.Özel.E13: *Türkiye'nin tarihi yerleri çok var, çünkü bu ülke Çok eskidir. Her şehirde tarihi binaları var.*

A2.YTB.K8: *Türkiye çok güzel. Ben Antalya'da oturuyorum. Antalya çok güzel, sıcak, çevreler-her yerler yeşil ağaçlar, çiçekler var. Antalya'da deniz çok güzel. ...Antalya'da tarihi yerler çok, onlardan: "Kaleiçi", "Aderian Kale Kapısı", "Kırk Merdiven", "Hıdırlık Külesi", "Zincirkıran Mehmet Bey Türbesi" gibi tarihi yerler var. Ben bunlardan "Kaleiçi"ne gittim. Ben Kaleiçi'ne gitmeyi seviyorum. Kaleiçi çok güzel, denizin kenarında, orası çok kalabalık. Çünkü Antalya turistik bir şehir. Ben Antalya'yı çok seviyorum. ...Doğal güzelliklerden biri'de "Düden şelalesi" ve "Saklıkent" kayak merkezi. Ben burlara halâ gitmedim. Ama en yakın zamanda gitmeyi düşünüyorum. Çünkü oralar çok güzel.*

A2.YTB.E15: *Antalya'nın körfezinde büyük Toros dağları ve güzel Akdeniz karşılaştırılırlar (*karşılaştırılırlar). ...Antalya her bakıştan güzeldir, ama doğa bakışından mükemmeldir. Şehri'nin doğu yarısı büyük kayalar üzerinde kurmuş. Bu kayaların adı Falez'dir.*

Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler Temasından Örnekler

A2.Özel.K4: *Türkiye'de özel bir kültür var, cumhuriyet günü ve o gün Türkler için çok önemli. İnsanlar o zaman çok mutlu oldu ve büyük bir bayramı kutlanıyorlar. ...Özel bir kültür örneği, 10 Kasım Atatürkü Anma Günü var, o zaman insanlar hiç bir şey yapmıyorlar. [Mektuba göre bu kutlama yapmıyorlar anlamına gelmektedir. Anma gününün önemi kastedilmiştir.]*

A2.Özel.E15: *29 Ekim'de Cumhuriyet Bayramı kutladık çok güzeldi bir gün.*

A2.YTB.K5: *Kahve; meşhur Türk kahvesi var, sade ya da şekerli nasıl istiyorsun, yanında lokum oluyor; çok güzel. Bazıları, çok çalıştığı zaman "yorgunluk kahvesi" diyorlar, değişik bir ifade.*

A2.YTB.E14: *Başka bayramlar da var Türkiye’de, mesela dinî bayramları çok güzel şekilde Türkler kutlanıyorlar. Anneler tatlılar hazırlıyorlar ve çocuklar bayramlar önce babaların ellerine öpüyorlar ve ondan sonra onlardan hediye istiyorlar ve babalarını onlara hediyeler veriyorlar.*

Dinî Öğeler Temasından Örnekler

A2.Özel.K2: *Geçen yaz Kemer’e gittim deniz orada çok güzel, çok saf, çok sakın. Orada bir cami büyük var onu çok sevdim.*

A2.Özel.E13: *Türklerin adetleri, benim ülkeme çok benziyor. Çünkü biz hepimiz muslemiz [Müslümanız] ve galıba çok benziyoruz.*

A2.YTB.K5: *Tarihi yerler çok var ve güzel bir şekilde sahip çektiler [çıktılar] “Ayasofia” gibi “Topkapı” gibi İstanbul’da; ya da “Büyük Camii”.*

A2.YTB.E13: *Büyük eski camiler çok varmış onlara gidip duğa [dua] etmek lazım diye düşündüm. İnşallah bir günü gideceğim. ...Bazen gelenek, dini bayramları, adetleri bizimkile aynımış. Bizim kutlanan dini bayramı burada’da aynı hepsini kutluyor. Çünkü yüzde yüz musluman.*

Türk Büyükleri ve Türk Tarihi Temasından Örnekler

A2.Özel.K4: *Özel bir kültür örneği, 10 Kasım Atatürkü Anma Günü var. ...*

A2.YTB.K7: *Kasım’da ben çok güzel ve ilginç olay ile karşılaştım. 10 Kasım’da 1938 yılında Türklerin atası Atatürk vefat etmiş. Şimdi Türkler saygı duyuyorlar, meselâ 10 Kasım’da dokuzu beş geçse sanki şehir “ölüyor”, herkes susuyor, arabalar duruyor, uçak hiç bir yere gitmiyor. Benim için bu çok güzel bir şey. Türkler nasıl Atatürk’e sevgiyi görmek çok çok güzel bir şey.*

A2.YTB.E14: *Siz biliyorsunuz dünyanın en büyük imparatorluklardan Osmaniye [Osmanlı] İmparatorluğu biridir o yüzden burada çok tarihi yerler var, meselâ İstanbul şehrinde çok tarihi camiler, müzeler ve başka tairihi yerler var.*

Halk Oyunları / Dans Temasından Örnekler

A2.YTB.K8: *Bu türkülerle Türklerin özel dansları var: “Damat halayı”, “Karadeniz”, “Kezban Yenge”, “Zeybek” ve başkaları. Bu danslar çok güzel... Dünlerde [düğünlerde], özel günlerde, partilerde bu danslar kesinlikle oynatıyor [oynanıyor]. Ben bu dansları çok sevdim. Bu danslar benim ilgimi çekti.*

A2.YTB.E12: *Türkiye’nin kültüründe bizimkiden farklı. Mesela, düğünlerde özel bir dans yapıyorlar. Ona damat halayı diyorlar. Çok güzel dans. Ben de şu an o dansı öğreniyorum.*

Sinema / Dizi Temasından Örnekler

A2.Özel.K7: *Biz her zaman sinemaya gidiyoruz. Ben Türk filmler çok seviyorum. Benim favorit film “Kara Sevda” ve “Fazilet Hanım ve Kızları”.*

A2.Özel.E12: *Türk filmler çok eğlenceli. Ben de Çukur dizi izliyorum.*

A2.YTB.E15: *Geçen hafta sinemaya gittim. Burada yeni çıktığın film var. Film’in adı “Hedefim Sensin”. O çok güzel ve enteresan filmidir. Yerli ve komedi tarzındadır. Bu film’den en sevdiğim şey budur, çünkü tam bizim şivemizde konuşuyorlar.*

Müzik Temasından Örnekler

A2.Özel.K4: *Burada güzel şarkıcılar var mesela Simge ve ben onun müziklerini çok seviyorum.*

A2.Özel.E15: *Türk müziği çok güzel ve dünyada çok ünlü, Buray’ın şarkılara dinlerim çok onu severim.*

A2.YTB.K8: *Türkiye’nin müzikleri bizimkilerden çok farklı. Yani “türküler” diye Türk milliyetinin çok tarihli bir müzik türü var. ...Bu türkülerle Türklerin özel dansları var: “Damat halayı”, “Karadeniz”, “Kezban Yenge”, “Zeybek” ve başkaları.*

A2.YTB.E9: *Müzikler çok güzel. ben en sevdiğim Türk şarkıcı Sezen Aksu’dur. O şarkı söylerken sessini çok seviyorum.*

Türlere Ait Kişilik Özellikleri Temasından Örnekler

A2.Özel.K6: *İnsanlar sıcakkanlı ve yardımseverdeler.*

A2.Özel.E14: *...Birinçisi Antalya’nın insanları çok sıcak kanlıdurlar [kanlıdırlar] ve çok güler yüzlidurler [yüzlüdürler]. İnsanları çok jomertuller [cömerttirler]. her zaman yardım ederler, işte böyle insanları vardır.*

A2.YTB.K8: *Türkler Türkiye’yi, vatanını seviyorlar. Onlar vatani için canını da vermeye hazırlar.*

A2.YTB.E13: *Türkiye’ye geldiğime çok mutluyum. Çünkü burdaki insanlar ciddi sıcak kanlı. İnsanları genellikle güler yüzlü ve yardım sever. ...Ama hepsi kibar insanlar buna ben çok sevindim bir birine her zaman yardım ediyor.*

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi olan “B1 Özel ve B1 YTB seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları arasında fark var mıdır?” sorusu doğrultusunda öğrencilerin mektupları incelenmiş, temalara göre elde edilen bulgular tablo 4.6.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.6.1’de belirlenen temalara ve seviyelere göre aktarım yapan öğrencilerin sayısı ve yüzde bilgileri belirtilmiştir. Her temanın yüzdelik dilimi ayrı hesaplanmıştır.

Tablo 4.6.1.B1 Özel ve B1 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri

Öğrencilerin Mektuplarında Tespit Edilen Kültür Öğeleri	B1 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Kişi Sayısı (n)	% (f)	B1 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Kişi Sayısı (n)	% (f)
Yeme-İçme	14	93	11	73
Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler	7	47	11	73
Sözlü Kültür Öğeleri	3	20	6	40
Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler	12	80	13	87
Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler	5	33	6	40
Dinî Öğeler	6	40	9	60
Türk Büyükleri ve Türk Tarihi	2	13	1	7
Halk Oyunları / Dans	-	0	1	7
Sinema / Dizi	8	53	7	47
Müzik	8	53	7	47
Türklere Ait Kişilik Özellikleri	12	80	9	60

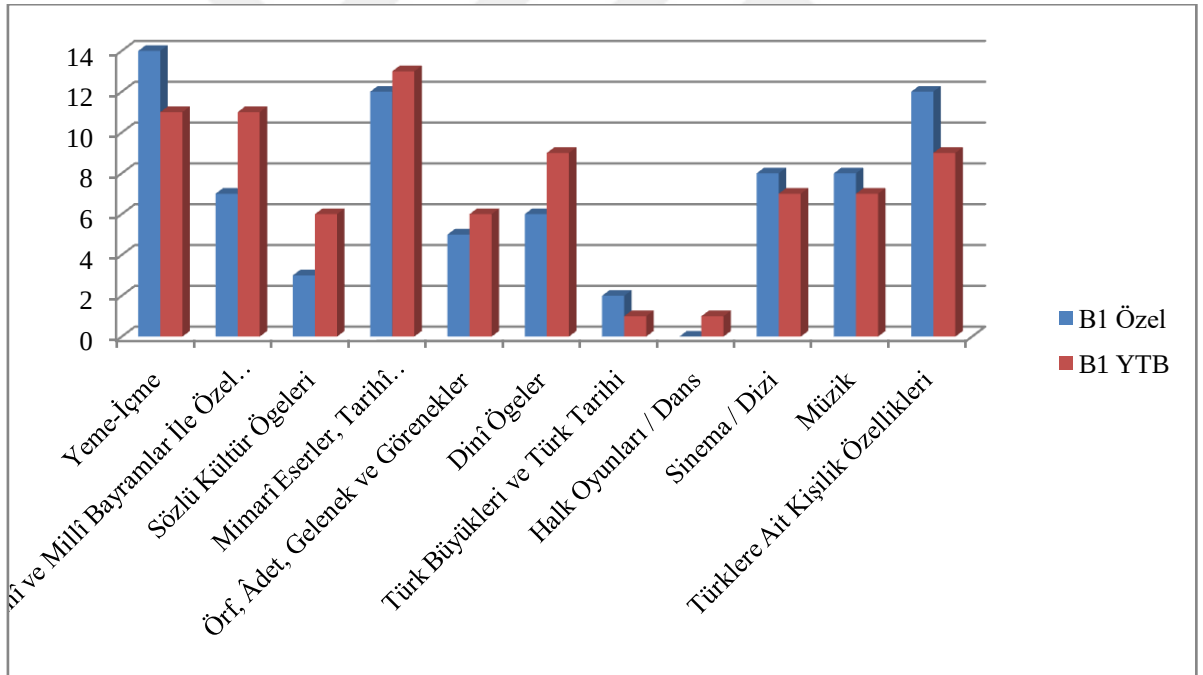
Tablo 4.6.1’de belirtilen bulgulara göre B1 Özel ve B1 YTB seviyelerinde her grupta 15 öğrenci yer almıştır. Buna göre B1 Özel’de en çok aktarım yapılan tema, “Yeme-İçme” temasıdır. Bu grupta 15 öğrenciden 14’ü (%93) mektuplarında yeme-içme ile ilgili bilgi vermiştir. B1 Özel’de en çok aktarım yapılan ikinci ve üçüncü temalar, “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” ve “Türklere Ait Kişilik Özellikleri” temalarıdır. Bu grupta 15 öğrenciden 12’si (%80) mektuplarında belirtilen temalar ile ilgili bilgi vermiştir. B1 YTB’de en çok aktarım yapılan birinci tema, “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal

Güzellikler, Şehirler” temasıdır. Bu grupta 15 öğrenciden 13’ü (%87) mektuplarında belirtilen temayla ilgili bilgi vermiştir. B1 YTB’de en çok aktarım yapılan ikinci ve üçüncü tema; “Yeme-İçme”, “Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler” temalarıdır. Bu grupta 15 öğrenciden 11’i (%73) mektuplarında belirtilen temalarla ilgili bilgi vermiştir.

Ayrıca B1 Özel’de “Halk Oyunları/Dans” temasında aktarım yapılmadığı görülmüştür. B1 YTB’de ise aktarım yapılmayan temaya rastlanmamıştır.

İkinci uygulama sonucunda B1 Özel ve B1 YTB grubunun mektuplarına ulaşılmıştır. Burada ilk uygulama göz önünde bulundurulduğunda iki grubun da konu ile ilgili yaptıkları aktarımların arttığı söylenebilir. Bu durumun aradan geçen zamanda öğrencilerin gerek ders yoluyla gerek yaşantı yoluyla yeni şeyler öğrenmesiyle ilişkili olduğu düşünülmektedir. Yapılan aktarımlar göz önünde bulundurulduğunda ilk üç sıra içinde yer alan temalardan “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” ve “Yeme-İçme” temalarının iki grupta da ortak olarak yer aldığı görülmektedir.

Tablo 4.6.1’deki veriler aşağıdaki grafikte de gösterilmiştir:

Grafik 4.6.1.B1 Özel ve B1 YTB’de Kültür Ögelerini Aktaran Öğrenci Sayısı

Öğrencilerin mektuplarında yer alan cümlelerden örnekler ise temalar hâlinde düzenlenerek aşağıda verilmiştir. Bazı cümlelerdeki anlaşılmayı etkileyen yazım yanlışları ise köşeli parantez içinde düzeltilerek belirtilmiştir. Öğrencilerin mektuplarından örnekler ise aşağıdaki gibidir:

Yeme-İçme Temasından Örnekler

B1.Özel.K4: *Türk yemekleri bizim yemekleri benziyor. Mesela sarma, köfte, kebab vb. ...Bence Türk kahvaltıları mükemmel, Türkler kahvaltıya önem veriyorlar.*

B1.Özel.E11: *Türk yemekleri çoğusu güzel. Ama döner konusu ayrı. Döner bütün yemeklerden güzeldir. Döner, Ayran birde acı biber üçü beraber olsa bundan daha iyisini bulamazsın.*

B1.YTB.K5: *Tatilde; arkadaşımın evine gittim. Çok misafir perver bir aile, kendimi hiç yabancı hissetmedim. Orada; yemek kültüründen daha fazla yaklaştım. Lezettli yemekler; doğal tereyağla, doğal peynir, börekler, dolmalar...vb. Alışkın değil olduğum için bir ağır geldi, ama bu demek sevmedim değil tam aksine çok sevdim. Fakat Türk yemekleri, azıcık yağlı ve Tatlılar fazla tatlı yanı hiç bir şey yapmadan kolayca kilo alırsın.*

B1.YTB.E12: *Ayrıca buradaki yemekleri çok beğendim. Her şey çok güzel peynirler, börekler ve hatta buradaki gözlemeleri çok beğendim.*

Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler Temasından Örnekler

B1.Özel.K4: *Benim çocuğum burada ilk okula gidiyor. Okulda bayramları kutlatıyorlar, mesela 23 Nisan cümhuriyet bayramı veya çocuklar günü ve anneler günü kutlatıyorlar. ...Onların bayramları Fitir [Ramazan Bayramı kastedilmiştir.] ve kurban bayramıdır.*

B1.Özel.E9: *Bayramlar Türkyede çok önemli bence çünkü tatil var.*

B1.YTB.K5: *Dinî bayramlar; millî bayramlar kutluyorlar. Sade bir kutlama değil tabi ki; bayraklar asıyorlar, konserler oluyor; her yerde. Farklı bir kutlama oluyor ama mutlaka oluyor. Geçen gün; 18 Mart Çanakkale Zafer bayramı okulda hocamız kısa bir belgesel izletti bize Çanakkale hakkında. Türk olmamı rağmen, garip bir şey hissettim, dikem dikkendi, neden bu kadar etkilendim? Çünkü Türk arkadaşlarımdan ve hocamdan, ne kadar saygı ve gurur duyuyorlar gördüm.*

B1.YTB.E12: *Türkiye’de özellikle Antalya’da yaşayan insanlar kendi sosyal hayatlarını çok önem vererek bütün bayramları birlikte kutluyup ve eğleniyorlar. Ben burada birkaç tane Türk bayramlara katıldım ve Türkler kendi bayramlarını ne kadar saygı ve onur duyuyorları öğrendim. Mesela burada Zafer bayramı, Ramazan bayramı, Kurban bayramı, Çocuklar bayramı, gençler bayramı ve bir kaç tane daha bayramları öğrendim.*

Sözlü Kültür Öğeleri Temasından Örnekler

B1.Özel.K5: *TÖMER’de derste atasözleri öğrendim. Bu da bana Türk dili ve Türk kültürü daha iyi bilmeye yardım ediyor.*

B1.YTB.K3: *Türkiye’de geldim zamandan beri çok şey öğrendim. En sevdim şey ata sözü. Türkler çok kullanıyorlar.*

B1.YTB.E13: *Bizdeki gibi erkeğin maaşın sormak, kızların yaşın sormak burada ayıptır.*

Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler Temasından Örnekler

B1.Özel.K3: *Bu sene yazın ... tatil olarak Türk arkadaşımın Antalya’da Dança’ya kadar otostop yaparak gidiğimizin şehirlerde çadır kurup kamp yaptık. Biz Olympos, Kaputaş Plajı, Kaş, Patara, Fethiye ve Dalyan’da çadır kurduk ve her gün denizde yüzdük. ...Antalya’da Dança’ya kadar otostop yaparak giderken birçok Türk insanlarla buluştuk.*

B1.Özel.E12: *En sevdiğim yer İstanbuldur. İstanbul’un hakkında çok döyüp ve okumuştum ve sabırsızdım ... İstanbul’a çok bayıldım tarihi eserleri büyük camileri, havası mis gibiydi.*

B1.YTB.K4: *Türkiye’nin hatta Antalya’nın çevresi harika. ...Biliyorsun Antalya turistik bir yer ve burada çok birşeyler var. Mesela Kaleiçi, Konyaaltı sahili, güzel güzel oteller, Lara plajı, bir sürü alışveriş merkezleri. ...Hatta Antalya’ya yakın başka güzel şehirler var. Oralara buraya geldiğin zaman mutlaka gitmelisin. (Kemer’e, Side’ye, Manavgat’a ve Alanya’ya).*

B1.YTB.E10: *Türkiye’de bir çok tarih yerleri ve doğal güzellikleri var ama ben çok az kaldım bu yüzden dah gezmedim ama zaman oldukça gezip, dolaşıp yaparım. Mesela önümüzdeki hafta kapadokya’ya, şiltan fatih ahmet çamısına, çannakale ve beğenzirlik yerleri gezmeyi düşünüyorum ve inşallah gideceğim.*

Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler Temasından Örnekler

B1.Özel.K4: *Benim çocuğum burada ilk okula gidiyor. Okulda bayramları kutlatıyorlar, mesela 23 Nisan cümhuriyet bayramı veya çocuklar günü ve anneler günü kutlatıyorlar. Her pazartesi ders başladığından önce ve cuma günü ders bittikten sonra İstiklal Marşı okuyorlar.*

B1.Özel.E11: *Bayram günü herkes camiye gidip Namaz kılıyorlar. Sonra da birbirleriyle kocaklaşıyorlar. Bayramlaşıyorlar.*

B1.YTB.K5: *Tatilde; arkadaşımın evine gittim. ...Tatilimde, birşey farkettim, bir âdet doğrusu; misafir olarak geldiğim zaman; kolonya ve şeker verdiler bana, bide gidince bir hediye verdiler bütün aile ve ayrı ayrı; Anneannesi, teyzesi, babaannesi çok mahçup; ve mutlu oldum.*

B1.YTB.E13: *Selamlaşmak ta aynı ama erkekler kafaların bir birinkiyi dokunduruyor. Kızlar ise tokalaşıyor.*

Dinî Ögeler Temasından Örnekler

B1.Özel.K8: *Ben Allah'a çok memnun için ben şimdi Türkiye'de yaşıyorum.*

B1.Özel.E11: *Bayram günü herkes camiye gidip Namaz kılıyorlar.*

B1.YTB.K5: *Dinî bayramlar; millî bayramlar kuthuyorlar.*

B1.YTB.E15: *Türkiye din konusunda çok dikkat ediyorlar ve çok insanlar camilere gidiyorlar.*

Türk Büyükleri ve Türk Tarihi Temasından Örnekler

B1.Özel.K1: *Onların lideri Atatürk. Türkler Atatürkü çok severler ve ondan çok memnunar.*

B1.YTB.K6: *Benim en çok hoşuma giden şey Türkler liderlerini Mustafa Kemal Atatürk'ü çok aşırı bir derece severler. Bu benim için çok kutsal bir şey geliyor.*

Halk Oyunları / Dans Temasından Örnekler

B1.YTB.K4: *Ben Türklerin bazı danslarını beğeniyorum mesela Zeybek, Kolbastı, Halay vb.*

Sinema / Dizi Temasından Örnekler

B1.Özel.K8: *En güzel ve kömik filmi "Kardeşim benim". Türkiye'de çok güzel filmleri ve dizileri vardır, çok meşhur.*

B1.Özel.E9: *Filmler Türkyede çok eğlencî, "İçerde" gibi.*

B1.YTB.K4: *Ayrıca söyleyebilirim ki Türklerin filmlerini de herkes izlemeli çünkü biliyorsun son zamanlar Türkiye'de sinema hayatı çok gelişti ve bir sürü çok güzel ve duygusal diziler ve filmler var.*

B1.YTB.E11: *Filmler, Türkiye'nin filmler ve diziler beğendim. Mesela ben Söz, Ertuğrul, Çükür, İcarde ve güneş kızlar diziler izledim ve beğendim, ama filmler çok bilmiyorum.*

Müzik Temasından Örnekler

B1.Özel.K7: *Eski türk müziklerini çok sevdim. Çünkü çok anlamlı ve mantıklıydı. Bunlardan örnek: Sezen Aksu, Yıldız Tilbe gibi meşhur şarkıcılar.*

B1.Özel.E14: *Onların müziği de çok güzel ve farklı ülkelerde çok meşhur. En sevdiğim şarkıcılar Sezen Aksu, İbrahim Tatlıses ve Mustafa Ceceli'dir. Çok güzel ve muhteşem bir sesleri var.*

B1.YTB.K7: *Türk müziği çok beğeniyorum, eski şarkılar sınıf arkadaşlarımla beraber dinliyorum. Mesela, Sezen Aksu benim için en iyi şarkıcı.*

B1.YTB.E13: *Müzikler güzel. Bazen türk müzikleri söylüyorum. Söylemeyi çok severim. Daima vatan seven, askerler hakkında söylenen şarkıları çok severim. Filmler de aynı.*

...Müzükler ve filmler çoğu vatan, şehit, tarihi hakkında. Bu da bir güzel. Çünkü gençlerimize, geleceklerimize Bu vatan toprağı nasıl? nereden? gelmişin öğretir.

Türlere Ait Kişilik Özellikleri Temasından Örnekler

B1.Özel.K8: *Türk insanları dinler saygı duyuyorlar. Türk insanları yardım etmeleri çok severler.*

B1.Özel.E14: *İnsanlar da mehriban, sıcakkanlı ve yardımseverdiler. Onların çok zengin bir kültürü var ve onnan gurur duruyorlar. Bu davranışı diğer ülkeler Türklerden öğrenmelidir. Bü yüzden Türkiye'ye ve Türk vatandaşlara çok saygı duruyorum.*

B1.YTB.K1: *Burada küçük çocuk bile vatani için, Türkiye için her şeyi yapabilir. İnsanların kalbi vatan diye atar.*

B1.YTB.E15: *İnsanlar yabancı öğrencileri çok seviyorlar ve saygı duyuyorlar. ... İlk öncelikle insanlar çok sıcak kanlı ve adamlara iyi davranıyorlar. ...Türkiye din konusunda çok dikkat ediyorlar ve çok insanlar camilere gidiyorlar.*

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın yedinci alt problemi olan “B2 Özel ve B2 YTB seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları arasında fark var mıdır?” sorusu doğrultusunda öğrencilerin mektupları incelenmiş, temalara göre elde edilen bulgular tablo 4.7.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.7.1’de belirlenen temalara ve seviyelere göre aktarım yapan öğrencilerin sayısı ve yüzde bilgileri belirtilmiştir. Her temanın yüzdelik dilimi ayrı hesaplanmıştır.

Tablo 4.7.1.B2 Özel ve B2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Öğrenci Sayısı ve Yüzde Bilgileri

Öğrencilerin Mektuplarında Tespit Edilen Kültür Öğeleri	B2 Özel’de Kültür Öğelerini Aktaran Kişi Sayısı (n)	% (f)	B2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Kişi Sayısı (n)	% (f)
Yeme-İçme	12	80	12	80
Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler	8	53	6	40
Sözlü Kültür Öğeleri	4	27	5	33
Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler	14	93	14	93
Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler	7	47	2	13
Dinî Öğeler	10	67	10	67
Türk Büyükleri ve Türk Tarihi	1	7	4	27
Halk Oyunları / Dans	-	0	-	0
Sinema / Dizi	5	33	2	13
Müzik	3	20	2	13
Türklere Ait Kişilik Özellikleri	11	73	7	47

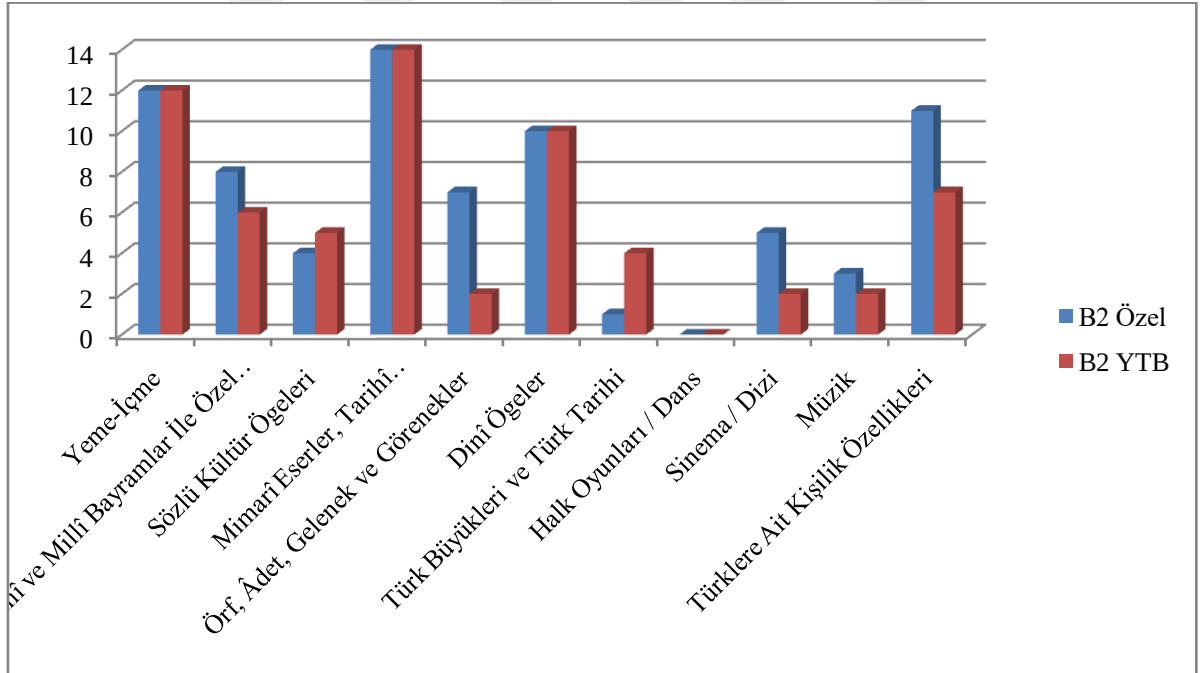
Tablo 4.7.1’de belirtilen bulgulara göre B2 Özel ve B2 YTB seviyelerinde her grupta 15 öğrenci yer almıştır. Buna göre B2 Özel ve B2 YTB’de en çok aktarım yapılan tema, “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temasıdır. İki grupta da 15 öğrenciden 14’ü (%93) mektuplarında belirtilen temayla ilgili bilgi vermiştir. B2 Özel ve B2 YTB’de en çok aktarım yapılan ikinci tema ise “Yeme-İçme” temasıdır. İki grupta da 15 öğrenciden 12’si (%80) mektuplarında belirtilen temayla ilgili bilgi vermiştir. B2 Özel’de en çok aktarım yapılan üçüncü tema, “Türklere Ait Kişilik Özellikleri” temasıdır. Bu grupta 15

öğrenciden 11'i (%73) mektuplarında belirtilen temayla ilgili bilgi vermiştir. B2 YTB'de en çok aktarım yapılan üçüncü tema, “Dinî Öğeler” temasıdır. Bu grupta 15 öğrenciden 10'u (%67) mektuplarında belirtilen temayla ilgili bilgi vermiştir. Burada her iki grupta da en çok aktarılan ilk iki temanın aynı, aktaran kişi sayısının da eşit olduğu görülmüştür.

Ayrıca iki grupta da “Halk Oyunları/Dans” temasında aktarım yapılmadığı görülmüştür. Buna göre iki grupta aktarım yapılmayan temanın da ortak olduğu sonucuna varılmıştır.

Üçüncü uygulama sonucunda B2 Özel ve B2 YTB grubunun mektuplarına ulaşılmıştır. Burada diğer iki uygulama göz önünde bulundurulduğunda iki grubun da konu ile ilgili yaptıkları aktarımların arttığı söylenebilir. Bu durumun aradan geçen zamanda öğrencilerin gerek ders yoluyla gerek yaşantı yoluyla yeni şeyler öğrenmesiyle ilişkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca bu uygulamada her iki grupta da yukarıda açıklandığı üzere bir eşitlik söz konusu olmuştur. Yapılan aktarımlar göz önünde bulundurulduğunda ilk üç sıra içinde yer alan temalardan “Mimarî Eserler, Tarihi Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” ve “Yeme-İçme” temalarının iki grupta da ortak olarak yer aldığı görülmektedir.

Tablo 4.7.1'deki veriler aşağıdaki grafikte de gösterilmiştir:

Grafik 4.7.1.B2 Özel ve B2 YTB’de Kültür Öğelerini Aktaran Öğrenci Sayısı

Öğrencilerin mektuplarında yer alan cümlelerden örnekler ise temalar hâlinde düzenlenerek aşağıda verilmiştir. Bazı cümlelerdeki anlaşılmayı etkileyen yazım yanlışları ise köşeli parantez içinde düzeltilerek belirtilmiştir. Öğrencilerin mektuplarından örnekler ise aşağıdaki gibidir:

Yeme-İçme Temasından Örnekler

B2.Özel.K1: *A yemekleri çok güzel pahlavası [baklavası] var Türklerin çok tatlı, güzel bide simit var benim çok begendim kahvaltılık yemeyi seninde denemeni istiyorum ama Türkiye’den başka bir ülkede bulamassın bence. Türk pilavı, döner, pogaçaları yanı hep yemekleri güzel.*

B2.Özel.E6: *Türkiye’de her şehir bir şey ile ünlüdür. Mesela Adana kebablarla çok ünlüdü, Mersin tantuniyle çok meşhur ve Samsan pidele çok meşhur. Burda yemekler Suriye’den çok farklı değil. Ama Türkiye’de bazı özel yemekler var Mesela iskender kebab, mantı ve tantuni.*

B2.YTB.K6: *Türk mutfak kültürüyle başlıyorum. Beslenme biçimleri içinde bulunan kültürel-coğrafi-ekonomik yapıya ve tarihsel sürece göre şekillenmektedir. Bunu söylemek istiyorum ki, Türkiye’de en iyi yapılan yemekler, hamur işleri ve et yemekleri. Baklavayı unutmayalım, özel olarak Gaziantep bölgesinden olan baklavalardan.*

B2.YTB.E11: *Ben Türk yemeklerinin çoğunu yedim ve bazılarını çok sevdim ve bazılarını da o kadar sevmedim. Bazı yemekler sana tuhaf gelebilir, mesela nohudlu pilav çünkü pilav ve aynı yemekte, birlikte olması birazcık değişik.*

Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler Temasından Örnekler

B2.Özel.K4: *Türkiye’de çok bayram var. Ama benim en sevdiğim bayram Çocuk Bayramı. Çünkü o geldiği zaman her yer çok güzel oluyor ve her yerde mutlu çocuklar oyun oynuyorlar.*

B2.Özel.E7: *Bayram zamanı çok eğlencili geçiyor. Bundan başka dinî bayramları var. “Ramazan” ve “Kurban Bayram”larıdır. Bu bayramlar Türkiye’ye için çok önemlidir. “Ramazan” bayramında insanlar oruç tutuyorlar yani bütün gün içecekler ve yiyecekler yasaktır.*

B2.YTB.K6: *Türklerin çok bayramları var, çok çeşitli organize ediyorlar. Bazı bayramları denk geldim ve öğrendim: Zafer Bayramı, Cumhuriyet Bayramı, Atatürk’ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı.*

B2.YTB.E14: *Türkiye’de 2 dinî bayramlar var bizim gibi: Ramazan bayramı ve Kurban bayramıdır. Millî bayramlarda var örneğin; cumhuriyet bayramı, kadınlar günü, anneler günü, öğretmenler günü hepsi var.*

Sözlü Kültür Öğeleri Temasından Örnekler

B2.Özel.K1: *İnsallah sende gelirsen birlikde gezeris.*

B2.Özel.E14: *Eğer bir haksızlık olan varsa mutlaka Türkiye karşısında çıkar. Nerede farketmez. Bu sayesinde Allah onu kursun [korusun], inşallah.*

B2.YTB.K5: *Bugün burada rahat bir nefes alıyorsam, ayaklarım emin adımlarla yere basıyorsa, alnım aksa ve başım dikse sizin sayenizededir. Ben çok şükür iyiyim, bana sakın merak etmeyin. Türkiye’de, özellikle Antalya’da yaşamak çok güzel.*

B2.YTB.E12: *Senin de buraya gelmeni, hayatın keyfini çıkarmanı tavsiye ediyorum.*

Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler Temasından Örnekler

B2.Özel.K4: *Antalya’da çok tarihi yer var. Yazın onlar çok gezilir, ama kış geldiği zaman hiç kalabalık değil. Burada en sevdiğim yer Kaleiçi. Kaleiçi çok eski bir şehir, o Antalya’nın merkezinde bulunuyor. Orada güzel eski binalar ve sokaklar var.*

B2.Özel.E6: *Türkiye’de çok tarihî yeri vardır, özellikle İstanbul’da. İstanbul çok güzel ve tarihi bir şehir İstanbul’da tüm dünyaya bakabilirsin ama ben onu gezmedim. ...Şimdi ben Antalya’da yaşıyorum. Antalya çok güzel ve turizm bir şehir. Antalya’da kale içi var. O çok güzel ve eski bir yer. Antalya’da Antalya Aquariumu görebilirsin. Orada birçok balık türünü görebilirsin.*

B2.YTB.K4: *Hafta sonu ben arkadaşlarımla Antalya’yı geziyoruz. Kaleiçi’ne gittik. Kaleiçi Antalya’nın tarihi bir yerdir. Orada çok mağazalar var. Bir de pazar var, oradan alışveriş yapabiliyoruz. Nisan’da bir TÖMER’ce Türkiye’nin başka şehirlerine gittik. İzmir, Şirince, Efes, Çanakkale. İlk olarak Şirince’ye gittik. Şirince İzmir’in bir köyüdür. Çok tatlı bir yerdir. Dar sokaklarında dolaşırken kendimi eski yıllarda gibi hissediyordum. Sonra da Efes’e gittik. Efes Yunanistan’ın bir eski şehire benzer. Çok güzeldi. Daha sonra İzmir’e gittik, alışveriş yaptık, vapura bindik, çok güzel vakit geçirdik. İzmir’i gezdikten sonra Çanakkale’ye gittik. Çanakkale Türkler için kutsal bir yerdir. Orada müze’ye girdik, şehitlikleri gezdik. 1915’te bir savaş vardı, tarihi duydukça çok üzüldüm.*

B2.YTB.E12: *Sadece Antalya’yı değil başka yerleride görüyoruz. Mesela İzmir’de Efes, Şirince, Bostanlı, Çanakkale’de Şehitlik, Aynalı Çarşı, Pamukkale. ...Inşallah yakın günlerde de Kapadokya’ya gideceğiz.*

Örf, Âdet, Gelenek ve Görenekler Temasından Örnekler

B2.Özel.K2: *Türkiye aynı benim hayalim. Çok saygı insanlar vardır Türk çok ikramlı insanlar ve hep sana çay içiriyor çok lezzetli.*

B2.Özel.E10: *Dini bayramlarda küçükler büyüklerin elini öperler bu bizde de aynı.*

B2.YTB.K3: *Yakın zamanda misafir olarak bir Türkün evini davet edildim, ve çok ilginç ve güzel bir şey fark ettim: Önce ikram olarak koloniya ve şeker veriyorlar sonra çay yanında börek, bisküvi, çörek en son Türk kahvesi yanında lokum ya da çikolata. Bu düzen daha önce görmüştüm meğerse âdet bu ve bir alışkanlık oldu.*

B2.YTB.E10: *Türkler kendi bayramlarını baya muhteşem kutluyor ve bütün bayramları eğlenceli oluyor. ...Biz bazı Türk geleneklerini ve adetlerini öğrendik, örneğin Türkler farklı selamlaşıyorlar çok yardımsever ve misafirperverlerdir.*

Dinî Ögeler Temasından Örnekler

B2.Özel.K1: *İnsallah sende gelirsen birlikde gezeris.*

B2.Özel.E6: *Türkiye'deki çoğu insan Müslüman bu yüzden birçok cami var ve çok eski camileri görebilirsen.*

B2.YTB.K5: *Ben çok şükür iyiyim, bana sakın merak etmeyin. ...Din tarafından da söyleyebilirim ki Rusya'dan Hıristiyanların yerinden buraya geldiğinden sonra kendimi daha rahat hissetmeye başladım. Burada birinci defa Ezanı duyunca gözlerim yaş olmuştu bile çünkü Rusya'da hiç canlı duymamıştım bunu.*

B2.YTB.E10: *Umarım sen ailenle Allah'ın sayesinde huzurlu bir çevrede hayatınıza devam ediyorsunuz.*

Türk Büyükleri ve Türk Tarihi Temasından Örnekler

B2.Özel.E14: *Türkçe iyi bildiğim için bazı Türk dizileri izliyorum. En beğendim dizi Abdulhamit'tir. O dizi Sultan Abdulhamit hakkında konuşuyor ve onu çok seviyorum.*

B2.YTB.K4: *Çanakkale Türkler için kutsal bir yerdir. Orada müze'ye girdik, şehitlikleri gezdik. 1915'te bir savaş vardı, tarihi duydukça çok üzüldüm.*

B2.YTB.E13: *Burası sadece Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihi yerleri değil fakat bir çok yer vardır Bizans İmparatorluğu ve değer eski ülkelerin tarihi yerleridir.*

Sinema / Dizi Temasından Örnekler

B2.Özel.E15: *Bazan Türk filmlerini ve dizilerini seyretiyorum. En sevdiğim dizi "Kalk gidelim".*

B2.YTB.E8: *Türk diziler söylerken, Türkler güzel filmler yapıyorlar. Ben en sevdiğim film "Ayla"dır, diziler tarafında "Söz"dır. Diziler için ne tür olsa Türkler güzel yapıyorlar. Bence Türkiye birinci ülke güzel diziler yapan ülkedir.*

Müzik Temasından Örnekler

B2.Özel.K2: *Türk müziği diziler ve filmler dünyada çok ünlü.*

B2.Özel.E8: *Müzikler aynı çok güzel ve bütün gün müzik dinliyorum.*

B2.YTB.K2: *Türk sanat müziği çok güzel.*

Türklere Ait Kişilik Özellikleri Temasından Örnekler

B2.Özel.K2: *Türkiye aynı benim hayalim. Çok saygı insanlar vardır Türk çok ikramlı insanlar ve hep sana çay içiriyor çok lezzetli. ...Türkleri yardım etmeyi çok seviyorlar. ...Türkiye bütün bayramı saygı duyuyor çok ilgileniyor.*

B2.Özel.E12: *Türkler kafede ötürüp kahve içmeyi çok seviyorlar. Konuşmaktan zevk alıyorlar, yabancılara sıcak davranıyorlar.*

B2.YTB.K7: *Yardım seven ısanlar ve sıcak kanlılar. Dine düşkün ve kendi ülkeni çok seven insanlar Türkler. Daha önce bu kadar vatan seven insan görmedim hayatımda ve onları tebrik etmek istiyorum hepimize örnek olabilirler.*

B2.YTB.E15: *Türk halkı neşeli ve misafirperverdir.*

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın sonucu ile ilgili bilgiler verilerek ulaşılan sonucun ışığında alan ile ilgili öneriler sunulmuştur.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi günümüzde hızla önem kazanan ve gelişen bir konudur. Teknolojinin hızla gelişmesi, hayat şartlarının değişmesi, zamana ayak uydurma, küreselleşen dünya, dil öğrenme hobisi, evlilik, sosyal hayat, iş yaşamı, eğitim, siyaset, göç, merak gibi sebepler insanların yeni arayışlara girmesine yol açmıştır. Bu arayışların başında insanların ana dili dışında ikinci bir dil öğrenme çabasına girmesi gösterilebilir. İnsanların yabancı dil öğrenme sebepleri oldukça farklı olsa da bu tür durumlar insanların hayatında yabancı dil öğrenmenin gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu doğrultuda hızla gelişme gösteren ve önem kazanan yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında da yeni yönelimler, farklı etkinlikler, çeşitli yöntem ve teknikler kullanılmaya ve geliştirilmeye çalışılmaktadır. Yabancı dil öğretiminde de yer alan en önemli konulardan biri, kültür öğretimidir. Çünkü dil ve kültür öğretimi ayrılmaz bir bütündür.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine bakıldığında bununla ilgili farklı yöntemler, uygulamalar ve kurumlarla karşılaşılmaktadır. Türkiye’de bu konuda çalışan kurumların başında TÖMER gelmektedir. Yöntemler ise süreç içinde sürekli değişip gelişmekte böylece ortaya çeşitli yöntemler ile uygulamalar çıkmaya devam etmektedir.

Öğrenme amaçlı yazma, geleneksel olmayan yazma türlerindendir. Günümüzde dünyanın birçok ülkesinde -ABD ve AB ülkelerinin birçoğu- müfredatın bir parçası olan öğrenme amaçlı yazma üzerine uluslararası literatürde geniş çapta araştırmalar yapılmaktadır. Ülkemizde ise bu çalışma alanı yeni şekillenmekte olduğundan yapılan çalışmalar ulusal literatürde oldukça sınırlı sayıdadır. Ayrıca yapılan çalışmaların neredeyse tamamının fen bilimleri alanında yapıldığı görülmüş, sosyal bilimler alanında ise sadece birkaç tane çalışmaya ulaşılmıştır. Öğrenme amaçlı yazma incelendiğinde bu yöntemin dil alanında ve sosyal bilimlerde de uygulanabileceği görülmektedir. Buradan hareketle yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrencilerin Türkiye’yi ve Türk kültürünü tanıtabilme durumlarının öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup yazma ile belirlenebileceği düşünülmektedir.

Öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile öğrenciler hem öğrenmek için yazı yazacak hem düşünmek için yazıyı bir araç olarak kullanacak hem de bu şekilde yaratıcı yazma etkinliği gerçekleştirebileceklerdir.

Araştırmaya yön veren yedi alt problem doğrultusunda veriler incelenmiş ve tüm alt problemler için ortak olan bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuçlar şöyledir:

- Uygulama sürecinde çalışma grubunda yer alan öğrencilere bunun bir sınav olmadığı belirtilerek etkinliğin amacı açıklanmıştır. Bu durum öğrencilerin mektuplarını yazarken rahat ve samimi davranmasında, konu ile ilgili bildiklerini mektuplarında rahatça ifade etmesinde ve anlatım gücü üzerinde etkili olmuştur. Öğrenciler bunu sözlü olarak da ifade etmiştir.
- Uygulamada öğrencilerden mektup yazmak için sevdikleri bir arkadaşlarını seçmeleri istenmiştir. Öğrencilerin sevdikleri bir arkadaşlarını seçmesi mektuplarında rahat ve samimi bir üslup kullanmalarını sağlamıştır. Bu sonuç mektup yazmada muhatap seçiminin önemini göstermektedir.
- Öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği öğrencilerin hem öğrenmek için yazı yazmasını hem de düşünmek için yazıyı bir araç olarak kullanmasını sağlayan yaratıcı bir yazma etkinliği olarak tanımlanabilir. Buna göre öğrenciler uygulama sürecinde Türkiye’yi ve Türk kültürüne ait öğeleri tanıtabilmek amacıyla mektup yazarken konu hakkında bildiklerini düşünmüş ve öğrendiklerini mektuplarında anlatmaya çalışırken de konu ile ilgili bildiklerini pekiştirmiştir.
- Seviye ve gruplar cinsiyet açısından incelendiğinde bütün seviye ve gruplarda kız öğrencilerin mektuplarındaki ifadelerin erkek öğrencilerin mektuplarındaki ifadelere göre daha ayrıntılı olduğu görülmüştür.
- Öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliğinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür konusunun öğrenilmesinde ve kültürlerarası etkileşimde olumlu bir etkiye sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemi olan “A2, B1 ve B2 Özel seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları nasıldır?” sorusu doğrultusunda elde edilen bulgulara göre A2 Özel’de ve B1 Özel’de en çok aktarım yapılan tema “Yeme-İçme” temasıdır. B2 Özel’de en çok aktarım yapılan tema “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temasıdır. Ayrıca her üç grupta da “Halk Oyunları/Dans” temasında aktarım yapılmadığı görülmüştür.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “A2, B1 ve B2 Özel seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları cinsiyet açısından nasıldır?” sorusu doğrultusunda elde edilen bulgulara göre kadın öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları tema; A2 Özel’de “Yeme-İçme”, B1 Özel’de “Türklere Ait Kişilik Özellikleri”, B2 Özel’de “Yeme-İçme”, “Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler”, “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler”, “Türklere Ait Kişilik Özellikleri” temalarıdır. Erkek öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları tema; A2 Özel’de “Türklere Ait Kişilik Özellikleri”, B1 Özel’de “Yeme-İçme”, B2 Özel’de “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temalarıdır.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “A2, B1 ve B2 YTB seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları nasıldır?” sorusu doğrultusunda elde edilen bulgulara göre A2 YTB, B1 YTB ve B2 YTB gruplarında en çok aktarım yapılan tema; “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temasıdır. Ayrıca B2 YTB’de “Halk Oyunları/Dans” temasında aktarım yapılmadığı görülmüştür. A2 YTB ve B1 YTB’de ise aktarım yapılmayan tema bulunmamaktadır.

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “A2, B1 ve B2 YTB seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları cinsiyet açısından nasıldır?” sorusu doğrultusunda elde edilen bulgulara göre kadın öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları tema; A2 YTB’de “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” ve “Türklere Ait Kişilik Özellikleri”, B1 YTB’de “Yeme-İçme”, B2 YTB’de “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temalarıdır. Erkek öğrencilerin en çok aktarım yaptıkları tema; A2 YTB’de “Yeme-İçme” ve “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler”, B1 YTB’de “Dinî ve Millî Bayramlar İle Özel Günler”, “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler”, ve “Dinî Ögeler”, B2 YTB’de “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temalarıdır.

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “A2 Özel ve A2 YTB seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları arasında fark var mıdır?” sorusu doğrultusunda elde edilen bulgulara göre en çok aktarım yapılan tema; A2 Özel’de “Yeme-İçme”, A2 YTB’de “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temasıdır. İki grupta da ilk üç sırada aktarım yapılan temaların ise ortak olduğu görülmektedir. Bu temalar; “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler”, “Yeme-İçme” ve “Türklere Ait Kişilik Özellikleri” temalarıdır. Ayrıca

A2 Özel’de “Halk Oyunları/Dans” temasında aktarım yapılmadığı görülmektedir. A2 YTB’de ise aktarım yapılmayan tema bulunmamaktadır.

Araştırmanın altıncı alt problemi olan “B1 Özel ve B1 YTB seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları arasında fark var mıdır?” sorusu doğrultusunda elde edilen bulgulara göre en çok aktarım yapılan tema B1 Özel’de “Yeme-İçme”, B1 YTB’de “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temalarıdır. İki grupta da ilk üç sırada aktarım yapılan temalardan ortak olan temalar; “Yeme-İçme” ve “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temalarıdır. Ayrıca B1 Özel’de “Halk Oyunları/Dans” temasında aktarım yapılmadığı görülmektedir. B1 YTB’de ise aktarım yapılmayan tema bulunmamaktadır.

Araştırmanın yedinci alt problemi olan “B2 Özel ve B2 YTB seviyelerindeki öğrencilerin öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği ile belirlenen kültürlerarası etkileşim durumları arasında fark var mıdır?” sorusu doğrultusunda elde edilen bulgulara göre B2 Özel’de ve B2 YTB’de en çok aktarım yapılan tema “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” temasıdır. İki grupta da ilk üç sırada aktarım yapılan temalardan ortak olan temalar; “Mimarî Eserler, Tarihî Yerler, Doğal Güzellikler, Şehirler” ve “Yeme-İçme” temalarıdır. Ayrıca iki grupta da “Halk Oyunları/Dans” temasında aktarım yapılmadığı görülmektedir.

Öğrenme amaçlı yazma konusunun temelini oluşturan çalışma, J. Emig’in 1977’de yayımladığı “Writing As A Mode Of Learning (Öğrenme Şekli Olarak Yazma)” adlı çalışmadır. Yurt dışında öğrenme amaçlı yazma ile ilgili önemli çalışmaları yapan isimler; Tyanjala (1998), Rivard ve Straw (1999), Hand, Prain ve Wallace (2002), Mason ve Boscolo (2000), Prain ve Hand (1999), Klein (1999), Hohenshell, Hand ve Staker (2004), Yore, Hand ve Prain (2002), Boscolo ve Carotti (2003) olarak ele alınabilir (aktaran Ay, 2018, s. 41-52; Koçak, 2013, s. 31-36; Uzoğlu, 2010, s. 20-32).

Öğrenme amaçlı yazma konusunda literatür taraması yapıldığında yurt içindeki ve yurt dışındaki çalışmaların yoğun olarak fen bilimleri alanında yapıldığı görülmektedir. Sosyal bilimler alanına bakıldığında ise öğrenme amaçlı yazma konusunda yapılan çalışmaların çok az sayıda olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Yurt içinde öğrenme amaçlı yazma ile ilgili yapılan literatür taramasında sosyal bilimler ve dil alanında yapılmış sadece üç tane çalışma ile karşılaşılmaktadır. Ulaşılan çalışmalardan ikisi yüksek lisans tezi (Karaçağıl, 2014; İncirci, 2016), biri ise doktora tezidir (Ay, 2018).

Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde söz konusu çalışmaların tamamına yakınında öğrenme amaçlı yazmanın akademik başarı üzerindeki etkisi açısından olumlu sonuçlara ulaşılrken, bazı çalışmalarda ise geleneksel olan ve olmayan yazma etkinlikleri arasında fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yine yapılan çalışmalar, üzerinde çalışılan konuyu öğrenmede öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin olumlu katkı sağladığını göstermektedir. Öğrenme amaçlı mektup yazma etkinlikleri ile ilgili çalışmalara bakıldığında ise mektubun, akademik başarı üzerinde de olumlu etkilere sahip olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın sonuçlarına göre bu çalışmanın da konu ile ilgili alanyazında yapılmış bazı çalışmaların ulaştığı olumlu sonuçlarla benzerlik gösterdiği düşünülmektedir (Atila, 2008; Uzoğlu, 2010; Duymaz, 2011; Öğdük, 2011; Uzun, 2011; Biber, 2012; Koçak, 2013; Bozat, 2014; Karaçağıl, 2014; Öztürk, 2014; İncirci, 2016; Aktürk, 2018; Ay, 2018).

5.2. Öneriler

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliğinin kullanılmasına ilişkin yapılan çalışmanın sonucunda bazı önerilerde bulunulması uygun görülmüştür. Araştırmanın sonucuna göre alan ile ilgili aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

1. Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri farklı konular ile gerçekleştirilebilir.
2. Öğrenme amaçlı mektup yazmada farklı muhataplar (öğretmen, akran, devlet büyükleri, bireyin kendisi vb.) seçilerek yapılan etkinlikler etki açısından karşılaştırılabilir.
3. Öğrenme amaçlı mektup yazma etkinliği sınıflar arasında ya da okullar arasında gerçekleştirilebilir.
4. Öğrenme amaçlı yazmanın sosyal bilimler alanında akademik başarıya etkisi, yazma becerisine etkisi, öğrenmeye etkisi, öğrenmenin kalıcılığına etkisi, üst düzey bilişsel süreçlere etkisi araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Ağıldere, S. T. (2010). XVIII. yüzyıl Avrupa'sında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin önemi: Osmanlı İmparatorluğu'nda İstanbul Fransız Dil Oğlanları Okulu (1669-1873). *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5 (3), 693-704.
- Akalın, Ş. H. (2008). *Binyıl önce binyıl sonra Kâşgarlı Mahmud ve Divanü Lugati't-Türk*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Akar, A. (2017). *Türk dili tarihi*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Aksan, D. (2015). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle Dilbilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Aktürk, F. (2018). *Ortaokul 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin ısı ve sıcaklık konusundaki kavram yanlışlarının belirlenmesinde mektup yazma aktivitesinin kullanılması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Giresun Üniversitesi, Giresun.
- Akyol, H. (2014). Okuma. A. Kırkılıç ve H. Akyol (Ed.). *İlköğretimde Türkçe öğretimi* içinde (s. 15-48). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Akyüz, Y. (2015). *Türk eğitim tarihi* (27. bs.). Ankara: Pegem Akademi.
- Alyılmaz, C. ve Er, O. (2018). İkinci dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türk kültürüne yönelik farkındalıklarının incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (3), 1269-1285.
- Arastaman, G., Fidan, İ. Ö. ve Fidan, T. (2018). Nitel araştırmada geçerlik ve güvenirlik: Kuramsal bir inceleme. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi (YYU Journal of Education Faculty)*, 15 (1), 37-75.
- Argunşah, M. ve Güner, G. (2015). *Codex Cumanicus*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Atila, M. E. (2008). *Fen öğretiminde farklı betimleme modlarının öğrenme amaçlı yazma aktivitelerinde kullanımlarının akademik başarıya etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü. (2013). *Diller için Avrupa ortak öneriler çerçevesi*. Telc GmbH Yayınları: Frankfurt/Main, Almanya.
- Ay, A. (2018). *Sosyal bilgiler öğretim programında öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup ve şiir kullanımının öğrenci başarısına etkisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Erzincan Üniversitesi, Erzincan.
- Barın, E. (2004). Yabancılar Türkçe öğretiminde ilkeler. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)*, (1), 19-30.

- Bayyurt, Y. (2011). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür kavramı ve sınıf ortamına yansımaları. D. Yaylı ve Y. Bayyurt (Ed.). *Yabancılar Türkçe öğretimi politika yöntem ve beceriler* içinde (s. 29-42). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Biber, B. (2012). *Fen ve teknoloji öğretmenlerinin yazmaya dair algıları ve öğrenme amaçlı yazma aktivitelerini uygulama düzeyleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Biçer, N. (2011). *Kıpçak dönemi eserlerinin yabancılar Türkçe öğretimi açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Bozat, Ö. (2014). *5. sınıf yaşamımızdaki elektrik ünitesinde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektubun başarıya etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Bozat, Ö. ve Yıldız, A. (2015). 5. sınıf yaşamımızdaki elektrik ünitesinde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektubun başarıya etkisi. *Education Sciences (NWSAES)*, 10(4), 291-304.
- Büyükikiz, K. K. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi. A. Güzel ve H. Karatay (Ed.). *Türkçe öğretimi el kitabı* içinde (s. 611-628). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çakır, İ. (2010). Yazma becerisinin kazanılması yabancı dil öğretiminde neden zordur?. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(28), 165-176.
- Daşdemir, İ., Cengiz, E. ve Uzoğlu, M. (2015). Öğrenme amaçlı yazma aktivitelerinden mektup yazmanın 7. sınıf ışık ünitesinde öğrencilerin akademik başarılarına ve bilimsel tutumlarına etkisi. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi (ODÜSOBİAD)*, 5 (11), 89-103.
- Doğan, Y. (2014). Dinleme eğitimi: Kuram, uygulama, ölçme ve değerlendirme. A. Güzel ve H. Karatay (Ed.). *Türkçe öğretimi el kitabı* içinde (s. 151-180). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Doğan, Y. ve İlhan, N. (2016). Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin “Fen ve Teknoloji Öğretimi” dersinde kullanılmasına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Adıyaman University Journal of Educational Sciences*, 6(1), 1-22.
- Duymaz, N. (2011). *Hücre konusunun öğrenilmesinde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin kullanımı ve analogi üretme* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Ercilasun, A. B. (2015). *Başlangıçtan yirminci yüzyıla Türk dili tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Erdal, K. (2018). Yabancılar Türkçeyi öğretirken Türkiye'yi öğretmek: Ulutömer örneği. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(Özel Sayı), 81-94.
- Erdem, İ. (2009). Yabancılar Türkçe öğretimiyle ilgili bir kaynakça denemesi. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 4(3), 888-937.
- Erdem, İ. (2014). Konuşma eğitimi: Kuram, uygulama, ölçme ve değerlendirme. A. Güzel ve H. Karatay (Ed.). *Türkçe öğretimi el kitabı* içinde (s. 181-220). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Erenoğlu, D. (2008). Mehmet Kaplan'ın dil üzerine görüşleri. *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 14(36), 65-80.
- Ergin, M. (2013a). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım/Yayım/Tanıtım.
- Ergin, M. (2013b). *Orhun abideleri*. Ankara: Boğaziçi Yayınları.
- Göçer, A. (2010). Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi The Journal of International Social Research*, 3(12), 178- 195.
- Göğüş, B. (1978). *Orta dereceli okullarımızda Türkçe ve yazın eğitimi*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Gökalp, Z. (2013). *Türkçülüğün esasları*. İstanbul: BS Yayın Dağıtım.
- Gündüz, O. (2014). Konuşma eğitimi. A. Kırkkılıç ve H. Akyol (Ed.). *İlköğretimde Türkçe öğretimi* içinde (s. 93-133). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Gündüz, O. ve Şimşek T. (2014). *Anlatma teknikleri-2 uygulamalı konuşma eğitimi el kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Gündüz, O. ve Şimşek T. (2016). *Anlatma teknikleri-2 uygulamalı yazma eğitimi el kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Günel, M. (2009). Bilişsel süreç ve ilköğretim bilim eğitiminde öğrenme aracı olarak yazma. *İlköğretim Online*, 8(1), 200-211.
- Günel, M., Memiş, E. K. ve Büyükkasap, E. (2009). Öğrenme amaçlı yazma aktivitelerinin ve analogi kurmanın üniversite düzeyinde mekanik konularını öğrenmeye etkisinin incelenmesi. *GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 401-419.
- Günel, M., Uzoğlu, M. ve Büyükkasap, E. (2009). Öğrenme amaçlı yazma aktivitelerinin kullanımının ilköğretim seviyesinde kuvvet konusunu öğrenmeye etkisi. *GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(1), 379-399.
- Güvenç, B. (2002). *Kültürün ABC'si*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

- Güvenç, B. (2008). *Türk kimliği kültür tarihinin kaynakları*. İstanbul: Boyut Yayıncılık.
- Güzel, A. ve Barın, E. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Hasançebi, F. Y., Koçak, G., Köksal, A. P. ve Seven, S. (2017). Öğrenme amaçlı yazmanın modern fizik konularını öğrenmede ve öğrenciler üzerinde etkisi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(24), 649-666.
- Hyland, K. (2019). *Second language writing* (2. bs.). Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- İncirci, A. (2016). *Öğrenme amaçlı "mektup yazma etkinliği"nin İngilizce dersinde akademik başarıya, derse karşı tutuma ve üstbiliş düzeyine etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak.
- Kafesoğlu, İ. (1999). *Türk milli kültürü*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Kaplan, M. (2014). *Kültür ve dil*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Karaçağıl, C. (2014). *Sosyal bilgiler derslerinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanımının öğrenci akademik başarısına etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Karadağ, Ö. ve Maden, S. (2014). Yazma eğitimi: Kuram, uygulama, ölçme ve değerlendirme. A. Güzel ve H. Karatay (Ed.). *Türkçe öğretimi el kitabı* içinde (s. 265-306). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Karasoy, Y., Yavuz, O., Kayasandık, A. ve Direkci, B. (2013). *Üniversiteler için uygulamalı Türk dili ve kompozisyon bilgileri*. Konya: Aybil Yayınları.
- Karatay, H. (2014). Okuma eğitimi: Kuram, uygulama, ölçme ve değerlendirme. A. Güzel ve H. Karatay (Ed.). *Türkçe öğretimi el kitabı* içinde (s. 221-264). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Koçak, G. (2013). *"Tek boyutta hareket" konusunda öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin uygulanmasının fen bilgisi öğretmenliği 1. sınıf öğrencilerinin akademik başarı ve kalıcılığa etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Koçak, G. ve Seven, S. (2016). Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hakkındaki görüşleri: Tek boyutta hareket örneği. *EKEV Akademi Dergisi*, 20 (65), 253-268.
- Okur, A. ve Keskin, F. (2013). Yabancılar Türkçe öğretiminde kültürel öğelerin aktarımı: İstanbul yabancılar için Türkçe öğretim seti örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies International Journal of Social Science*, 6(2), 1619-1640.

- Öğdük, A. (2011). *İlköğretim ikinci kademedeki fen ve teknoloji dersinde öğrenme amaçlı yazma aktivitelerinde kullanılan modsal betimlemelerin akademik başarıya etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Öztürk, S. (2014). *Lise-1 düzeyindeki öğrencilerin modsal betimlemeleri tanıyıp öğrenme amaçlı yazmada kullanmalarının fizik dersi dalgalar ünitesindeki akademik başarıya etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Öztürk, A.G. (2015). *Dîvânü Lugâti't-Türk'te yer alan atasözlerinin yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımına katkısı üzerine bir değerlendirme* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Başkent Üniversitesi, Ankara.
- Şimşek, P. (2011). *Yabancılara Türkçe öğretiminde okuma metinleri ve yardımcı okuma kitapları üzerine bir araştırma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (t.y.). Atatürk diyor ki! Kültür. Erişim adresi: <https://www.ktb.gov.tr/TR-96461/kultur.html>
- Tiryaki, E. N. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 38-44.
- Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe sözlük* (11. bs.). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ungan, S. (2007). Yazma becerisinin geliştirilmesi ve önemi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(23), 461-472.
- Ungan, S. (2014). Dinleme eğitimi. A. Kırkkılıç ve H. Akyol (Ed.). *İlköğretimde Türkçe öğretimi içinde* (s. 135-161). Ankara: Pegem Akademi.
- Uygur, N. (2001). *Dilin gücü*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Uysal, H. H. (2011). İkinci dilde sözlü ve yazılı anlatım eğitimi sosyo-kültürel yaklaşımlar. D. Yaylı ve Y. Bayyurt (Ed.). *Yabancılara Türkçe öğretimi politika yöntem ve beceriler içinde* (s. 91-104). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Uzoğlu, M. (2010). *Öğrenme amaçlı yazma aktivitelerinin kullanımının ilköğretim seviyesinde kuvvet ve madde ünitesini öğrenmeye etkisinin araştırılması* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Uzoğlu, M. ve Gürbüz, F. (2013). Fen ve teknoloji öğretmen adaylarının ısı ve sıcaklık konusundaki kavram yanlışlarının belirlenmesinde öğrenme amaçlı mektup yazma aktivitesinin kullanılması. *The Journal of Academic Social Science Studies International Journal of Social Science*, 6 (4), 501-517.

- Uzun, S. (2011). *Öğrenme amaçlı okuma-yazma etkinlikleri ile zenginleştirilmiş ortamların fizik öğrenme üzerindeki etkisi: Enerji ünitesinde bir uygulama* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Uzun, S. ve Alev, N. (2013). Öğrenme amaçlı okuma-yazma etkinlikleri ile zenginleştirilmiş ortamların öğrenci başarısına etkisi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 10(2), 138-154.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. bs.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, A. (2014). Öğrenme amaçlı yazma aktivitesi olarak mektup ve etkili kullanımı. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 9 (5), 2097-2104.

Ek-1 Öğrenci Tanıma Formu

ÖĞRENCİ TANIMA FORMU

ÖĞRENCİNİN:

Adı :

Soyadı :

Yaşı :

Cinsiyeti : ☐ Kadın ☐ Erkek

Ülkesi :

Türkiye'de Bulunma Süresi:

Eğitim Kurumu:

Kurs Durumu : ☐ TÖMER YTB ☐ TÖMER Özel

Seviyesi : ☐ A2 ☐ B1 ☐ B2

Ek-2 Öğrenci Çalışma Formu

Sevdiğiniz bir arkadaşınıza Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıtan (yaşadığınız çevre/yer, yemekler, müzikler, filmler, tarihi yerler/doğal güzellikler, Türkiye'de kutlanan millî ve dinî bayramlar, Türkiye'de gördüğünüz/öğrendiğiniz gelenekler/âdetler, sevdiğiniz ve sevmediğiniz şeyler vb.) bir mektup yazınız.

Ek-3 Uygulama Örnekleri

A2 Özel Grubundan Bir Mektup Örneği

EK 2: Öğrenci Çalışma Formu

Sevdiğiniz bir arkadaşınıza Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıtan (yaşadığınız çevre/yer, yemekler, müzikler, filmler, tarihi yerler/doğal güzellikler, Türkiye'de kutlanan millî ve dinî bayramlar, Türkiye'de gördüğünüz/öğrendiğiniz gelenekler/âdetler, sevdiğiniz ve sevmediğiniz şeyler vb.) bir mektup yazınız.

merhaba sevgili arkadaşım!

Ben 4 aydan beri Türkiye'de yaşıyorum ve İran'a dönmüyorum. Ben güzel bir mahallesinde ev aldım ve benim mahallemde çok güzel marketler var. Markette her şey var hata dolap veya ayakkabı ve her insan rahat alışveriş yapıyor. Lokantalarda güzel yemekler var. Mesela Adana Kebap, bürek, mercimek çorbası, pidem, dolma ve... ama en güzel ve en lezzetli yemek var ve onun ismi "Döner". Burada güzel şarkıcılar var mesela Simge ve ben onun müziklerini çok seviyorum. Türkiye'de özel bir kültür var, Cumhuriyet günü ve o gün Türkler için çok önemli. İnsanlar o zaman çok mutlu oldu ve büyük bir bayramı kutlanıyorlar. Bir dinî bayram var ve onun ismi "Zafer Bayramı" ve onun tarihin 30 Ağustos. Özel bir kültür örneği, 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü var, o zaman insanlar hiç bir şey yapmıyorlar. Ben Türkiye'de kalıyorum bu yüzden Türk kültürü çok seviyorum. Sana tavsiye ediyorum ke buraya gel ve Türklerle tanış.

A2 YTB Grubundan Bir Mektup Örneği

EK 2: Öğrenci Çalışma Formu

Sevdiğiniz bir arkadaşınıza Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıtan (yaşadığınız çevre/yer, yemekler, müzikler, filmler, tarihi yerler/doğal güzellikler, Türkiye'de kutlanan millî ve dinî bayramlar, Türkiye'de gördüğünüz/öğrendiğiniz gelenekler/âdetler, sevdiğiniz ve sevmediğiniz şeyler vb.) bir mektup yazınız.

Merkaba arkadaşım. Nasılsın? Benim durumumu öğrenmek istiyorsan ben iyiyim. Ben şu an Antalya'dayım. Burası çok güzel. Ben burada güzel yerleri gördüm. Mesela, deniz kenarları, alış-veriş merkezleri. Burasının yemekleride çok güzel. Benim sevdiğim yemeklerden iskender, adana kebabı, urfa kebabı, köfte ve diğer yemekler var. Biz geçen hafta sınıf arkadaşlarımız ile kafeye gittik. Ben orada adana kebabını yedim. Muhteşem bir tadı var. Ben burada çok arkadaş buldum. Onlarla zamanımı eğlenceli geçiriyor. Oda arkadaşlarımızla filmleri izliyoruz, şehirde dolaşıyoruz. Türkiye'ye geldiğime iki ay oldu. Ben bir kaç tane bayramlarda oldum. Onlardan 29. ekim Cumhuriyet bayramı, 24. kasım Öğretmenler günü. Burada bayramlar çok ilginç oluyor. Ben diğer bayramları da görmek istiyorum. Türkiye'nin kültüründe bizimkiden farklı. Mesela, düğünlerde özel bir dans yapıyorlar. Ona damat halayı diyorlar. Çok güzel dans. Ben de şu an o dansı öğreniyorum. Ben hafta sonları boş oluyorum. O yüzden ben arkadaşlarım ile bir yerlere gidiyoruz. Benim burada görmek istediğim çok yerler var. Mesela, ışıklar caddesi, Antalya akvariumu, Antalya müzesi ve diğer yerler. Senin de buraya gelmesini istiyorum. Çünkü burada senin görmeli şeylerin çok. Seni bekliyorum. Kendine iyi bak. Takınlarına selam söyle.

B1 Özel Grubundan Bir Mektup Örneği

EK 2: Öğrenci Çalışma Formu

Sevdiğiniz bir arkadaşınıza Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıtan (yaşadığınız çevre/yer, yemekler, müzikler, filmler, tarihi yerler/doğal güzellikler, Türkiye'de kutlanan millî ve dinî bayramlar, Türkiye'de gördüğünüz/öğrendiğiniz gelenekler/âdetler, sevdiğiniz ve sevmediğiniz şeyler vb.) bir mektup yazınız.

Sergili Arkadaşım!

Nasılsın? Umarım herşey yolunda. Ben de yuvarlanıp gidiyorum. Türkiye'ye ilk geldiğimde biraz şaşkırdım. "Niye" diye sorarsan kalabalığa. Şimdi yurttaki kalıyorum iki kişilik odada. Kaldığım yurdun yerinde beğendim. Çünkü yanında "Özdilek", "Mark Antalya" merkezleri, pazar, bankalar ve en önemlisi üniversitem. Yemekleri ise bizim ülkemizden biraz farklı. Türkiye'de eti az yiyorlar ama geçitli kızartmaları seviyorlar. Ben bildiğin gibi kızartmaları çok sevmiyorum, o yüzden yemeklerinden çok hoşlanmıyorum. Fakat tatlılarına bayılıyorum. Mesela: sütlaç, baklava, puding, v.b. Müziklerini çok dinlemiyorum ama bazıları hoşuma gidiyor. Film ve dizileri çok izliyorum. Mesela şimdi "Öyle bir geçer zaman ki" dizisini izliyorum, hoşuma gidiyor. Buradaki çok yerleri görmedim ama beğendiğim yerler var. Düden şelalesi, farklı farklı deniz manzarası ile parklar ve vb. Türkiye'nin insanları da değişikli. İnsanları kibar, yardımsever, yabancıları seviyorlar ama herkes değil, kabalıkları da var. En sevdiğim yemeklerden birileri: köfte, ağı köfte, döner, kumpir, mercimek çorbası. Mercimek çorbası bayılıyorum. Bayramlarda çok değişik yoke. Yani kurban bayramı bizde var, aynı kutluyoruz. Fakat mesela yeni yıl duyduklarımıza göre çok kutlamıyorlar. Biraz şaşkırdım. Genellikle Türkiye'yi seviyorum. Söyleyebileceğim daha çok şeyler var. Ülkeye dönünce konuşuruz.

Öptüm!

B1 YTB Grubundan Bir Mektup Örneği

EK 2: Öğrenci Çalışma Formu

Sevdiğiniz bir arkadaşınıza Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıtan (yaşadığınız çevre/yer, yemekler, müzikler, filmler, tarihi yerler/doğal güzellikler, Türkiye'de kutlanan millî ve dinî bayramlar, Türkiye'de gördüğünüz/öğrendiğiniz gelenekler/âdetler, sevdiğiniz ve sevmediğiniz şeyler vb.) bir mektup yazınız.

Sevgili arkadaşım,

Nasılsın? Ben çok iyiyim. Biliyorum, uzun zamandır seninle mektuplaşamıyoruz. Çünkü benim de senin gibi okuldan dolayı zamanım çok az. Ben sana söz vermiştim Türkiye'yi anlatmama ve işte bu mektupta anlatacağım.

Türkiye çok güzel bir ülke. Burası çok güzel özellikle benim şu anda yaşadığım şehir Antalya. Ben Antalyanın güzel bir ilçesinde yaşıyorum. Benim yaşadığım yer üniversiteye çok yakın ve bu nedenle ben kampüste çoğu zamanı kampüste geçiriyorum.

Türkiye'nin yemekleri çok meşhurdur ama bir eksiği var - yemeklerin çoğu çok yağlı. Bundan dolayı çok turist ya yabancı öğrenciler ilk defa Türkiye'ye geldiği zaman çabuk kilo alıyorlar çünkü Türkiye'nin yemekleri çok güzel (özellikle tatlıları) ve onları yemezden insan duramaz. Türklerin kültürü Rusya'nın kültürüne göre bambaşka ve mesela sen buraya geldiğin zaman sana bu müzik, şarkılar başkaca gelebilir ama sonra alışırısın. Ben Türklerin bazı danslarını beğeniyorum mesela Zeybek, Kolbas Halay vb. Ayrıca söyleyebilirim ki Türklerin filmlerini de herkes izlemeli çünkü biliyorsun son zamanlar Türkiye'de sinema hayatı çok gelişti ve bir sürü çok güzel ve duygusal diziler ve filmler var.

Türkiye'nin hatta Antalya'nın çevresi harika. Çok doğal güzellikleri ve tarihi yerleri var. Mesela sen buraya geldiğin zaman ben seni güzel yerlere götüreceğim. →

Biliyorsun Antalya turistik bir yer ve burada çok
birşeyler var. Mesela Kaleiçi, Konyaaltı sahili, güzel güzel
oteller, Lara plajı, bir sürü alışveriş merkezleri (Migros, Mark Antalya,
Agora, Mall of Antalya vb.) Hatta Antalya'ya yakın başka
güzel şehirler var. Oran^{Lara} buraya geldiğin zaman mutlaka
gitmelisin. (Kemere, Side'ye, Manavgat'a ve Alanya'ya).

Canım arkadaşım şimdi ben mektubumu bitirmeliyim
Çünkü benim gitmem lazım. En kısa zamanda senden
cevap bekliyorum. Kendine iyi bak. Annene ve babana
Selamlar.

B2 Özel Grubundan Bir Mektup Örneği

EK 2: Öğrenci Çalışma Formu

Sevdiğiniz bir arkadaşınıza Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıtan (yaşadığınız çevre/yer, yemekler, müzikler, filmler, tarihi yerler/doğal güzellikler, Türkiye'de kutlanan millî ve dinî bayramlar, Türkiye'de gördüğünüz/öğrendiğiniz gelenekler/âdetler, sevdiğiniz ve sevmediğiniz şeyler vb.) bir mektup yazınız.

Sevgili Ahmet

Nasılsın? Ne haber senden? İşlerin nasıl gidiyor?

Senin kalbini uındımsa çau özün dilerim. Bilirdim

beni çau büyük sağılm ve sevgim var. Türkiye'ye

geldiğimden beri hiç konuşmuyorum, bunun için ben

çau üzgünüm. Seni görmek çau isterdim

ve sevinirdim. Bu ülkenin güzel yemekler, bayramlar

hatta ayrıca millî bayramları çau muhteşemdir.

Yemeklerden, dolma, çiğ köfte ve taruî yemekler

sevdim. İnsanlar çau sıcakkanlı bir insanlar

hem de yardımsever. Türkiye'ye ilk geldiğimde

"Merhaba", "Ağırla Olsun" sözleri biliyordum. Her

Azerbaycanca konuşuyordum, be ~~ben~~

yardım eden insanlar beni anlamak için

çau çaba sarf ettiler. Antalya'ya geldiğim

beri 9 ay oldu ve hala Türkiye'ye

hakkında bakan yeni yapılar açılıyor.

Şimdi bol bol Türk arkadaşım la konuşa

bilirim, boş vakitlerim hep onlarla geçiyor.

Antalya'da çau yerler gezdim ve en

sevdiğim yerler, "Kaleici", "Göynük köyü"

ve diğeri güzel bir manzaran. Bayram
zamanı çok eğleni geçiyor. Şehrin merkezinde
hep bol bol un sen yapıyorlar, küçük bir
çarşı açıyorlar. Bundan başka dinî bayramları
var. "Ramazan" ve "Kurban Bayramı"larıdır.
Bu bayramlar Türkiye'ye için çok önemlidir.
"Ramazan" bayramında insanlar oruç tutuyorlar.
yani bütün gün içecekler ve yiyecekler yasaaktır.
Ayrıca burada (Antalya'da) günde 3 defa Azan
okuyor. Burada 100 metre içinden cami var.
Bence bu çok güzel bir şeydir. Umarım
bu mektubu okuyarsın ve Türkiye'ni ziyaret
etmek istersin. Edeneysense o zaman
çok sevinirim

B2 YTB Grubundan Bir Mektup Örneği

EK 2: Öğrenci Çalışma Formu

Sevdiğiniz bir arkadaşınıza Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıtan (yaşadığınız çevre/yer, yemekler, müzikler, filmler, tarihi yerler/doğal güzellikler, Türkiye'de kutlanan millî ve dinî bayramlar, Türkiye'de gördüğünüz/öğrendiğiniz gelenekler/âdetler, sevdiğiniz ve sevmediğiniz şeyler vb.) bir mektup yazınız.

Sergili Minela,

biliyorum uzun zaman sana yazmadım ama seni çok özledim. Türkiye'de çok güzel vakit geçiriyorum. Yedi ay ne kadar çabuk geçti hiç fark etmedim.

Sen de Antalya'ya gelmelisin, eminim çok seviniceksin çünkü Antalya çok güzel bir şehir. Burdaki insanlar çok nazik ve misafirperver. Antalya çok güzel doğal var ve temiz deniz. Sık sık sahile gidiyorum ve deniz bakınca daha rahat hissediyorum. Bazen arkadaşım ile Kaleici'ye gidiyorum. Kaleici eski ve tarih bir yer, orda sana gezirim. Bence tüm Türkiye çok güzel. İki hafta önce İzmir'e ve Çanakkale'ye gittik. İzmir çok beğendim, Antalya'dan daha büyük şehir. Antalya'ya gelmeden önce İstanbul'a gittim. Orda bir ay kaldım. İstanbul'da en lezzetli yemek yedim, mesela kotmer çok farklı bir tatlı ama ben çok sevdim. Sonra Taksim'de en meşhur

kahve içtim, gerçekten farklı bir tadını vardı, çok hoşuma gitti. Dinyada en güzel ve en eski şehirlerden bir don İstanbul. Eğer bir gün İstanbulu gitmek istiyorsun kesinlikle bazı yerler görmem lazım, mesela Topkapı Sarayı, Kız kulesi, Aya Sofya, Pyer loti, Galata kulesi (ordun çok güzel fotoğraflar çektim, sana göndereceğim), Süleymaniye camısı ve daha çok. Türkiye de kutlanan milli ve dinî bayramlar çok var ama şuna kadar sen sadece Cumhuriyet Bayramı ve Nevruz Bayramıda katıldım.

Sen biliyorsun, Türk kültür bizim kültür çok benziyor bünjüden ben kendimi hiç yabancı gibi hisetmiyorum. Türk sanat müziği çok güzel.

En kısa zamanda Antalya'ya seni bekliyorum. Herhese selam söyle.

Ek-4 Araştırma İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 18/12/2018-159831

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 36380087-302.08.01-E.159831
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı/ Merve
ALTAY

18/12/2018

Sayın Züleyha YILDIRIM

İlgi : 22.11.2018 tarih ve 146477 sayılı yazı

İlgi yazınız gereği, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Türkçe Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı Doç. Dr. Ahmet Zeki GÜVEN danışmanlığındaki 20175414005 numaralı öğrencisi Merve ALTAY' ın "Yabancılar Türkçe Öğretiminde Öğrenme Amaçlı Mektup Yazma Etkinliğinin Kullanılması" konulu bilimsel çalışması kapsamında, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinizde 2018- 2019 Eğitim-Öğretim Yılında A2, B1 ve B2 seviyesinde öğrenim gören öğrencilere ekte belirtilen formları uygulayabilmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğünüzün yazısı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

e-imzalıdır

Doç.Dr. Ramazan KARATAŞ
Müdür

Dağıtım:
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim
Dalı Başkanlığına
Sayın Züleyha YILDIRIM

Adres:Akdeniz Üniversitesi Enstitüler Binası A Blok 3. Kat ANTALYA
Telefon:0 242 227 00 85 Faks:0 242 226 19 30
e-Posta:ebe@akdeniz.edu.tr Elektronik Ağ:http://ebe.akdeniz.edu.tr

Bilgi için: Esengül KIRIŞ
Unvanı: Memur

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü

Sayı : 32021759-302.08.01-E.153339
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

06/12/2018

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a) 22/11/2018 tarihli ve 36380087-302.08.01-E.146477 sayılı yazı,
b) 04/12/2018 tarihli ve 36380087-302.08.01-E.152190 sayılı yazı,
c) 04/12/2018 tarihli ve 36380087-302.08.01-E.152191 sayılı yazı,

İlgi (a, b, c) kayıtlı yazılarınızda adı geçen öğrencilerinizin uygulama yapması merkez müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz-rica ederim.

e-imzalıdır
Doç.Dr. Ahmet Zeki GÜVEN
Müdür

Adres:Pınarbaşı mahallesi Dumlupınar Bulvarı Akdeniz Üniversitesi Yerleşkesi Yabancı
diller Yüksek okulu Zemin kat Akdeniz TÖMER
Telefon:0242 227 44 08 Faks:0242 310 67 89
e-Posta:tomer@akdeniz.edu.tr Elektronik Ağ:tomer.akdeniz.edu.tr

Bilgi için: Kadir EFTEKİN (Çiler ATILMAZ
Vekaletıyla)
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Merve ALTAY

Doğum Yeri ve Tarihi: Antalya, 24.07.1995

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi: Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Öğretmenliği Bölümü

Yüksek Lisans Öğrenimi: Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Türkçe Eğitimi Tezli Yüksek Programı

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

Bilimsel Faaliyetleri:-

İş Deneyimi

Stajlar: Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü Öğretmenlik Uygulaması

İletişim

E-Posta Adresi: merve.altay047@gmail.com

Tarih: 10.01.2020

İNTİHAL RAPORU

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE ÖĞRENME AMAÇLI MEKTUP YAZMA ETKİNLİĞİNİN KULLANILMASI

ORJİNALLİK RAPORU

% 18	% 15	% 7	% 13
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	Submitted to Akdeniz University Öğrenci Ödevi	% 1
2	Submitted to Canakkale Onsekiz Mart University Öğrenci Ödevi	% 1
3	www.turkcede.org İnternet Kaynağı	% 1
4	Submitted to (school name not available) Öğrenci Ödevi	% 1
5	acikarsiv.mehmetakif.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1
6	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	<% 1
7	www.turkishstudies.net İnternet Kaynağı	<% 1
8	bap.giresun.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1